

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 13. NOVEMBRA 1980

ŠTEVILKA: 45 • LETO: XXIX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SZ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

ENOTEN PROGRAM UKREPOV ZA STABILIZACIJO

Skupščina Gospodarske zbornice Jugoslavije je 14. oktobra podprla osnutke družbenih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije v obdobju 1981 - 1985 o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki razvoja ekonomskih odnosov s tujino in o politiki hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo. Skupščina je k tem listinam dala pripombe in pooblastila predsednika GZJ, da jih podpiše; o teh osnutkih teče nadaljnji usklajevalni postopek. Poleg tega je skupščina GZJ na tej seji sprejela listino Smeri nadaljnjih aktivnosti GZJ in splošnih združenj pri reševanju preostalih gospodarskih problemov in izvajanju ukrepov ekonomske stabilizacije, ki jo v celoti objavljamo:

1. V minulem obdobju letošnjega leta je večjemu delu gospodarstva uspelo tudi v posebno zapletenih in težkih razmerah, kakršne so zdaj, zagotoviti kontinuiteto proizvodnje in njeno nadaljnjo rast, gospodarno je ravnal pri delitvi dohodka, saj je za več kot 70 % povečal izločanje v sklade in občutno zmanjšal izločanje za osebno porabo, celo do mere, ki je že nevdružna, ker začenja devalvirati delo.

Tendenca upočasnevanja rasti proizvodnje, pa tudi občasni zastoji v posameznih organizacijah, ki nastajajo zaradi otežkočene oskrbe, narekujejo v naslednjih mesecih še večja prizadevanja, boljše skupno organiziranost in medsebojno povezanost OZD, še večjo usmeritev v

izvoz in selekcijo uvoza. Hkrati se mora pretresti tudi učinkovitost posameznih

nih sistemskih rešitev, zlasti na področju ekonomskih odnosov s tujino, da bi povečana prizadevanja gospodarstva lahko dala pričakovane rezultate.

2. Očitno je, da so danes, še bolj pa bodo v naslednjih mesecih, najbolj akutni problemi oskrbe gospodarstva in prebivalstva. Razlogi so znani: več let ne uspemo pospešiti rast pri proizvodnji energije, surovin in hrane, možnosti za uvoz pa

(Nadaljevanje na 9. strani)

POSLOVNI REZULTAT OMOGOČIL POVEČANJE OSEBNEGA DOHODKA

Poslovni rezultati Železarne v prvem polletju niso bili zavidljivi - nasprotno, slabši so bili kot v predhodnih letih. V tem obdobju nismo imeli nobenih realnih možnosti, povečevanja osebnega dohodka. To nam tudi ni dovoljeval dogovor o družbenem usmerjanju delitve dohodka za leto 1980, saj smo bili izraziti kršitelji njegovih določil. Po devetih mesecih je bil dosežen bistveno boljši poslovni rezultat.

Z odobrenim povečanjem naših prodajnih cen in bistvenim izboljšanjem sestave proizvodnje, je bila

kompensirana rast nabavnih cen oz. materialnih stroškov in je tako dohodek v odnosu na isto obdobje lanskega leta večji za 16 %. Osebnih dohodek se je pri tem povečal za 13 %. Glede na sprejemljeno določila družbenega dogovora bi smeli izplačati 2,4 % več OD, kar nam omogoča, da za obdobje zadnjih treh mesecev povečamo osnove za delitev OD za 10 %.

Ta ukrep je v največji meri vplival na izrazito povečanje izplačanega OD v oktobru. Osebnih dohodek na zaposlenega se je povečal, v primerjavi s septembrom, le za desetino manj kot 15 %, tako da znaša povprečno izplačilo na zaposlenega več kot 10.000 din. V ta znesek so všteta tudi izplačila za bolezensko odstotnost nad 30 dni, medtem ko je iz sredstev delovne organizacije izplačano 9.886 din na zaposlenega.

Poleg dviga osnov za delitev osebnega dohodka je na povečanje v največji meri vplivalo delo prek polnega delovnega časa, ki je bilo

(Nadaljevanje na 9. strani)

ZAMENJAVA POMOŽNEGA MATERIALA ZA KOVINSKE PODBOJE IZ UVOZA Z DOMAČIM

Eden od stabilizacijskih ukrepov v TOZD Vratni podboji je dokončna zamenjava anuba nasadil, varilne matice in temeljne barve iz uvoza z domačimi izdelki. K akciji nam je uspelo pritegniti tovarno okovja »Kovinoplastiko Lož« za nasadila in varilne matice in Chromos Zagreb za temeljno barvo, ki je sedaj v Jugoslaviji edini resnejši proizvajalec.

Kot prvo nam je uspelo zamenjati anuba nasadila. Kooperanta Plamen Kropa in Kovinoplastika Lož sta kljub majhnim količinam v dokaj

kratkem času osvojila našo anubo, ki se od klasičnega nasadila razlikuje v dimenziji kraka in navoja. V začetku je bilo nekaj težav zaradi zamešnjav, kasneje pa je dobava normalno stekla in nimamo več pripomb glede kvalitete, zamešnjav in dobavnih rokov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

SKUPNA IN GOTOVA PROIZVODNJA V OKTOBRU

V mesecu oktobru so TOZD naše železarnice dosegle 112.120,2 tona skupne proizvodnje, kar predstavlja v odnosu na družbeni plan 80,8 %, v odnosu na program pa 89,4 %. Gotova proizvodnja pa je znašala 31.410,1 tona ali v odnosu na družbeni plan 76,8 % v odnosu na program pa 100,3 %. V preteklem mesecu pa smo odpremili kupcem 32.177 ton blaga.

Družbeni plan skupne proizvodnje so v oktobru presegle TOZD: Livarna za 11,2 %, Vratni podboji za 58,5 %, Jeklovlek za 1,5 % in Elektrode za 5 %, medtem ko je TOZD Željalna dosegla družbeni plan 100 %. Program skupne proizvodnje (znižani družbeni plan zaradi pomanjkanja polproizvodov) pa so presegle TOZD: Valjarna žice in profilov za 4,5 %, Valjarna debele pločevine za 4,6 %, Žičarna za 5,8 %, Profilarna za 9,9 %.

Za družbenim planom in programom so pomembno zaostale TOZD: Plavž, Jeklarina, Valjarna bluming štel, Hladna valjarna Bela, Hladna valjarna Jesenice.

Podrobne rezultate po TOZD s komentarjem boste lahko prebrali v naslednji številki Železarja.

OBISK PREDSEDNIKA POSLOVODNEGA ODBORA RMK ZENICA

V petek, dne 8. novembra, so našo železarno obiskali predstavniki Rudarsko metalurškega kombinata Zenica na čelu s predsednikom poslovnega odbora Petrom Dodikom. To je bil njegov prvi obisk tovaršev iz kombinata v SOZD Slovenske železarnice in na njegovo željo v železarni Jesenice.

Gostje so si v spremstvu ogledali obrate v valjarnah na Beli, obrat predelave žlindre in naredili obhod mimo jeklarne in plavžev. Še posebno so bili navdušeni nad našim tehničnim muzejem.

Po tem kratkem ogledu so bili razgovori o medsebojnih dobavah za naslednje leto in v naslednjem srednjeročnem obdobju med SOZD Slo-

venske železarnice in RMK Zenica. V teh razgovorih je sodeloval tudi predsednik kolektivnega poslovnega odbora SOZD Slovenske železarnice Igor Uršič.

RMK Zenica dobavlja SOZD Slovenske železarnice rudo, belo surovo železo in nekatere polproizvode, med

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSNUTEK SMERNIC RAZVOJA OBČINE V LETU 1981 V JAVNI RAZPRAVI

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Jesenice so na zadnjih ločenih sejah poleg ocene izvrševanja družbenega plana občine v obdobju 1976 - 1980, in drugih vprašanj, obravnavali tudi osnutek smernic in nalog o politiki izvajanja družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981 - 1985 v letu 1981 in sklenili, da se osnutek da v javno razpravo in usklajevanje do konca meseca novembra. O tem pa je na zadnji seji v ponedeljek, 10. novembra razpravljalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL.

Smernice, ki jih je posredoval v obravnavo izvršni svet skupščine občine Jesenice, so oblikovane na osnovi smernic izvajanja družbenega plana občine Jesenice. Osnutka dogovora o temeljih plana občine za obdobje 1981 - 1985, ocene izvajanja družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976 - 1980 in pogojev za

razvoj temeljnih nosilcev planiranja ter okvirov politike družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije. Razlaga osnutka na sejah pa tudi razprava je opozorila, da so nekatere načrtovane naloge pri temeljnih nosilcih planiranja, predvsem na

(Nadaljevanje na 12. strani)

Tudi ob tej priložnosti bi rad poudaril poseben položaj in vlogo, ki jo ima naša mladina v splošni ljudski obrambi in družbeni samozastitit. Pripravljanje mladine za obrambo in samozastitit je danes boljše kot prej, vendar še vedno niso dovolj angažirane vse izobraževalne - vzgojne ustanove, družbenopolitične skupnosti in organizacije združenega dela. Organizacije zveze socialistične mladine morajo biti nosilci tudi teh dejavnosti. Nikoli ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da bo mladina nosila največje breme vojne, če bo do nje prišlo, zato jo moramo pravočasno pripraviti, da bo lahko uspešno opravljala tudi najbolj zapletene naloge.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ

Sodelavca v elektro delavnici (foto S. Kokač)

PREVEČ GOVORIMO SAMO O PROBLEMIH, PREMALO PA O NAČINU REŠEVANJA

Čeprav smo po devetmesečni bilanci dosegli v posameznih TOZD in delovni organizaciji kot celoti nekoliko boljše poslovne rezultate, bi težko rekli, da smo bistveno boljše delali. Boljši poslovni rezultati, ki so se predvsem pokazali v tretjem tromesečju, so predvsem posledica korekcije cen naših izdelkov in preusmeritve dela proizvodnje v bolj kvalitetne izdelke, oziroma materiale. Še vedno pa je vrsta akcijskih ukrepov, ki smo jih sprejeli v TOZD, delovnih skupnostih, oziroma delovni organizaciji kot celoti, v zvezi z uresničevanjem politike gospodarske stabilizacije, ostala le na papirju. Še vedno nas bodo v oči velike neizkoriščene notranje rezerve s katerimi bi lahko pomembno izboljšali poslovne rezultate in s tem seveda tudi dohodek in sredstva za osebne dohodke. Seveda bi vse to težko posploševali, ker so tovrstna prizadevanja nekje bolj, drugje manj prisotna, težko pa bi rekli, da so povsod notranje rezerve optimalno izkoriščene.

Prizadevanja za smotno izrabo proizvodnih zmogljivosti, večjo delovno in tehnološko disciplino, za varčevanje z vsemi vrstami materialnih stroškov, predvsem pa z energijo, boljše organizacijo dela, zmanjšanje izostankov z dela, skrajno racionalno zaposlovanje novih delavcev, za dvigovanje strokovnega in splošnega znanja delavcev, so v naši železarni prisotna, kolikor je staro delavsko samoupravljanje, seveda pa so sedaj v zastarelih pogojih gospodarjenja, v času svetovnih kriz in težke zunanje politične situacije, dobila še posebne dimenzije in postajajo pogoj našega uspešnega nadaljnjega razvoja.

Priznati moramo, da so nam tovrstna prizadevanja v naši železarni v preteklosti dala izredne rezultate, spomnimo se samo povojnih let obnove in izgradnje, obdobja Informbiroja ali kriznih let 1967 - 1969, pa tudi v sedanjem obdobju nismo brez rezultatov. To, da so ta prizadevanja in naloge prisotne še trideset let, namreč ne pomeni, da ni bilo napredka in še kakšen, pogledimo le koliko smo v teh letih v železarni zgradili, izboljšali in koliko smo prispevali za rast družbenega in osebnega standarda. Menjale so se le generacije z različnimi nivoji delovne kulture, na rahljanje teh prizadevanj oziroma že večkrat doseženega zgledega nivoja pa so vplivali tudi drugi vzroki, med katerimi je prav gotovo v ospredju prepočasno uresničevanje socialističnih družbenoekonomskih odnosov v TOZD in delovnih skupnostih. Uspešnost tovrstnih prizadevanj pa je bila in je, odločilno odvisna od čvrstine in enotnosti družbenopolitične akcije subjektivnih socialističnih sil v železarni.

Pri tem si ne smemo delati utvar, da bomo samo s poudarjanjem in ponavljanjem ukrepov, ki jih narekuje uresničevanje politike gospodarske stabilizacije in v okviru tega tudi doseganje boljšega poslovnega uspeha naše železarnice dosegli željene rezultate. Za to je potrebna izredna politična angažiranost vseh subjektivnih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu. Ta angažiranost pa ne sme potekati samo na področju odkrivanja problemov za tako ali drugačno stanje in ponavljanje že znanih sklepov in stališč, ampak tudi na konkretnih opredelitvah načinov za njihovo reševanje. Reševanje pa pomeni organizirano in akcijsko enotno bitko vseh organiziranih socialističnih sil v železarni oziroma konkretnih sredinah, bitko, ki za te sile pomeni prepričevanje, argumentiranje, dokazovanje in ne nazadnje lastni zgled, o vitalni in razvojni potrebi uresničevanja stabilizacijskih ukrepov, ki so v neposrednem interesu vseh delavcev.

V pogledu politične in akcijske enotnosti pa smo ta čas v železarni premalo uglasili in slabo organizirani, nekateri celo pravijo da na tako nizkem nivoju nismo bili nikdar po osvoboditvi. Pri tem prav gotovo največjo odgovornost nosijo organizacije zveze komunistov v TOZD in delovnih skupnostih, katerim pa predvsem manjka akcijska povezanost na nivoju delovne organizacije. Ne mislimo pri tem na forum, ampak na nepogrešljive delegatske sestavljene akcijske konference zveze komunistov, na katerih bi sprejemali skupna in enotna politična izhodišča za akcijo. To pa je prav gotovo eden od načinov za večjo učinkovitost uresničevanja gospodarske stabilizacije.

PRIPRAVE ZA GRADNJO JEKLARNE 2 IN SPREMEMBE INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

Na osmi seji delavskega sveta Železarne, ki je bila sklicana včeraj, 12. novembra, so obravnavali med drugim tudi informacijo o poteku priprav za izgradnjo jeklarne 2 in delne spremembe investicijskega programa, ki jo v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Samoupravni organi TOZD Jeklarne in železarne Jesenice so v avgustu letos obravnavali in potrdili investicijski program projekta jeklarne 2 v obliki kot je bila izdelana v marcu 1980. Ob tem je bila sprejeta tudi zahteva, da se investicijski program dopolni v skladu s pripombami komisij in institucij.

Prvotno pripravljen investicijski program so poleg strokovnih služb v železarni Jesenice SOZD Slovenske železarne, zelo obširno obravnavali tudi na inštitutu za ekonomiko Ljubljanske banke. Vse komisije so nesporno ugotovile, da je naložba v jeklarne 2 potrebna in nujna. Ob tem pa je bilo potrebno stališče, da je prvenstveno potrebno sanirati proizvodnjo jekla v obstoječi jeklarne s prehodom v nov tehnološki postopek in šele v drugi fazi načrtovati večje povečanje proizvodnje jekla v železarni Jesenice.

Ker projekt jeklarne 2 predstavlja tudi največjo naložbo v Železarni Jesenice in SOZD Slovenske železarne in eno največjih naložb v Sloveniji v naslednjem petletnem obdobju, so tekle obsežne priprave za usklajevanje finančnih načrtov. Analize, izdelane v drugi polovici letošnjega leta so pokazale, da v naslednjem srednjeročnem obdobju ne moremo načrtovati tolikšnega obsega naložb kot so bile prikazane v izhodiščnih za temelje planov srednjeročnega razvoja. Ob teh analizah je bilo na nivoju SOZD Slovenske železarne in v socialistični republiki Sloveniji ugotovljeno, da naložba za jeklarne 2 lahko obsega le vrednost od pet do šest milijard din v naslednjem srednjeročnem obdobju. Da bi prvotno zasnovano naložbo v višini 7,5 milijarde din lahko realizirali v tej višini razpoložljivih sredstev, je bil izdelan variantni predlog, po katerem se zmanjšuje količina izdelanega jekla v prvem obdobju od 450 na 350.000 ton letno. Da bi to količino jekla izdelali s čimvečjo zanesljivostjo, saj novi proizvodni program izključuje predvsem navadna jekla, je padla odločitev za zmanjšanje osnovnega proizvodnega agregata — električne peči od 100 ton/sarž na 80 ton/sarž. S tem se povezuje tudi zmanjšane potrebne priključne moči električne energije od 65 na 50 MW, oziroma zmanjšanje porabe električne energije na splošno. Zaradi zmanjšanja nosilnosti objektov in transportnih sredstev, bo manj gradbenih del vse to pa je omogočilo tudi zmanjšanje naložbene vrednosti, ki tako ob upoštevanju vseh stroškov ob koncu leta 1980 znaša sedem milijard din.

V zvezi s to spremembo so bili takoj vzpostavljeni stiki z vsemi tremi ponudniki tehnološke opreme, ki so še v ožjem izboru. Od njih se je zahtevala potrditev tehnološko tehničnih sposobnosti proizvodnje 350.000 ton jekla letno v zahtevanem asortimentu na predvideno zmanjšanih agregatih. Vsi ponudniki so potrdili tehnično tehnološke sposobnosti in sporočili tudi okvirno zmanjšanje vrednosti opreme, ki iz tega izhaja.

Na osnovi teh podatkov je bila skupaj z združenjo Ljubljansko banko konec septembra pripravljena skupna informacija pod naslovom Povzetek glavnih značilnosti in problemov, ki jih je potrebno rešiti pred odločitvijo o pričetku izgradnje jeklarne 2 v železarni Jesenice in posredovana izvršnemu svetu SR Slovenije, republiškemu komiteju za družbeno planiranje, republiškemu komiteju za energetiko, Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje, Zvezi sindikatov Slovenije, Gospodarski zbornici Slovenije, vsem enotam združene Ljubljanske banke ter družbenopolitični skupnosti Gorenjske. Odmevi na to informacijo so bili ugodni. Na vseh nivojih je dano priznanje železarni Jesenice, ki je s takim pristopom dokazala, da je naložba resnična potreba za sanacijo izdelave jekla. Tako spremenjen investicijski program je tudi upoštevan pri pripravi dokumentov srednjeročnega razvoja Slovenije, brez prestativne pričetka gradnje v drugo polovico srednjeročnega obdobja, kot je bilo nakazano v osnutku temeljev razvoja.

Tako spremenjen investicijski program so obravnavali na seji delavskega sveta SOZD Slovenske železarne in ga potrdili. Na osnovi teh odločitev in ocene možnosti pričetka fizične realizacije v letu 1981, je ko-

misija za izbor tehnološke opreme sklenila, da prične akcijo za izbor končnega dobavitelja, ki naj bi bil zaključen do konca leta 1980. Le na ta način bo namreč mogoče pridobiti ustrezno tehnično dokumentacijo za izdelavo projekta za gradbeno dovoljenje.

Izdelane so projektne naloge in zahtevane ponudbe za izdelavo idejnih načrtov.

Vsi trije zbori skupščine občine in skupščina krajevne skupnosti Javornik Koroška Bela so potrdili zaidalni načrt gradnje na Belskem polju 2, ki služi kot osnova za odkup zemljišča. Ta akcija je že stekla.

Po sedanjih ocenah se zemeljska dela na terenu ne morejo pričeti pred septembrom leta 1981, ker je pred tem, poleg tehnične dokumentacije potrebno zagotoviti tudi potrebna finančna sredstva, dovoljenje in devizna sredstva za uvoz tehnološke opreme. Pripravljen je predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev na osnovi skupnega dohodka, ki naj bi ga podpisali koristniki jekla in s tem sporazumom zagotovili 25 % potrebnih finančnih sredstev za realizacijo projekta.

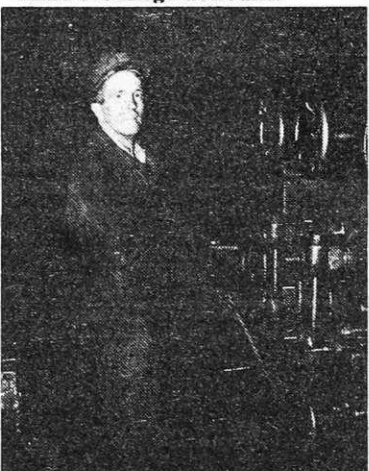
Ker projekt jeklarne 2 tako prehaja v fazo realizacije, je potrebno tudi na področju organizacijskih priprav pospešiti aktivnosti. Poslovni odbor je zato samoupravnim organom predlagal v razpravo in potrditev predlog organizacije projekta jeklarne 2 in imenovanje projektne sveta železarne Jesenice.

V projektne organizaciji so predvidene naslednje instance:

- projektni odbor SOZD Slovenske železarne,
- projektni svet železarne Jesenice, katerega predlog je predložen v potrditev delavskemu svetu,
- projektne skupine za realizacijo projekta, ki naj bi bile v osnovi imenovane v mesecu novembru 1980 in nato dopolnjevale skladno z razvojem priprav izgradnje jeklarne 2.

PORTRET SODELAVCA

TOZD Profilarna je ena manjših temeljnih organizacij v naši železarni. Srečujejo se z velikimi težavami, predvsem zaradi pomanjkanja vložka. Najbolj mučna je, kot pravijo, negotovost, saj živijo praktično »iz rok v usta«. V devetih mesecih letošnjega leta jim je železarna iz Siska dobavila 844 ton vložka in to od predvidenih 2.000 ton. To pa je, poleg manjše proizvodnje v naši železarni, tudi vse, čeprav je bilo predvideno, da bodo letos nabavili okoli 8.000 ton vložka iz naših železarn in iz tujine. Zaradi pomanjkanja vložka izdelujejo tudi manjše količine posameznih profilov. To zahteva veliko fizičnega dela in časa, zlasti zaradi pogoste menjave oblikovalnega orodja. Vpliva pa tudi na količino proizvodnje in s tem na višino osebnega dohodka.

Eden od sodelavcev v tej temeljni organizaciji je tudi Anton Stare. ki tu dela kot prvi oblikovalec profilov. O njem smo letos v Železarni že pisali v začetku leta, ko mu je za njegovo vestno in prizadevno delo bila podeljena nagrada delavskega sveta. Danes se zopet pogovarjamo, saj so mi tako predlagali v vodstvu TOZD Profilarna, ko sem jih vprašal za sodelavca, ki bi prišel v poštev za to rubriko.

»Delo je pri nas precej naporno, zlasti sedaj, ko zaradi manjših količin vložka skoraj na vsaki dnini menjamo oblikovalno orodje. Spominjam se, ko smo pred leti delali po 150 ton profilov, ne da bi menjali orodje. Z menjavo orodja izgubimo veliko časa, saj traja tudi do šest ur, kar je odvisno od dimenzije in oblike profilov. Mislim, da je to naša največja težava. Drugače delamo dobro. Predvsem disciplina se je precej izboljšala. To nam je uspelo, ker smo na tem veliko delali, tudi na sestankih samoupravnih delovnih skupin to vedno poudarjamo. Problem zase je tudi to, da so hale zelo mrzle. Le-te so premalo zaprte, saj so tu prej bile vroče valjarne. Ne vem kako bo šele potem, ko bo mraz zares pritisnil.«

Anton Stare bo šel čez kakšnih deset mesecev v pokoj. V Železarni je zaposlen od 1955. leta. Sodeloval je tudi v NOB, od avgusta 1943. leta, ko je kot še zelo mlad fant začel

organizirano delati za partizane kot kurir. Anton je najprej delal v cevalni, po ukinitvi tega obrata je začel delati tu, v profilarni, ki je bila takrat še na Beli. 1972. leta pa so se preselili na Javornik, kjer so še danes. Zanj pravijo, da je pri svojem delu natančen in zelo vesten. Dela do sedaj še ni zamudil, tudi tedaj ne, ko je še živel v Planini pod Golico in je vsako jutro, skupaj z drugimi, peš hodil na delo, saj prevoza takrat še ni bilo. Velikokrat so morali gaziti sneg ali pa jih je pral dež. Toda, kot pravi, takrat so delali bolj s srcem, bili so bolj vestni, kot so mladi danes.

Vprašam ga za razliko med delom takrat in danes. Pravi, da delovni pogoji niso bili veliko slabši, kot so sedaj, le delalo se je veliko več. Tudi delovna zavest in disciplina sta bili boljše. »Sedaj ustavimo stroje dvajset minut pred koncem dneva in se gremo vsi skupaj umivat. Takrat smo čakali na delovnem mestu, da je prišel delavec, ki te je zamenjal, tako da stroji niso stali. Mislim, da smo delovni čas in zmogljivost naprav boljše izkoriščali. Bil sem tudi precej mlajši in sem fizične napore lažje prenašal kot danes, ko imam pri mojih letih isto normo kot mlajši in moram vlagati več naporov v to, da jo dosežem. No, vseeno mislim, da bom to zdržal. Takrat smo delali bolj zavzeto kot danes in delovnem ni bilo treba stati zraven. Ne spominjam se tudi, da bi imeli kaj disciplinskih prekrškov. Zdi se mi, da danes mladi niso tako zavzeti za delo. Spominjam se, da smo hrano od začetka nosili od doma in smo imeli le petnajst minut časa za malico. No, kmalu potem smo dobili tudi tople obroke. Delavci, ki so delali na delovnih mestih, ki so zdravju bolj škodljiva, pa so dobivali tudi po pol litra mleka pri malici.«

Septembra prihodnje leto bo šel Tona v pokoj. Pravi, da je po toliko letih težko pustiti delo, toda ker je to fizično precej zahtevno, bo v pokoj pravzaprav rad šel. Od pokojnine pa je odvisno ali bo še kaj delal. »Ukvarjal se bom z lovom, ki mi že sedaj izpolnjuje največ prostega časa. Ne hodim v gostilne, edino na trga me privlači in če bo zdravje bom še veliko hodil v gmajno.«

Predstavniki RMK Zenica pri ogledu našega tehničnega muzeja (foto I. Kučina)

OBISK PREDSEDNIKA POSLOVODNEGA ODBORA RMK ZENICA

(Nadaljevanje s 1. strani)

katerimi je najbolj pomembna valjana žica za nadaljnjo predelavo v naši železarni, Verigi Lesce in drugih delovnih organizacijah sestavljene organizacije.

Za potrebe jugoslovanskih železarn pridobivamo v Jugoslaviji premalo železove rude, zato jo moramo vsi, vključno z železarno Zenico, uvažati. Ker plavži na Jesenicah ne morejo obratovati brez domače rude in ker so nam znane težave pri obratovanju plavžev, ki so se posebno odražale v letošnjem letu, je potrebno, da so tudi zaradi rude dogovori za naslednje leto čim bolj trdni. Zaenkrat so se dogovorili, da bodo dobavili v naslednjem letu 65.000 ton vareške rude in 100.000 ton siderita, katerega pa je potrebno v naših plavžih šele preizkusiti. Druga važna dobava je belo surovo železo. Poleg grodlja, ki ga dobimo z normalnim obratovanjem plavžev na Jesenicah, rabimo še 60.000 ton, oziroma v okviru SOZD Slovenske železarne 80.000 ton grodlja. Kombinat Zenica je v naslednjem letu in tudi nadalje to količino surovega železa sposoben dobavljati. Za dobavo belega surovega železa smo zain-

teresirani tudi dolgoročno in se bomo še nadalje dolgoročno povezovali.

Razgovori so tekli tudi o tem, da bi sredstva SOZD Slovenske železarne, ki jih dajemo za nerazvite republike in pokrajine, vlagali v nadaljnji razvoj rudnikov v SR BiH in si s tem dolgoročno zagotovili potrebne količine rude in belega surovega železa.

Težje je z žico, ki jo predelujejo na svojem področju in nimajo viškov za potrebe drugih potrošnikov. Obstaja le možnost v zvezi z našo dobavo gredic. Tudi delovne organizacije SOZD Slovenske železarne dobavljajo nekatere materiale RMK Zenici in je tudi od teh rednih dobav odvisna menjava in dobro sodelovanje.

Izmenjane so bile tudi informacije o srednjeročnem planu razvoja. V kombinatu predvidevajo razširitev odkopa rude v Varešu, Omarski in Prijedoru. Pri izdelavi jekla pa se iz širše variete vse bolj odločajo za realno, to je proizvodnjo do dveh milij. ton surovega jekla, 1,8 milij. ton grodlja ter 1,6 milij. ton blagovne proizvodnje.

Dogovorili so se za stalne stike in za skupno reševanje problemov.

ZAMENJAVA POMOŽNEGA MATERIALA ZA KOVINSKE PODBOJE IZ UVOZA Z DOMAČIM

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tako kot za nasadila je Kovinoplastika Lož prevzela obvezo, da razvije domačo varilno matico. Osvajanje tega izdelka je bilo nekoliko daljše, saj je moral proizvajalec izdelati povsem novo orodje in razviti tehnologijo izdelave. Lahko trdimo, da je varilna matica po kvaliteti in funkcionalnosti celo boljše kot iz uvoza. Ker je proizvajalec pri načrtovanju upošteval vse naše predloge in dodal še svoje ideje, mu je uspelo izdelati varilno matico, ki nam bo omogočila nekoliko dvigniti izplen in produktivnost, saj so bili pri uvoženih maticah pogosti zastoji zaradi nepravilnega varjenja. V mesecu septembru je kovinoplastika Lož začela dobavljati varilne matice in sedaj dobava teče v dogovorjenih rokih.

Poleg nasadil in varilnih matic smo kot pomožni material za kovinske podboje uvažali še temeljno vodotopno barvo. Od domačih proizvajalcev barve je bil najresnejši ponudnik Chromos Zagreb. Na osnovi naših zahtev je razvil barvo s povsem drugačno sestavo glede pigmentov, ker je kovinski podboj na gradbišču podvržen zelo agresivnim korozivnim vplivom, kar z uvoženo barvo ni bilo povsem rešeno. Poleg tega pa smo od dobavitelja zahtevali, da mora biti nanos po po-

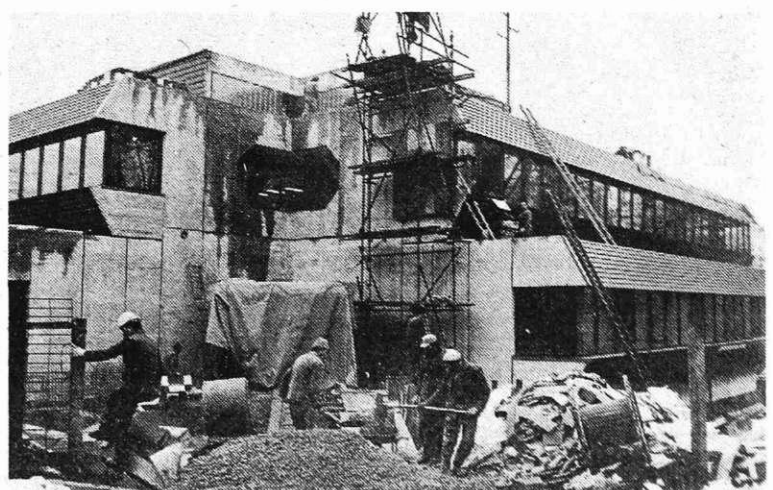
vršni podboja enakomernjši, posebno v utorih.

Proizvajalec je razvil barvo, ki zadovoljuje našim zahtevam, istovestno pa se je pogodbeno obvezal, da nosi stroške reklamacij, za posledice slabe korozijske zaščite. Kako pravilna je bila izbira proizvajalca temeljne barve potrjuje tudi podatek, glede reklamacij. V letu 1978, ko smo še uvažali temeljno barvo, so kupci reklamirali 6,7 % naše proizvodnje in to v večini zaradi slabe korozijske zaščite, v letošnjem letu pa od kupcev še ni bilo reklamacij.

Z veliko vneto v TOZD in s pomočjo TKR nam je uspelo, da smo v slabih dveh letih celotni repromaterial iz uvoza za izdelavo kovinskega podboja zamenjali z domačim. Že v letu 1980 bomo s tem prihranili okrog tri milij. avstrijskih šilingov. Poleg tega pa je cena repromateriala na domačem tržišču nižja, zato bomo prihranili dodatnih 2,3 milijonov din.

Ti rezultati so toliko bolj spodbudni, saj se v naši TOZD proizvodnja približuje maksimalnim količinam pri enozmenskem obratovanju. Poleg dobrih proizvodnih rezultatov, smo tudi s temi ukrepi pripomogli k boljši devizni situaciji v delovni organizaciji.

Srečko Mežnar
Vodja TOZD

Naš bodoči računski center (foto I. Kučina)

9.126 DIN POSEBNEGA NADOMESTILA ZA INOVACIJE V TITOV SKLAD

Sodelavca iz TOZD Energetika — Franc ZUPANČ in Albin BUKOVNIK sta se odločila, da deset odstotkov posebnega nadomestila za izvedeno inovacijo, ki sta jo izvedla še z dvema sodelavcema, v višini dinarjev 9.126,00 nakažeta v Titov sklad za stipendiranje mladih delavcev.

Naj omenimo, da je bilo na seji odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Energetika štirim avtorjem za uspešno prevezavo vodov pred in za batnimi kompresorji za kisik in novo usmeritvijo varnostnih naprav, s čimer so dosegli, da se kisik delno lahko koristi tudi v času okvare kisikovega turbokompresorja v kisikarni, odobreno dokončno izplačilo posebnega nadomestila, od česar sta imenovana, kakor že rečeno, deset odstotkov odstopila v Titov sklad.

Vsekakor je odločitev obeh sodelavcev vredna vse pohvale in priznanja, ker sta s tem tudi potrdila, da velikokrat poudarjeno misel tovariša Tita, da si brez usmerjenega izobraževanja in stalnega spodbujanja, motiviranja in stimuliranja znanja pri mladih delavcih, ni mogoče zamišljati napredka tehnologije in znanosti.

INOVACIJSKA DEJAVNOST V PRETEKLEM MESECU

V preteklem mesecu so odboru za gospodarstvo v TOZD na štirih sejah obravnavali enajst v proizvodnjo uvedenih tehničnih izboljšav, od tega so osem rešili pozitivno in odobrili ustrezno nadomestilo, tri pa zavrnili. Na eni izmed sej sta bili obravnavani tudi dve ideji od katerih je bila ena pozitivno ocenjena in predlagana za realizacijo.

TOZD PLAVŽ

Avtorju Francu Hudolinu iz TOZD Vzdrževanje je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo stranic za tesnenje hladilnika sintra v aglomeraciji. Hladilnik sintra ima nalogo, da ohladi izdelani aglomerat tako, da se ga lahko brez škode transportira naprej po gumastih transportnih trakovih. Kakor hitro pa kvaliteta ohlajanja oziroma zmogljivosti ohlajanja pade, pa to lahko v skrajnem primeru povzroči veliko materialno škodo. Originalna montaža tesnilnih stranic hladilnika sintra je bila izvedena tako, da je hladilnik med obratovanjem zapenjal tesnilne stranice in jih vsak drugi dan potrgal do tretjine dolžine hladilnika. Odrtrgane tesnilne stranice je bilo treba trikrat tedensko obnavljati. Poleg napornega popravila je bila slabost še v tem, da je pri odrtrganih stranicah uhajal zrak skozi stranske odprtine namesto skozi rešetke vozičkov hladilnika in zato ni ohlajal. Avtor je z enostavno predelavo tesnenja stranic izboljšal tesnenje in preprečil pogosta popravila ter zastoje.

Avtorjema Francu Burniku in Jožu Kokalju iz TOZD Plavž je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za izvedbo novih vpenjal za cevi 3/8, ki jih uporabljajo na plavžu povsod tam, kjer je treba kaj prežgati, to je od odpiranja, prebodov, predžlindre, čiščenja zračnih šob, odžiganja surovega železa od kokila na livnem polju itd. Standardno vpenjalo za cevi je bilo sestavljeno iz vpenjala iz kroma in bakrene varovalke. Varovalka in vpenjalo sta bila privita v ravni črti. Varovalka je bila dolga okrog 500 mm, zraven pa je bil odstrujen iz istega materiala nastavek za gumice, ki pa se je pogosto odlomil. S struženjem novega pa se je varovalka krajšala. Pri novem vpenjalu pa sta avtorja vpenjalo in varovalko, ki je sedaj dolga 700 mm, predelala tako, da sta oba kosa že privita pod kotom 90 stopinj. S tem sta zmanjšala porabo cevi in izvedla varnejše žganje s kisikom.

TOZD JEKLARNA

Avtorjem Viktorju Zanu, Jožu Staretu in Dušanu Šegu iz TOZD Remontne delavnice, je bilo dodeljeno drugo posebno nadomestilo za izdelavo tesnil za vzdolžno os hidravličnega servoregulatorja za regulacijo elektrod. Na elektro peči so istočasno v obratovanju trije hidravlični servoregulatorji za krmiljenje dviganja in spuščanja elektrod. Ob popravilu so ugotovili, da je vzdolžna os regulatorja na mestu kjer je tesnilo toliko obrabljeno in površina toliko hrapava, da jo je nujno treba brusiti. S tem pa se je premer zmanjšal in izdelano je bilo tesnilo s nekoliko manjšo notranjo mero. Za doseglo boljšega tesnilnega učinka je bil izbran v primerjavi z originalnim nekoliko mehkejši, vendar bolj elastičen material (vulkan 82SHA). Poleg tega pa je vulkolansko tesnilo zaradi elastičnosti mnogo primernejše za montažo, posebno primerno pa je pri popravilu na samem mestu vgraditve.

Avtorjema Antonu Mlakarju in Francu Legatu iz TOZD Jeklarna je bilo dodeljeno tretje posebno nadomestilo za uvedbo dleta za odstranjevanje žlindre. Elektro obloča na peč je agregat, kjer se mora žlindra med procesom zamenjati, zato ima izdelan na glavnih vrsticah »prag« preko katerega odteka ali se povleče žlindra. Pri tem načinu dela se vedno dogaja, da se žlindra na pragu zapeče in jo je treba odstraniti predno nadaljujejo z delom. To trganje žlindre z vratic se prej izvajalo ročno z drogom, kar je bilo izredno težko in nevarno delo. Da bi se temu izognili, sta avtorja izdelala posebno dleto, ki se pritrdi na vlagalni stroj in se nato žlindra odstrani strojno.

Avtorjema Branku Šornu in Metodu Ličofu je bilo dodeljeno tretje posebno nadomestilo za zamenjavo hitro zapornih spon s holandski tipske izvedbe. Pri obratovanju s kisik kopji so bile hitro zaporne sponke izpostavljene visoki obratovalni temperaturi in prahu. Posledica tega je bila, da so bile vedno zapečene in se niso dale sneti, ne da bi poškodovale ohišja. Avtorja sta namesto hitro zapornih spon iz uvoza, montirala holandske tipske izvedbe.

Avtorjem Antonu Mlakarju, Francu Legatu in Francu Šimnicu iz TOZD Jeklarna je bilo dodeljeno tretje posebno nadomestilo za uvedbo za izvlačenje zlomljenih elektrod iz elektro peči. Klešče za izvlačenje elektrod iz elektro peči se uporabljajo v primeru, da se v elektro peči zlomi grafitna elektroda. Za izvlačenje le teh so do uvedbe

te tehnične izboljšave uporabljali avtomatske klešče, ki so namenjene za zakladanje kokila in niso namenjene za tako delo. Avtorji so izdelali nove klešče, ki so cenejše, enostavnejše in bolj funkcionalne. Poleg tega je varnost glede na zaposlene veliko večja kot pri starem načinu, saj pri prenosu grafitna elektroda ne more izpasti iz klešč.

TOZD ENERGETIKA

Avtorjem Francu Zupanču, Albinu Bukovniku, Matevžu Rabiču Janezu Tomanu je bilo odobreno dokončno izplačilo posebnega nadomestila za uspešno uvedeno prevezavo vodov pred in za batnimi kompresorji. Avtorji so s prevezavo vodov pred in za batnimi kompresorji za kisik in novo usmeritvijo varnostnih naprav dosegli delno koristenje kisika v času okvare kisikovega turbokompresorja v kisikarni.

Na posebno željo predlagateljev Francu Zupanču in Albinu Bukovniku je bilo 10 % nujnega posebnega nadomestila nakazano v Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev, ali 9.126,00 din.

Na isti seji je odbor za gospodarstvo obravnaval še dve ideji oziroma predloga za izkoriščanje prostega čistega argona. Na podlagi zbranih strokovnih ocen in strokovnega mnenja komisije za inovacije, je odbor za gospodarstvo sprejel sklep, naj se realizira ideja, ki predvideva da bi prosti čisti argon zajeli in vračali v sam proces čistega surovega argona. Zajeti argon se bo dodajal surovemu plinastemu argonu pri vstopu v posodo za surov plinasti argon, ki je na sesalni argonskega kompresorja.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtorju Dušanu Lavtarju iz TOZD Hladna valjarna Bela je bilo dodeljeno enkratno posebno nadomestilo za izboljšanje načina polnjenja agregatov za oljno meglo na ZRM ogrodju. Agregati za oljno meglo na ZRM ogrodju so namenjeni za izdelavo segrete oljne megle za mazanje opornih sklopov znotraj samega ogrodja in ležajev razbremenjenih valjnic.

Pogoj za obratovanje ZRM ogrodja je učinkovito, stalno delovanje agregatov in s tem mazanje vseh mazalnih mest. Za ustavitve enega od agregatov, zaradi pregleda ali dolivanje olja v posamezni manjši rezervoar, je bilo potrebno ustaviti valjanje. Avtor pa je z dodatnim inštaliranjem agregata omogočil polnjenje rezervoarja med obratovanjem obenem pa je tudi onemogočil vstop nečistoč v sistem za oljno meglo.

Odbor za gospodarstvo je na isti seji obravnaval še tri inovacijske predloge in sicer:

— predlog šte. 2433 »Izdelava navojev in ravnih utorov na gumi valjnicah« avtorjev Franca Svetina, Ivana Bucka, Petra Klemenca, Marjana Gasarja, Vlada Likoviča in Braneta Iskre,

— predlog šte. 2495 »Izdelava novega stabilizacijskega usmernika za napajanje ESP sistema na ZRM ogrodju« avtorjev Marka Pogačarja in Alojza Slivnika,

— predlog šte. 2468 »Sprememba priklonnega mesta oziroma vgradnja merilne glave na termoelement« avtorja Rudolfa Dolinška in po daljši razpravi vse tri zavrnili. IP

BEG IZ PROIZVODNJE

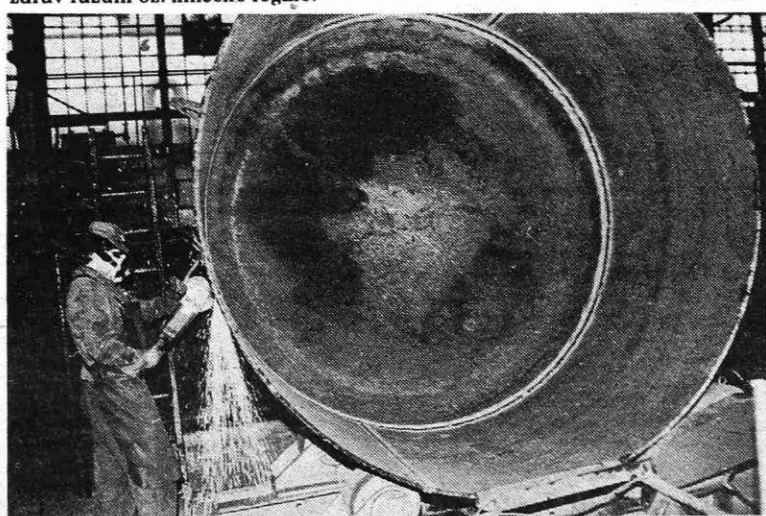
V mnogih panogah gospodarske dejavnosti se srečujemo s precejšnjim pomanjkanjem kadra. Neusklajenost med tovrstno ponudbo in povpraševanjem je očitna zlasti v metalurgiji, rudarstvu, gumarstvu, lesarstvu, gradbeništvu in usnjarstvu. V okviru teh je opazen največji primanjkljaj na dveh delovnih področjih: v neposredni proizvodnji in na področju vzdrževanja strojev in strojnih naprav, kjer se zaposlujejo delavci s poklicno šolo.

Navedene ugotovitve so že stare, vendar kljub temu ne najdemo pravih rešitev. Naravno je, da vsako stremi navzgor, napredovati, toda res je tudi, da pri tem obstajajo omejitve tako za posameznika kot za družbo. Veliko motivacijsko moč imajo naše aspiracije, še zlasti, če smo bili predhodno uspešni in nam okolje, v katerem živimo omogoča napredovanje. Te so gonilna sila razvoja. Vedno pa se bojimo velikega razkoraka med željami in možnostmi (veliko želja in malo možnosti), ki povzročata nezadovoljstvo in destruktijo.

Znano je, da razvoj tehnologije omogoča in zahteva razvoj sekundarnega in terciarnega sektorja dejavnosti, toda ni lahko ujeti ustreznega razmerja.

Nimam namena iskati krivca za pomanjkanje kadra izven tovarne, čeprav na ta pojav vplivajo tako zunanji kot notranji dejavniki. Nizke demografske možnosti in orientacija, da bomo zaposlovali v glavnem domače kadre, ker zaenkrat ne moremo nuditi »zdomcem« minimalnih standardov za kulturne in življenjske pogoje delavcev, sta vsekakor glavni dve zunanji determinanti. Notranjih dejavnikov pa je seveda veliko več. V prvi vrsti bomo morali premagati našo temeljno slabost (ta je v končni konsekvenci tudi ena največjih ovir za hitrejšo razvijanje samoupravnih odnosov), ki jo bomo na kratko imenovali zanemarjanje človeškega faktorja v industriji. Med tem, ko pri razreševanju tehničnih tehnoloških problemov že v precejšnji meri upoštevamo znanstvene izsledke, se pri razreševanju človeškega faktorja najraje opiramo na zdrav razum oz. kmečko logiko.

Janez Tušar

Sodelavec v konstrukcijski delavnici pri izdelavi dna za ponvico

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 17. DO VKLJUČNO 23. NOVEMBRA

17. novembra, JANEZ TUŠAR, vodja kadrovskega sektorja, Blejska Dobrava št. 16/B
18. novembra, FRANC VIČAR, vodja inv. razvoja, Žirovnica, Rodne 51.
19. novembra, FRANC GASSER, vodja TOZD Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b.
20. novembra, VITO GRČAR, vodja TOZD Valjarna debele pločevine, Jesenice, Titova 2, št. telefona 81-279.
21. novembra, ALOJZ KALAN, vodja TOZD Jeklarna, Jesenice, Titova 1 a, št. telefona 81-726.
22. novembra, JANEZ POLJŠAK, vodja spl. sektorja, Hrušica št. 12.
23. novembra, MIHA STOJAN, vodja TOZD Elektrode, Bohinjska Bela št. 49 a.
V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja št. tel. 601, soba št. 19.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa je v Železarni Jesenice.
V prostih sobotah, nedeljah in praznikih od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni Jesenice.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 17. 11.	DUŠAN BAK	BOŽIDAR PRISTAVEC
TOREK – 18. 11.	VINKO ROTAR	MARJAN TRONTELJ
SREDA – 19. 11.	BOGOMIR SVETINA	FRANC ARNEŽ
ČETRTEK – 20. 11.	MITJA BENEDIČIČ	ZDENKO CUND
PETEK – 21. 11.	KAREL POGAČAR	BOŽIDAR ČERNE
SOBOTA – 22. 11.	JOŽE PEZDIRNIK	MARJAN PINTAR
NEDELJA – 23. 11.	FRANC NOVAK	MATIJA URH

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00
nočni pa od 18.00 do 6.00

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00
nočni pa od 18.00 do 6.00

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravnih stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 17. do 22. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Kovačič-Može,
popoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
Dispanzer za borce IV. obratna ambulanta – dr. Marija Kovačič-Može.
V soboto, 22. novembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.
Za Železarno v torek, 18. novembra, II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej od 13. do 19. ure.
Za borce v četrtek, 20. novembra, II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej od 13. do 19. ure.
Popoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar.
Za Železarno v torek, 18. novembra in v četrtek, 20. novembra, I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar, od 7. do 13. ure.
V soboto, 22. novembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

PERSONALNE VESTI OKTOBER

V mesecu oktobru je sklenilo delovno razmerje 61 delavcev, prekinilo pa 111 delavcev.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: JUSUF BEGOVIČ, 1920, splošni sektor – 32 let v ŽJ, MATIJA JALEN, 1927, valjarna debele pločevine – 32 let v ŽJ, ANTON KISOVEC, 1927, valjarna bluming-štel, – 32 let v ŽJ, MARIJA KLEMENC, 1925, jeklovlek – 37 let in pol v ŽJ, DOMINIK KOZMUS, 1924, valjarna žice – 32 let v ŽJ, MAKS KREMELJ, 1927, splošni sektor – 28 let v ŽJ, ŠTEFAN LEPOŠA, 1920, valjarna bluming-štel – 32 let v ŽJ, FRANC MULEJ, 1928, valjarna žice – 32 let v ŽJ, VIKTOR ŠMID, 1927, jeklarna – 31 let v ŽJ, ANDREJ ZALOKAR, 1927, jeklarna – 31 let in pol v ŽJ in MIHAEL ZORMAN, 1920, plavž – 31 let v ŽJ.

INVALIDSKO JE BILA UPOKOJENA: VIDA REV, 1927, strojne delavnice – 24 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: FRANC BAHUN, 1934, splošni sektor – 17 let v ŽJ in STANKO KOKALJ, 1934, strojne delavnice – 25 let in pol v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

V JLA SO ODSLI: Mehlin Bečič, 1959, transport, Miha Benet, 1961, nabavni sektor, Marjan Bertoncelj, 1961, vzdrževanje, Huso Džafič, 1961, vzdrževanje, Nenad Fabijanič, 1960, jeklarna, Bojan Grintov, 1960, hladna valjarna Bela, Muhamed Halilović, 1960, remontne delavnice, Senad Horozović, 1960, vzdrževanje, Vinko Hudolin, 1961, remontne delavnice, Senad Kadič, 1959, vzdrževanje, Ivan Kovač, 1961, valjarna žice, Osman Krehmič, 1958, vzdrževanje, Janko Kržič, 1961, jeklarna, Edvard Lamberger, 1961, žičarna, Jadran Ložar, 1961, jeklarna, Marko Markelj, 1960, strojne delavnice, Jože Odar, 1961, remontne delavnice, Franci Perko, 1961, jeklarna, Marko Pezdirmik, 1961, vzdrževanje, Milan Pregelj, 1961, vzdrževanje, Anton Pretnar, 1961, vzdrževanje, Milan Pukšič, 1961, hladna valjarna Jesenice, Peter Razingar, 1961, vzdrževanje, Rado Repe, 1961, jeklarna, Štefan Smolej, 1959, plavž, Bogdan Soklič, 1960, hladna valjarna Jesenice, Mustafa Sušič, 1961, remontne delavnice, Dragan Šegan, 1961, energetika in Stojčo Vučkov, 1957, transport.

DISCIPLINSKO SO BILI ODPUSČENI: Sead Alagič, 1959, jeklarna, Mirsad Avdič, 1962, valjarna bluming-štel, Branko Babič, 1959, žičarna, Šefik Begič, 1957, hladna valjarna Bela, Milorad Bjelajac, 1957, jeklarna, Jože Blagne, 1942, jeklovlek, Suvad Brkič, 1954, hladna valjarna Jesenice, Melča Bubič, 1952, žebelnja, Martin Cerkovnik, 1947, žičarna, Osman Čampara, 1949, valjarna bluming-štel, Žarko Čufer, 1960, elektrode, Branko Djurdjevič, 1959, hladna valjarna Bela, Jusuf Duračak, 1956, valjarna bluming-štel, Elvir Fajković, 1955, jeklarna, Marjan Fekonja, 1958, OTK, Suljo Gorinjac, 1934, žičarna, Štefan Harc, 1950, hladna valjarna Jesenice, Goroljub Jačimović, 1954, jeklarna, Hilmija Kadič, 1959, energetika, Mirko Karanović, 1959, strojne delavnice, Mirsad Keserović, 1959, valjarna bluming-štel, Franc Kralj, 1957, transport, Asim Kurtović, 1957, hladna valjarna Bela, Milenko Kukič, 1960, jeklarna, Miroslav Leper, 1957, energetika, Sejad Mehič, 1959, plavž, Milivoje Mijič, 1958, hladna valjarna Bela, Duško Nemeček, 1958, elektrode, Suad Osmančević, 1958, hladna valjarna Bela, Ramis Ramadanoski, 1959, jeklarna, Sakib Redžić, 1958, valjarna bluming-štel, Trajan Stojanov, 1959, plavž, Rasim Subašić, 1959, jeklarna, Husejin Šestan, 1960, elektrode, Stanko Šmid, 1955, jeklarna, Milorad Sušilović, 1958, valjarna debele pločevine in Drago Trivič, 1952, hladna valjarna Jesenice.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

26. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Božo Pančur je 3. novembra sklical 26. sejo odbora, na kateri so poleg pregleda izvrševanja sklepov prejšnje seje obravnavali še poslovno poročilo železarne Jesenice za devet mesecev letošnjega leta, oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec oktober in kumulativno za deset mesecev letošnjega leta, predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec november 1980, predlog ocene delovnega prispevka za vodje temeljnih organizacij, sektorjev in poslovodni odbor, ter cenik proizvodov železarne Jesenice na mali prodaji.

Poročilo o izvrševanju sklepov 25. seje odbora je podal član poslovodnega odbora Božidar Bartelj. Iz poročila je bilo razvidno, da so bili sklepi v glavnem izvršeni, nekateri, ki so dolgoročnega značaja, pa se še izvajajo. Ugotovili so tudi, da so vsi odbori v temeljnih organizacijah obravnavali analizo o zbiranju odpadnih surovin. Zbrane pripombe pa so takšnega značaja, da je potrebno analizo za posamezne postavke preveriti in eventualno korigirati.

Največ časa so na seji posvetili obravnavanju poslovnega poročila železarne Jesenice za devet mesecev letošnjega leta. Podrobno razlago o poslovnih rezultatih delovne organizacije v tem obdobju je podal vodja finančno računovodskega sektorja Boris Pesjak. O stališčih poslovodnega odbora pa jih je v zvezi s tem seznanil član PO Božidar Bartelj. Na osnovi podanih poročil in razprave so člani odbora sprejeli vrsto sklepov, ki so jih posredovali delavskemu svetu Železarne v obravnavo in sprejem.

Vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust Karba je navzočim seznanil s oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije prodaje za mesec oktober. Seznanil pa jih je tudi z oceno

izvrševanja operativnega programa za deset mesecev letošnjega leta. Člani odbora so zavzeli stališče, da je treba v zadnjih mesecih letošnjega leta vložiti maksimalne napore pri doseganju planiranih proizvodnih rezultatov.

Pri obravnavanju predloga operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje in realizacije za mesec november so člani odbora sklenili, da morajo vsi delavci delovne organizacije vložiti maksimalne

napore pri doseganju planiranih rezultatov. Temeljni organizaciji Valjarna bluming štekel pa so naročili, da organizirajo delo tako, da bodo v čim večjih količinah zagotovili ustrezen vložek tistim temeljnim organizacijam, ki ji sledijo v tehnološki verigi. Na napravi za kontinuirno vlivanje jekla pa morajo jeklarji izdelati čimveč vložnega materiala za žični del. Nabavnemu sektorju Železarne so naročili, da svoje obvezne izpolnjuje s posebno pozornostjo. Maksimalne napore pa mora služba vložiti pri angažiranju s tem, da svoje dobave časovno uskladi s potrebami planiranih količin za mesec november.

Na seji so razpravljali o predlogu poslovnega odbora o oceni delovnega prispevka za vodje temeljnih organizacij, sektorjev in poslovodni odbor ter v zvezi s tem sprejeli ustrezne sklepe.

Sejo odbora so sklenili z obravnavanjem cenika za kovinske podboje in cenika proizvodov Železarne na mali prodaji. DM

TOZD Hladna valjarna Jesenice

18. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Hladna valjarna Jesenice Branko Strmole, je sklical redno sejo odbora 31. oktobra. Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so vsi izvršeni.

Odbor je ugotovil, da je bila planirana proizvodnja v mesecu oktobru dosežena 99,09 procentno, vendar pa še vedno primanjkuje polproizvoda. Od tega je bilo izvaljanih le 374 ton dinamov HVT, 7,3 tone trafo pločevine in 187 ton ostalih jekel.

Odbor je potrdil operativni plan za november v višini 2480 ton od tega 250 ton različnih jekel in 550 ton dinamov HVT. Sprejeti plan bo zelo težko dosegljiv, saj so izgledi

minimalni, da bodo pravočasno dobili zadostne količine polproizvoda.

Zaradi prekinitve dela in ukinitve več dni v mesecu oktobru, ko več dni ni bilo na zalogi niti tone polproizvoda, je proizvodnja v tem mesecu zaostala za planirano za več sto ton. Glede na vse to je odbor znižal proizvodni plan za 500 ton in tako znaša plan proizvodnje za leto 1980 29.500 ton.

Odbor je pregledal devetmesečno poročilo za leto 1980 in ugotovil, da je bil plan dosežen 99,89 procentno, oziroma 22.415.719 kg. Uspeh je zadovoljiv, saj se je vse mesece pojavljalo večje ali manjše pomanjkanje polproizvoda, razen tega pa je bila kvaliteta TVT zelo slaba (večja odstopanja debeline, neugodna struktura, neporezani konci...). Treba je poudariti, da se je storilnost povečala, nekoliko se je izboljšal tudi izplen. Poraba valjev je dosti nižja od planirane in tudi poraba kisline in lužilnice se je občutno zmanjšala.

Tudi finančni rezultat TOZD je za devet mesecev zelo zadovoljiv, saj je TOZD ustvarila najvišji poslovni sklad v Železarni.

V prvih treh mesecih letošnjega leta se je pojavil tudi problem pomanjkanja delavcev. Iz TOZD odhajajo tudi že izločeni kadri, kar je v preteklem obdobju povzročalo že večje zastoj v proizvodnji.

Odbor je pregledal predlog ocene delovnega prispevka za vodje TOZD in imel naslednje pripombe:

- pri upoštevanju doseganja operativnega plana ni upoštevana odvisnost od predhodnih TOZD, ki ima velik vpliv na končno proizvodnjo,
- pri izračunu vpliva doseženega mesečnega asortimenta, je treba predvsem upoštevati kvaliteten asortiment,
- predlog je treba uskladiti s pravilnikom o delovnih razmerjih Železarne in ga dati po potrebi na referendum.

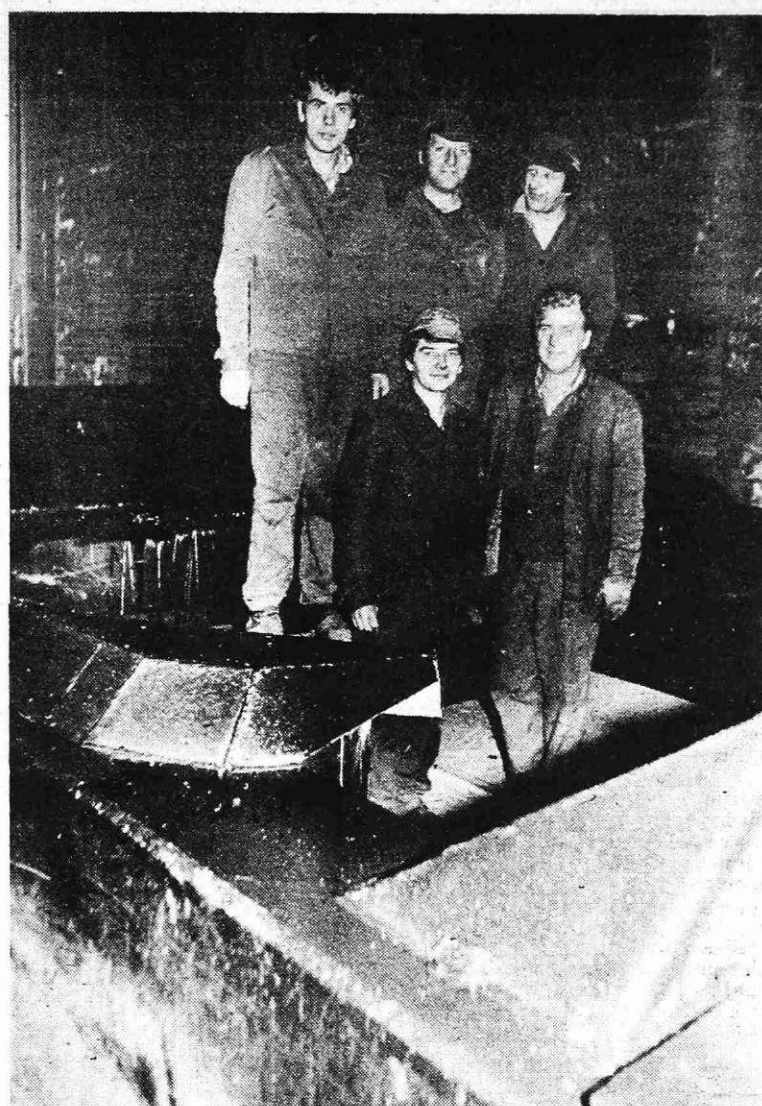
Odbor je potrdil vodju TOZD za mesec oktober oceno 24.

V mesecu septembru je bilo opravljeno 2753 nadur, kar je občutno manj kot v preteklih mesecih. Na to je vplivalo manjše korišćenje dopustov in manjša ostala odsotnost. Sprejeti je bil plan nadur za mesec november in sicer 2700 ur.

Pregledali so predlog temeljev srednjeročnega razvoja TOZD HVJ za obdobje 1981–85. Odbor je imel predvsem pripombo na plan investicij, kjer za HVJ ni predvidena nabava novega valjčnega ogrodja in krožnih škarij z adjustirno napravo. Zaradi tega bo TOZD le težko izpolnjevala predvidene planske obveznosti, posebno pa še zato, ker se predvideva število zaposlenih za sledeče obdobje 225 delavcev. Odbor se strinja s predvideno povečano proizvodnjo kvalitetnih jekel, vendar pa bi bilo treba predhodno izpeljati omenjene investicije.

Odbor je bil seznanjen s predlogom o deset odstotnem povišanju osnov osebnega dohodka od 1. oktobra dalje. V primeru poravnave osebnega dohodka v mesecu decembru, bi moral biti kriterij za zmanjšanje deleža, glede na neopravičene izostanke, dosti strožji.

Odobrili so denarno trimesečno nagrado za šoferja Marjana Barbo v višini 1.000,00 dinarjev, ker je opravljal vse prevoze brez spremstva, tako da nakladanje in razkladanje raznega materiala za potrebe TOZD vrši sam. ZJ

Sodelavci v konstrukcijski delavnici so izdelali voz za ponvice za obrat kontinuirno (foto I. Kučina)

TOZD Remontne delavnice

11. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 7. novembra je Zdenko Cund, predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Remontne delavnice, sklical 11. redno sejo. Poleg članov odbora so bili prisotni tudi vodja TOZD Noč Miroslav, računovodja ter vodje obratov SRD, PD, GRD, RTA in ERD. Obravnavali so naslednje zadeve:

Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so sklepi v glavnem izvršeni. Pri tem je odbor ponovno opozoril odgovorne na obračun delovnih nalogov, ker ima nedovršena proizvodnja velik vpliv na poslovni rezultat.

Odbor je sprejel poročilo o delu v devetih mesecih in poročilo o izvajanju programa ukrepov za izboljšanje poslovnega rezultata. Pri tem je odbor sprejel naslednja stališča:

- obveznosti iz dohodka ne bi smele rasti z višjo stopnjo kot prihodek,
- stopnji rasti dohodka in čistega dohodka bi morali biti enaki,
- program varčevalnih ukrepov prinaša na nekaterih področjih dobre rezultate, zato naj se z izvajanjem programa nadaljuje.

Odbor je brez pripomb sprejel predlog ocene delovnega prispevka za vodje temeljnih organizacij, sektorjev in poslovodni odbor z veljavnostjo od oktobra dalje.

Zaradi narave dela TOZD Remontne delavnice, naj bi se delovni prispevek tako kot za vodje TOZD, ugotavljal tudi za vodje obratov in vodja priprave dela z veljavnostjo od 1. novembra. Tako ugotovljeni delovni prispevek pa ne sme vplivati na povprečje delovnih skupin, kjer so bili vodje obratov in vodja priprave dela ocenjevani doslej.

V zvezi z namestitvijo javne medkrajne telefonske govornice v

zgradbo Železarne (pokojsniški) je odbor sprejel naslednje sklepe:

- od skupno potrebnih 120.000 dinarjev namenjenih delavci TOZD Remontne delavnice 65.000 din kot namenska, nevratična sredstva za financiranje telefonske govornice (sredstva poslovnega sklada),
- za podpisnika sporazuma s PTT se pooblasti vodja obrata RTA, Novak Franc,
- javne telefonske govornice naj se ne montirajo brez predhodno izdelanega programa in na bolj primernih lokacijah (npr. pri vratarjih).

Na predlog vodstva strojno remontne delavnice je odbor odobril spremembo namembnosti sredstev za amortizacijske zamenjave in sicer iz konta 050-821-17 nabavi vozilo Zastava 750 K, ostanek sredstev pa se prenese na konto SRD 050/821-33 – drobne nabave.

Odbor je obravnaval tehnični izboljšavi:

- štev: 2509 »Predelava varilnega ročnika« in avtorju Alojzu Koširju na osnovi izračunanih prihrankov odobril posebno nadomestilo v višini 415,00 din;
- štev: 2214 »Tehnološki princip nožev za prekinjanje žičnih vrvi in konstruktivna rešitev ustreznih škarij« in avtorju Janezu Faletiču na osnovi izkazanih prihrankov odobril posebno nadomestilo v višini 6.862,00 din.

ZK

TOZD Žebljarna

16. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Šestnajsto sejo odbora za delovna razmerja TOZD Žebljarna, katera je bila 29. oktobra, je vodil član odbora Franc Dolenc. Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi sklepi zadnje seje izvršeni.

Kadrovik je podal poročilo o odsotnosti v mesecu septembru ločeno po vrsti odsotnosti. Skupna odsotnost v TOZD Žebljarna je znašala 335 dni ali 17,76 % in je za 1,7 % nižja od povprečne odsotnosti v Železarni, ki znaša 19,46 %.

Plan zaposlenih v TOZD Žebljarna je v septembru znašal 85 ljudi, stalez pa je bil 82.

V mesecu septembru sta bila sprejeta dva delavca in razporejena k delovnim nalogom okovalec palet.

Kadrovik je članom odbora posredoval devetmesečno poročilo o kadrovski problematiki, in podrobno analiziral poškodbe pri delu.

Člani odbora za delovna razmerja so razpravljali o premestitvah in razporeditvah v zvezi z reorganiza-

cijo adjustaže. Razpravljali so tudi o problematiki pomanjkanja delavcev v Železarni.

Sklenili so, da na delo v TOZD Žebljarna sprejmejo tri delavke za določen čas in sicer: eno delavko za opravila pospravljalca in dve delavki za opravila adjuster žičnikov.

Razpravljali so tudi o predlogu plana kadrovskega sektorja o zaposlovanju v srednjeročnem obdobju 1981–1985, ki predvideva za TOZD Žebljarno 82 zaposlenih. S tem predlogom pa se ne strinjajo, ker je plan zaposlenih že znižan iz 87 na 85. Ta plan mora ostati tudi v srednjeročnem obdobju, sicer proizvodnih obvez ne bodo mogli zadovoljivo opraviti. MO

TOZD Žičarna

19. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik Ciril Resman je 31. oktobra sklical 19. redno sejo odbora za gospodarstvo. Najprej je člani odbora seznanil z izvajanjem sklepov zadnje seje, pri čemer so ugotovili, da so bili realizirani.

V nadaljevanju so člani odbora potrdili plan skupne proizvodnje za mesec november. Za prodajo je programirano 3455 ton in za domačo predelavo 1195 ton. Ob tem je odbor sprejel sklep, da delovodje morajo takoj izdelati razpored korišćenja letnega dopusta do konca leta. Odobrili so 80 nadur za žičarno I in 16 nadur za žičarno II, zaradi pokrivanja dopustov in bolezenske odsotnosti delovodij.

Seznanjeni so bili tudi s poročilom o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu septembru in s poročilom o devetmesečnem poslovanju TOZD Žičarna, na katerega niso imeli pripomb. Predlagali so, da se ga v nespremenjeni obliki posreduje v pravo delavskemu svetu TOZD.

Sprejeli so sklep, da se za čiščenje pocinkovalnih kadi in žerjavov uvedejo enotne nagrade in naslednjih zneskih: proga I. ena kad 834,58 din, proga II. ena kad 1.251,87 din, proga

III. ena kad 2.086,44 din in čiščenje žerjava 417,28 dinarjev.

Odbor je potrdil oceno delovne uspešnosti za vodja TOZD v višini 20 %. Obravnaval je tudi predlog poslovodnega odbora za novo obliko ocenjevanja delovnega prispevka vodij TOZD, sektorjev in poslovodnega odbora. Člani odbora se niso strinjali v celoti s predloženim sistemom ocenjevanja in imajo pri tem naslednje pripombe:

- rešiti je treba vprašanje objektivnosti postavljanja operativnega plana, oziroma vpliva predhodnih temeljnih organizacij na realizacijo plana v končnih TOZD;
- poenostaviti je treba izračun doseganja mesečnega asortimenta, pri čemer naj bo poudarjena usmeritev v kvaliteten asortiment.

Višina ocen delovnega prispevka mora biti v skladu z že sprejetim samoupravnim sporazumom o osnovnih in merilih za delitev osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe. B.

TOZD Monter Dravograd

32. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Monter – Dravograd je na svoji 32. seji, dne 12. septembra, pregledal poslovanje v prvih osmih mesecih letošnjega leta, poleg tega pa je sprejel tudi samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih s TOZD železarne Jesenice in posredoval v razpravo o snutek sporazuma med TOZD Monter in ljubljanskim »Smeltom« o združevanju dela in sredstev za razširitev proizvodnih kapacitet v TOZD Monter. Obravnaval pa je tudi poročila odbora za uresničevanje zakona o združenem delu in nekatere prošnje.

Pri obravnavanju poslovanja v prvih osmih mesecih letošnjega leta je delavski svet ugotovil, da se program stabilizacije ne izvaja v celoti, saj so stroški prekomerno porasli, manjka pa tudi ustrezna tehnologija, pa tudi delovna disciplina ni na najvišji ravni. Organizatorji dela in tehnični kader so se premalo prizadevno angažirali pri reševanju tekočih problemov in pri izvajanju programa stabilizacije. Zato je delavski svet v zvezi s tem poročilom pozval vse, ki imajo vpliv na organizacijo dela in poslovanje, da začno prizadevneje izvajati sprejeti stabilizacijski program.

Sporazum o dohodkovnih odnosih s TOZD železarne Jesenice je delavski svet Montera sprejel z namenom, da bi si zagotovil pravočasno in zadostno oskrbo z reproviziranim, zlasti s tistim, ki ga primanj-

kuje. Predloge odbora za uresničevanje nagrajevanja po delu (delavce na liniji za statik nosilce naj bi nagradili za prihranek na materialu s 4,5 % mesečno oziroma 27 % »stimulacijo« na povprečno mesečno osnovo za prvo polletje 1980; predlog stimulacije za vzdrževalce naj bi tehnični sektor pripravil ponovno v sprejemljivejši obliki; zahteva po doslednejšem normiranju dela skladno s pravilnikom itd.) pa je sklenil obravnavati na naslednji seji.

Omenimo naj še, da je izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata odobril tudi plačilo stroškov kampiranja v kampu »Funtana« v Vrsarju (od 1. maja do 1. oktobra) v višini 70.000 dinarjev iz sredstev skupne porabe. V zvezi s podatki o kilometrinah in nadomestilih za kilometrine za prevoze na službenih potovanjih za vodje gradbišč pa je pozval odgovorne delavce, da tovrstno porabo skrbneje spremljajo in jo spravijo v normalne okvire. B. L.

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

MLADI V TOZD SD KRITIČNO O SEBI

Novoizvoljeni predsednik Leopold Bizal je v petek, 13. novembra, sklical sestanek osnovne organizacije ZSMS TOZD Strojne delavnice. Predsednik je med navzočimi po-

V KS PLAVŽ ENA OO ZSMS

V petek, 7. novembra, je bila volilno programska seja osnovne organizacije ZSMS KS Plavž. Njen namen je bil ponovno oživiti delo mladinske organizacije v tej krajevni skupnosti.

V poročilu o delu v preteklem mandatnem obdobju je navedeno, da je bilo precej akcij izvedenih, nekaj nalog, ki so si jih zadali pa niso mogli izpeljati.

Na volilno programske seje so se pogovarjali tudi o sestavi programa za naslednje mandatno obdobje; program bo manj obsežen, tako da ga bo moč lažje izvesti.

Mladi so izvolili tudi novo predsedstvo osnovne organizacije ZSMS KS Plavž, ki ga bo vodil Klemen Šranc, sekretar pa Jure Svetlin. Izvoljeni so bili tudi predsedniki komisij in sicer komisije za informiranje, za kulturo, za šport in za povezovanje s taborniško in planinsko organizacijo.

Na seji so tudi sklenili, da se osnovna organizacija ZSMS Plavž ne bo več delila v štiri soseske, tako kot doslej, pač pa bodo delo zastavili vsi skupaj, saj menijo, da bodo tako lažje izvedli program, ki so si ga zastavili.

MJ

RAZPIS TEKMOVANJA V MALEM NOGOMETU

Osnovna organizacija ZSMS KS SAVA prireja v počastitev dneva republike turnir v malem nogometu, ki bo v soboto, 22. novembra, s pričetkom ob 8. uri v telovadnici ŽIC na Jesenicah. Pismene prijave sprejemamo na naslov KS SAVA (za ZSMS) Trg Toneta Čufarja 2. Prijavnina znaša 100 din, položi pa se pred pričetkom tekmovalnega dela. Ekipa šteje šest igralcev. S pravili bodo udeleženci seznanjeni pred pričetkom. Zmagovalec prejme pokal v trajno last.

ABE

PRIPRAVE NA VOLILNO- PROGRAMSKO SEJO

Konec oktobra so se sestali člani osnovne organizacije ZSMS Gradbič, TOZD Nizke gradnje. Glavna točka dnevnega reda je bila priprava na volilno programsko sejo osnovne organizacije.

Na sestanku so mladinci pregledali poročilo o delu osnovne organizacije v preteklem mandatnem obdobju. Ponovno so spregovorili o problemih mladih v samskih domovih. Ugotovili so, da so sklepi s spomladanskega razgovora za okroglo mizo o stanju mladih v samskih domovih v celoti realizirani.

Dogovarjali so se tudi o kandidatih za novo vodstvo osnovne organizacije in sprejeli sklep, da volilno-programsko sejo izpeljejo do sredine novembra.

MJ

zdravil tudi predsednika osnovne organizacije sindikata in sekretarja osnovne organizacije zveze komunistov TOZD.

Pri izboru najboljšega mladega samoupravljalca v TOZD Strojne delavnice so bili člani različnih mnenj. Sekretar osnovne organizacije zveze komunistov je predlagal Borisa Vahčiča, vendar so se z glasovanjem odločili za Francija Ploja kot najbolj aktivnega mladega samoupravljalca.

Za Borisa Vahčiča pa so bili člani enotnega mnenja, da se mu ob 90-letnici proslavljanja obstoja mehanične delavnice podeli priznanje za prizadevnost pri delu in družbenopolitično aktivnost.

V nadaljevanju je predsednik predlagal ogled novih strojnih delavnic na Javorniku, katerega naj bi se udeležili mladi iz TOZD. Menil je, da bi bilo prav, da mladi vidijo nove delavnice, v katerih so delovni pogoji veliko boljši kot v sedanjih.

OBISK VOJAKOV IZ BOHINJSKE BELE

V petek, 7. novembra, je koordinacijski svet ZSMS Železarne sprejel vojake-mladince iz kasarne Bohinjska Bela. Po skupno dogovorjenem programu so si ogledali obrate, oziroma temeljne organizacije združenega dela na Jesenicah in tehnični muzej Železarne. Po ogledu pa je bil razgovor.

Ob prihodu so bili mladi vojaki iz kasarne Bohinjska Bela najprej seznanjeni z začetki železarstva na Gorenjskem, s čimer so se lahko še podrobneje seznanili tudi v tehničnem muzeju. V nadaljevanju so si ogledali proizvodni proces v žebeljarni, jeklarni, žičarni, hladni valjarni Jesenice in plavžu. Najbolj zavzeto so prisluhnili razlagi v jeklarni in na plavžu, temeljnih organizacijah na začetku proizvodnega procesa, v Železarni. Mnogi so priznali, da niso niti pomislili, da so v teh temeljnih organizacijah res tako težki delovni pogoji. Zastajal jim je korak ob velikih pečeh, v katerih se kali jeklo.

Pozorno so si ogledali tudi dela v

kajti vzrok za odhajanje mladih delavcev iz TOZD je tudi v ne najbolj delovnih pogojih. Skupino naj bi vodila vodja TOZD in strokovni delavec.

Govorili so tudi o disciplini. Opaža se, da mladi vse manj pazijo na družbeno lastnino, pa tudi obnašanje do starejših delavcev ni najboljše, zato bi bilo potrebno v tej smeri več delovati.

Več aktivnosti kažejo mladi na športno-rekreativnem področju. Med drugim bo ekipa TOZD sodelovala tudi na občinskem tekmovanju v košarki.

Izražena je bila tudi želja, da bi mladi imeli svojo oglasno desko, na kateri bi urejali svoj stenski časopis.

Na sestanku je bilo tudi precej pripomb na mlade delavce zadnjih generacij, ki prihajajo iz ŽIC. Pri tožbe prihajajo iz vseh oddelkov zaradi izostajanja z dela in slabih delovnih navad. Ravno tako tudi njihovo obnašanje ni najboljše.

VO

žičarni, predvsem v lužilnici, kjer so tudi težki delovni pogoji.

Skupini sta se posebno dolgo zadržali v tehničnem muzeju. Kljub temu pa je zmanjkalo časa za vse podrobnosti in zanimivosti. Vodica sta jim skušala čim bolj na kratko in čim bolj nazorno prikazati zgodovino železarstva in njegov razvoj v zadnjih letih. Z zanimanjem so prisluhnili razlagi, posebno zanimiva pa se jim je zdela maketa starega plavža in nekdanje kovačnice. Vprašanj ni bilo veliko, saj je bilo vtisov vse preveč in za nekatere vse preveč novega. Vojaki so bili zbrani iz vseh krajev naše Jugoslavije, pa je tako nekaterim železarstvo povsem tuje.

Tudi pogovor, ki je sledil ogledu, je bil bolj zbiranje in urejanje vtisov. Z obeh strani pa je bila izražena želja za nadaljnje sodelovanje. Upamo, da je bil vojakom obisk všeč in da so se seznanili vsaj z delom proizvodnega ciklusa Železarne in si vtisnili v spomin vsaj del zgodovine našega železarstva.

Zdenka V.

2. SEJA KOMISIJE ZA KULTURO PRI KS ZSMS ŽELEZARNE

V torek, 4. novembra, je imela komisija za kulturo pri koordinacijskem svetu ZSMS Železarne svojo drugo sejo. Pod prvo točko dnevnega reda smo pregledali izvršene akcije v mesecu oktobru. Ker še niso izpeljane vse volilno programske konference osnovnih organizacij ZSMS, se je tudi izvedba akcijskega programa za oktober zavlekla.

Seminar za člane komisije in referente bo komisija organizirala v mesecu novembru. V prizadevanju za urejanje stenskih časopisov so že doseženi določeni uspehi. Stenski časopis že obstaja v OO ZSMS TOZD Elektrode. Komisija je zadolžila Fikreta Biliča, da se poveže z referenti za kulturo v OO ZSMS, da se pospeši akcija za urejanje stenskih časopisov.

Na seji so govorili tudi o pripravi na praznovanje dneva republike in dneva JLA. V sodelovanju z vojniki iz Bohinjske Bele bi organizirali skupno proslavo na Jesenicah v gledališču Tone Čufar. Sodelovali bi vojniki z recitali in instrumentalnim ansamblom in recitatorji Železarne. Predlagali so tudi sodelovanje folklorne skupine in glasbene mladine Jesenice. Prav tako bi se udeležili tudi proslave ob dnevu republike v kasarni Bohinjska Bela in na Bledu v hotelu Svoboda.

Za praznovanje dneva JLA bo komisija organizirala kviz na temo »Tito, revolucija, mir« s kulturnim

programom. Nastopile bi ekipe Železarne, vojniki iz Bohinjske Bele in učenci ŽIC.

Na seji komisije je bilo govora tudi o ustanavljanju knjižnic po OO ZSMS.

Darko Mlakar

ANDREJ ŠIFRER V ŽIROVNICI

Ste že slišali? Želite slišati še več?

O čem?
O Andrejevih miškah, o njegovem očetu, o dobrih gostilnah, o Martinovem l... u in o drugem.

Pridite in poslušajte...
V NEDELJO, 16. novembra, OB 18. URI bo na Breznici pri Žirovnici v DVO-RANI DPD SVOBODA o tem prepeval

ANDREJ ŠIFRER
Vstopnina za koncert bo 40 din.

Pridite in slišali boste marsikaj novega!

To nam je Andrej zagotovil!

Vabi OO ZSMS KS Žirovnica

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI OB KEMIČNEM NAPADU

Glavni predstavnik kihavcev je adamsit. Z adamsitom zastrupljene živali prhajo, mežikajo, kihajo in kašljajo. Pogosto se jim iz nosu in oči cedi sluzav izcedek. Nemirne so, podhrtevale in začno se močno znojiti. Njihovo dihanje je oteženo zaradi kašlja in bolečin v gornjem delu dihalnih poti. Vse te težave so še hujše, če živali delajo. Če so v zastrupljenem ozračju le kratke čase, največ do 15 minut, težave ponehajo po 1 ali 2 urah, če pa se v njem zadržujejo dalj časa, se stopnjujejo.

PRVA POMOČ. Pri zastrupitvi z dražljivci je treba žival čimprej odpeljati iz kontaminiranega ozračja. Pri hujših zastrupitvah je priporočljivo, da jim speremo nosdrvi in oči ter njihovo okolico z 1-2 % raztopino sode bikarbone ali kuhinjske soli. Če gre za manjše število živali, jim lahko damo vdihavati tudi hlapec teh raztopin.

PSIHIČNI VOJNI STRUPI

Ta vrsta vojnih strupov je novejša, vendar so jih že uporabljali v vojni, in sicer proti osvobodilnim enotam in prebivalstvu v Vietnamu. Zaradi psihičnih vojnih strupov živali ne poginejo.

Glavni predstavniki teh strupov so: LSD-25, meskalin in psilocibin.

Na živali delujejo podobno kot na ljudi: pri hoji so negotove, bojijo se, postanejo nerazsodne in neposlušne, začasno oslepijo in podobno. V čistem ozračju težave po nekaj urah izginejo in stanje se popravi.

PRVA POMOČ. Pri zastrupitvi s psihičnimi vojnimi strupi je treba živali čimprej odpeljati iz zastrupljenega ozračja, jih privezati in pustiti, da mirujejo.

KONTAMINACIJA KRME, VODE IN ŽIVIL ŽIVALSKEGA IZVORA

KONTAMINACIJA KRME

Nezavarovana krma je lahko kontaminirana v vseh oblikah, v katerih uporabljajo vojne strupe. Globina, do katere prodrejo, je odvisna od vrste krme ter vrste in uporabe strupa.

V zrnatu krmo, moko in otrobe prodrejo vojni strupi do 7 cm globoko. Seno in slama se lahko kontaminirata predvsem s tekočimi strupi, kajti po delovanju hlapov se naravno dekontaminirata. V razsutu senu in slamo prodirajo kapljice strupa do 10 cm globoko, v prešano pa do 4 cm.

Tudi pašniki so lahko kontaminirani bodisi s takimi vojnimi strupi ali z njihovimi hlapi. Pri tem je treba poudariti, da je možnost kontaminacije planinskih pašnikov s hlapi vojnih strupov majhna, ker se ti zaradi vetra, ki navadno pihava v planinah, hitro razredčijo. Nasprotno pa so možnosti kontaminacije pašnikov v dolinah in kotlinah v vseh oblikah veliko večje. Na pašniku, kontaminiranem s tekočimi vojnimi strupi, se živina lahko kontaminira na tri načine: skozi prebavila, če pase kontaminirano travo; skozi organe, če vdihuje hlapec izhlapevajočih strupov; skozi kožo, če hodi po kontaminiranem pašniku.

KONTAMINACIJA VODE

Vojni strupi zastrupijo tudi vodo. Tekoči vojni strupi kontaminirajo s kapljicami vse površinske vode in odprte vodne vire. Taka voda ni uporabna. Vojni strupi v plinastem stanju in v obliki hlapov vode ne kontaminirajo, ker se dokaj hitro razkrajajo.

KONTAMINACIJA ŽIVALSKEGA IZVORA

Kapljice mehurjevcev prodrejo 2 cm globoko v meso, kapljice živčnih vojnih strupov pa še nekoliko globlje. V maščobah in oljih se kapljice razkrojijo, z mlekom pa se mešajo. Na nezavarovana živila lahko vplivajo tudi hlapi vojnih strupov, če so jim izpostavljeni dalj časa. Tedaj vpijejo živila hlapec do nekaj milimetrov globoko.

ZAŠČITA PRED VOJNIMI STRUPI

ZAŠČITA ŽIVALI. Pred kemično kontaminacijo lahko zaščitimo posamezne živali ali več živali skupaj.

Posamično zaščito dosežemo z zaščito organov za dihanje, oči, telesa in nog živali in sicer z uporabo zaščitnih pripomočkov. Ti pripomočki so lahko tovarniško izdelani ali zasilni.

Med tovarniško izdelane zaščitne pripomočke prištevamo: zaščitno masko, zaščitna očala, zaščitno ogrinjalo in zaščitne dolkenke. Za zdaj izdelujejo te pripomočke le za konje in pse. Pri tem velja poudariti, da so ti pripomočki dragi in da pridejo v poštev le za zaščito dragocenih živali.

Nadaljevanje

TEHNIČNI FELTON - TEHNIČNI FELTON - TEHNIČNI FELTON - TEHNIČNI FELTON - TEHNIČNI FELTON - TEHNIČNI

LADJE NA PREMOK BODO SPET VOZILE

Do leta 1973, ko je pričela cena nafte hitro naraščati je kazalo, da spadajo ladje na pogon s premogom že med pomorsko zgodovino. Vendar danes premog ponovno pridobiva na veljavi in njegova uporaba raste. Letos poleti sta dve avstralski ladijski družbi naročili štiri ladje za prevoz razsutega tovora s premogom kot pogonskim gorivom. Po letu 1953 bodo prve ladje zgrajene na premog. Tudi v ZDA pripravljajo gradnjo takšnih ladij, ki bodo prevažale premog ob vzhodni obali. Neki britanski broderski analitik predvideva, da bodo v prihodnjih 20 letih zgradili najmanj 1500 ladij za prevoz premoga in s pogonom na to gorivo. Celo naftne družbe se ukvarjajo z idejo tankerjev na pogon na premog.

Vendar ponovna uvedba premoga za pogon ladij ne bo lahka. Njegova velika prednost je v primerjavi z nafto znatno nižja cena, problemi pa bodo s pomanjkanjem prostora za potrebne zaloge premoga in predvsem zaradi zahtevnih predpisov povezanih z zaščito ozračja v času zadrževanja ladij v pristaniščih. Določeno konkurenco ima premog tudi v diesel motorjih, ki so nadomestili turbine s pogonom na nafto, za katere bi naj zdaj uporabljali premog.

Vendar ti problemi niso ohladili navdušenja zagovornikov premoga. Kaže, da bodo za to najbolj primerne ladje za prevoz premoga. Zaradi vedno težje situacije z nafto, bo prevoza po svetovnih morjih vedno več. Zato bo tudi najbolj primerno uporabljati enako gorivo za pogon ladij.

Druga možnost za prevoz razsutega tovora bosta na primer železova ruda in žito. Že omenjene štiri ladje z nosilnostjo 75.000 dwt vsaka, naročene v Avstraliji, bodo dejansko služile za prevoz Koksa od rudnika v severnem delu zvezne države Queensland, 1300 km južno od tovarne aluminija. Nekateri strokovnjaki so mnenja, da naj bi vsaj v začetku uporabljali takšne ladje za prevoz na krajših razdaljah. Menijo, da je njihova uporabnost na velike razdalje nekoliko omejena zaradi potrebnih velikih zalog goriva.

Ladje na premog so pri gradnji za 15 % do 20 % dražje kot ladje na nafto ali z diesel motorjem. Višja cena gre predvsem na račun naprav potrebnih za uporabo premoga in večjih skladiščnih prostorov, ker je premog na enoto toplote precej težji kot nafta in zato mora biti ladja večja. Vendar so izračuni pokazali, da je pri isti teži tovora obratovanje ladje na premog za dvakrat cenejši, kot pri diesel motorju, ki pa je še precej cenejši kot turbina s pogonom na nafto.

Prednosti pogona na premog se nekoliko zmanjšajo, če bodo morali pri gradnji teh ladij upoštevati stroge predpise za zaščito okolja ob zadrževanju ladij v pristaniščih. To bo zahtevalo uporabo premoga z nizko vsebnostjo žvepla ali pa za

te primere ločeno kurjavo z nafto. Vendar v ZDA, kjer so ti predpisi med najstrožjimi upajo, da bodo za te ladje dosegli določeno izjemo, kajti v nasprotnem primeru bo njihova uvedba dosti težja.

Medtem, ko danes večina turbin na premog uporablja konvencionalno tehnologijo podobno tisti, ki je bila razvita pred leti, preizkušajo proizvajalci turbin za ladje nove, bolj učinkovite agregate. Švedsko podjetje Stal-Laval Turbin, ki je največji proizvajalec ladijskih turbin na svetu, razvija nov kotel za katerega pravi, da bo za 15 % bolj učinkovit kot tisti, ki jih uporabljajo zdaj pri kurjenju s premogom.

Medtem, ko večina zagovornikov premoga računa na zamenjavo nafte, predvidevajo nekateri proizvajalci parnih kotlov tudi na kombinacijo obeh goriv. Pri tem gre za mešanje do 40 % premogovega prahu z mazutom in v ZDA že preizkušajo na Velikih jezerih s takšno kurjavo.

Tudi proizvajalci Diesel motorjev preizkušajo uporabo mešanice premoga in nafte. Mešanica dosega pri uporabi sicer večjo obrabo, vendar še vedno v sprejemljivih mejah. Tudi na ta način bo mogoče doseči določeno znižanje porabe nafte, kar je končni cilj vseh naporov povezanih s ponovno uporabo premoga za pogon ladij.

PREGLED SESTANKOV SDS

Po nekaj tedenski »suši« so nam samoupravne delovne skupine iz štirinajstih TOZD ter iz treh delovnih skupnosti v minulnem tednu poslale spet kar 116 zapisnikov s svojih sestankov, katerih osrednjo temo je predstavljala razprava o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Nekatere delovne skupine pa so sestanke izkoristile tudi za obravnavanje drugih zadev (temeljni planov TOZD, železarn, SIS in SOZD SZ za novo srednjeročno obdobje, sporazum o štipendiranju, predlog ukrepov na področju osebnih dohodkov ipd.) in ožje obratne problematike.

V TOZD PAVŽ so SDS aglomeracija 1 in 2 ter pavž 2, 3 in 4 razpravljale o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta ter o sporazumu o štipendiranju učencev in študentov v občini Jesenice. Bistvenih pripomb ni bilo. Le SDS pavž 4 opozarja, da so za zimске mesece slabo založeni s surovinami in da bo primanjkovalo predvsem domače rude. Več pripomb pa so skupine izrekle pod točko razno. Tako SDS aglomeracija 1 prosi gospodarja, iz garderob izseli tuje delavce in poskrbi za ureditev sanitarij. Od vseh kopalnic, kolikor jih imajo, so uporabne le tri. Pravijo, da ventili ne držijo ali pa jih sploh ni, da topla voda uhaja in da jo ob koncu dne enostavno zmanjka. Tudi SDS aglomeracija 2 se pritožuje, da so že večkrat prosili za ureditev kopalnic, ogrevanja in namestitve razbitih šip ter da se ničesar ne ukrene. SDS predlaga, da se nabavi tablice za ime in priimek ter da se iz garderob potem izseli delavce tujih firm. Člani SDS pavž 2 pa so se vpraševali, kako se dalje obratovati s pečjo 1, ki je dotrajana in zakaj se zanemarija vzdrževanje oddelka peči (nekaterih rezervnih delov ni, važni elementi se vežejo z žico, čistilci plina so brez prelivne vode, mašijo se kaverji in podobno). Tudi člani SDS pavž 3 se vprašujejo, zakaj visoka peč 1 ne gre v remont, ko pa je že povsem dotrajana, tako da delavci samo veliko delajo, pravih rezultatov pa ni. Trdijo tudi, da že dve leti prosijo vzdrževalce, da bi na visoki peč 2 pri traku 104 uredili presip, ker gre sicer ves prah k peči. Za žerjav na visoki peč 2 pa pravijo, da je v takem stanju, da obratovanje z njim ogroža življenje delavcev. Tudi prihajanje in odhajanje iz železarn je treba urediti. V zvezi s tem vprašujejo, kaj je z markicami in urami, s katerimi naj bi se to vprašanje uredilo.

SDS SM peči 2 (TOZD JEKLARNA) na devet mesečno poslovno poročilo ni imela pripomb. Seznanila pa se je tudi z obvestilom nabavnega sektorja o racionalizaciji uporabe uvoznih surovin v jeklarni. Izmed le-teh v martinarni največ uporabljajo jodavec in sicer zaradi visokega odstotka žvepla v vložku.

Iz TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL smo prejeli zapisnike SDS bluming 1, 2, 3 in 4, adjustaža štekel 1, 2 in 3, odprema adjustaža štekel ter adjustaža bluming 1, 2, 3 in 4. Skupine so razpravljale o poslovanju v devetih mesecih letošnjega leta ter o štirih zadevah, ki jih omenjamo v uvodu. SDS bluming 1 med drugim omenja, da bo zlasti izplenu potrebno nameniti več pozornosti in tako prispevati k zmanjšanju stroškov. V zvezi z izvajanjem programa ukrepov za odpravo izgube SDS ugotavlja, da je strokovni kader še premalo prisoten pri valjanju kvalitete. V zvezi s povečanim dežurstvom valjavci vprašujejo, kakšni so bili pravzaprav ukrepi in izboljšave, tako z njihove kot s strojne strani. Zanima jih tudi, kaj je z mesečnim poročilom za izplen ter če je možno, da se kvalitete EKA zakladajo vroče, oziroma če je kaj boljši rezultat pri zakladanju toplih blokov. SDS bluming 3 k poslovnemu poročilu pripominja, da temeljne organizacije od katerih dobivajo vložek in temeljne organizacije, ki jim dajejo polizdelke, nimajo izgube, medtem ko jo njihova TOZD ima, kljub temu, da je zalozila 20.000 ton mrzlega vložka. V zvezi s temelji srednjeročnega plana železarn pa vprašuje, če je mogoče napovedovati izgubo v letu 1985 oziroma kako se ji je moč izogniti. SDS adjustaža štekel 1 ugotavlja, da je bil plan izpolnjen 84,7 %. Meni pa, da delavci nimajo posebnega vpliva na izboljšanje položaja, saj je brez zadostnih količin vložka nemogoče dosegati planske naloge. SDS adjustaža štekel 2 in odprema med drugim ugotavlja, da je trenutno stanje zaskrbljujoče, ker je od oktobra, ko je bil opravljen remont, pa do sestanka, stalno primanjkovalo vložka. Skupina posebej opozarja na problem ropota zaradi katerega je že več starejših delavcev postalo naglušnih ter na slabo stanje ženskih garderob. SDS adjustaža štekel 3 med drugim zanima, kdaj bo naprava za kontinuirno vlivanje gredic začela dajati tisto, kar se od nje pričakuje oziroma zahteva. Tudi ta skupina se pritožuje zaradi ropota na liniji rezanja. Poleg tega pa opozarja, da je nujno treba popraviti streho nad garderobami, saj jim ob deževnem vremenu voda kaplja na omare ter jim moči osebne in delovne obleke. SDS adjustaža bluming 1 vprašuje, zakaj je iz programa investicij izpadla nova potisna peč ter predogrodje štedila. Zanima jo pa tudi, kdaj bodo urejene sanitarije ter poskrbljeno za vodo v garderobah ter za prostor za čaj. SDS adjustaža bluming 3 v zvezi s poslovanjem v prvih devetih mesecih letošnjega leta opozarja, da so na to, da predvidena proizvodnja v letošnjem letu ne bo dosežena, opozarjali že pred sprejemanjem plana za letošnje leto, pa tudi ob obravnavanju poslovnih poročil za prvi kvartal ter za polletje. Po mnenju članov SDS so vzroki v slabem delu kontiliva (ta je za planom zaostal za 5500 ton, kar je potem moral zvaljati bluming), v slabem delu jeklarne (iz jeklarne dobivajo sarže s tako slabo površino, da so tja vrnili v devetih mesecih kot izmeček 5000 ton že zvaljanih slabov (potisno peč), v visokih zastojih na blumingu, zlasti še na šteklju (zato naj bi bili vzdrževalci plačani glede na to, koliko je zastojev na napravah), v slabem planiranju oziroma koordiniranju med jeklaro in pripravo dela na blumingu kot primer navajajo, da je bilo ob zadnjem obratovanju potisne peči preko nje v 14-dneh zvaljano toliko, kot bi se sicer normalno zvaljalo v treh dneh ter da je bilo istočasno v globinskih pečeh založeno po nekaj sarž za direktno valjanje na šteklju; v času valjanja preko potisne peči bi morali po mnenju SDS čimveč vlivati na kontilivu, v nedoseganju izplena (glede na to, da izplena ne dosega že nekaj let, ne na blumingu in ne na šteklju, da ga pa dosega ali presegajo vse TOZD, ki so v proizvodnem procesu za njimi, je vprašanje, koliko so planirani izpleni postavljeni realno) ter v neprimerni dohodkovni povezanosti med TOZD v železarni (le njihov TOZD posluje z izgubo, pa tudi v proizvodnji krepko zaostaja za planom). Plan nabave tujega vložka v srednjeročnem obdobju se jim zdi postavljen previsoko. Skupina v zapisniku omenja tudi, da še vedno ni odgovorjeno na že večkrat postavljena vprašanja glede stranišč v oddelku in glede katorja, kar naj bi kazalo na slab odnos vodstva TOZD do problemov, ki se obravnavajo na sestankih SDS. Postavila je zahtevo po doslednejši skrbi za urejenost sanitarij v oddelku, garderobe (ni tople vode) ter gretja na brusilnih strojih in na žerjavih.

Iz TOZD VALJARNA ŽICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD ter valjarna žice 2, 3 in 4. Skupine so razpravljale o poslovanju v devetih mesecih, o sporazumu o štipendiranju ter o predlogu povečanja osebnih dohodkov za 10 odstotkov. SDS valjarna žice 2 je na sestanku opozorila na nekoliko slabše izdelave valjarskih armatur in na večkratne izpade proizvodnje na progah 320 in 270. Zaskrbljujoče se ji zdi, da na posameznih dnevih ne kontrolirajo dotok hladilne vode na kalibre, poskrbeti pa bi bilo treba tudi za popravilo že dotrajanih

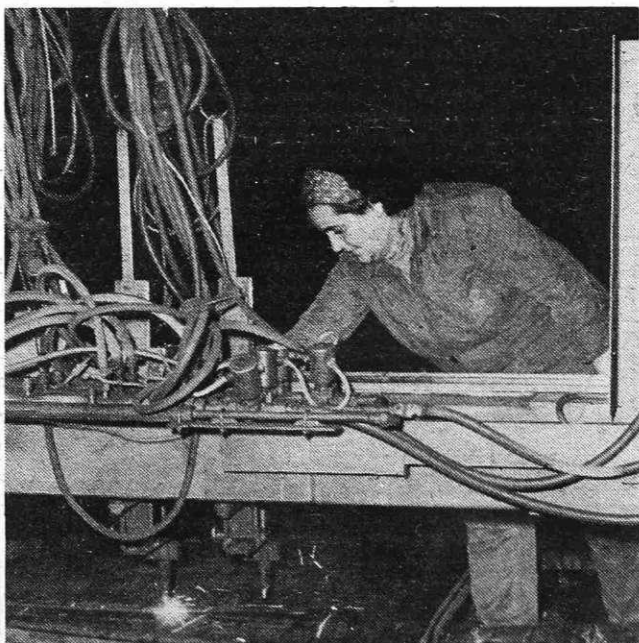
povezav med linijami. Več pripomb je imela tudi na vzdrževanje Jumping ogrinja (tedenska popravila so slabo izvedena, po remontih prihaja do daljših zastojev, hidravlika je stalno v okvari, mazilni sistem ne funkcionira tako kot bi moral, ležaji na valjih ogrinja se grejejo, sklopke so v slabem stanju, fotocevice pa so popolnoma zanemarjene). Skupina se vprašuje, če HIP ni zmožen urediti hidravlike za gredi in za zakladalni stroj Custodis peči. SDS valjarna žice 3 med drugim omenja, da se strinja s povečanjem osebnega dohodka na osnovi ugodnega poslovanja, vendar pa priporoča, da naj bi se povečanje izvedlo tako, da se ne bi povečeval razpon med najvišjo in najnižjo kategorijo. SDS valjarna žice 4 meni, da naj bi osebni dohodek povečal vsem enako (v dinarjih), ne glede na grupo. Skupina v zvezi s poslovanjem v devetih mesecih ugotavlja, da se je v tem obdobju pojavljalo več problemov (pomanjkanje vložka, okvare peči in Jumping tria, drugi manjši zastoji ipd.). Predlagala je, da naj bi čimprej nabavili transformator oziroma aparat za gretje gredic 55, da bi ta problem čimprej odpravili.

Iz TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, proga 2400-1 in 2, adjustaža 2400-1 in 3 ter odprema. Skupine so obravnavale poslovanje v prvih devetih mesecih letošnjega leta. SDS vodstvo TOZD med drugim ugotavlja, da so bili kljub dvoimenskemu obratovanju doseženi pri izvrševanju operativnih programov in v spremembi asortimana določeni uspehi, ki se odražajo tudi v povišanju povprečnih prodajnih cen. V oktobru so operativni program proizvodnje presegli, sklenili pa so tudi, da bodo vsaj do sredine meseca decembra obratovali tudi na proste sobote, v kolikor bodo imeli na razpolago zadostne količine vložka. Na sestanku SDS proga 2400-2 je bilo pod razno postavljenih več vprašanj v zvezi z ožjo obratno problematiko. Tako je bilo omenjeno, da je kvaliteta masti za mazanje tal krožne peči vprašljiva, saj mast zaradi vročine hitro izteče, tako da je učinek mazanja majhen. Reparaturna dela, ki se izvajajo na 14 dni ali celo na tri tedne, bi morala biti po mnenju skupine na vsakih 10 dni. Predlagala je tudi, da naj se še pred menjavami valjev v celoti izvede kompletiranje srednjega valja, da bi bilo pri menjavi valjev manj zastojev.

Iz TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, hladna valjarna 1, 2 in 3, adjustaža hladne valjarne, skladišče vložnega materiala, žarilnica 1, 2, 3 in 4, lužilnica in karisti. Skupine so razpravljale o oktobrskih proizvodnih rezultatih, o pomanjkanju vložka, devetmesečnem poslovanju, uresničevanju stabilizacijskega programa ter o temeljih plana TOZD za novo srednjeročno obdobje. Po mnenju SDS vodstvo TOZD je oktobrski zaostanek (649 ton za planom) povzročilo izključno pomanjkanje vložka, kljub temu pa so dosegli v redu rezultate pri kvalitetnem asortimentu, zlasti pri jeklih. Situacija z vložkom bo v novembru nekoliko boljša (uvoz TVT iz Češke), kljub temu pa bo še vedno vprašljiva dobava TVT in jekel. Glede poslovanja v devetih mesecih pa menijo, da je bil dosežen ugoden rezultat (plan dosežen 99,89 %, izboljšana storilnost, povečan izplen, nižja poraba valjev in žveplene kisline, znižano število reklamacij, tudi po vrednosti). Ugodno ocenjujejo tudi izpolnjevanje stabilizacijskega programa. V zvezi s srednjeročnim planom (letna proizvodnja 30.000 ton naj bi ostala ista kot sedaj, spremenil naj bi se le kvalitetni asortiman, ki naj bi leta 1985 dosegel 3000 ton jekel) pa skupina ugotavlja, da bo brez novih investicij, z zastarelimi stroji in še ob zmanjšanjem številu zaposlenih težko izpolnjevati zahtevane planske obveznosti oziroma obdržati ali povečati kvalitetni nivo. SDS hladna valjarna 1 ter adjustaža hladne valjarne med drugim omenjata, da delavce skrbi, kako bo s kvaliteto njihovih izdelkov v novem srednjeročnem obdobju, saj imajo nekaj strojev še iz leta 1906. Pripombe sta imeli tudi na ogrevanje in na slabo razsvetljavo v obratu. Tudi SDS hladna valjarna 3 meni, da bo 3000 ton jekel v prihodnjem obdobju brez remontov in investicij v nove agregate težko izdelati. Navijalec odpadkov je na sestanku opozoril, da je treba ukrepati, ker je renarica že povsem dotrajana. V obratu bi bilo treba pregledati tudi vse kalorije. SDS lužilnica se pod razno pritožuje nad slabimi pogoji dela v zimskem času (vidljivost, vlaga, prepih), SDS karisti pa predlaga nabavo novega pluga za pluzenje snega (sedanji je v slabem stanju). Poskrbelo naj bi se tudi za boljše vzdrževanje poti za vilicarje. Skupine, ki jih nismo posebej navedli, so imele v zvezi z vprašanji, ki so jih obravnavale, podobna stališča.

V TOZD ŽICARNA se je vseh 15 SDS sestalo na štirih zborih delavcev na katerih so obravnavali proizvodne in poslovne rezultate prvih devetih mesecev letošnjega leta. Na enem izmed zborov so posebej spregovorili tudi o izpolnjevanju planskih obveznosti do konca letošnjega leta in se seznanili tudi z ukrepi na področju osebnih dohodkov in z možnostjo za poročun ob koncu leta. Zanimalo pa jih je vprašanje, če bodo predhodne TOZD v proizvodni verigi preskrbljene z jeklom in če bodo uspele zagotoviti vložek za ostale temeljne organizacije. Skupine na dosežne proizvodne in poslovne rezultate niso imele posebnih pripomb.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, adjustaža 2 ter brusilnica 1 in 2. Osrednjo točko sestankov je predstavljala razprava o devetmesečnem poslovanju. TOZD je po oceni SDS vodstvo poslovalo uspešno, doseženi pa so bili tudi nekateri vzpodbudni rezultati stabilizacijskih prizadevanj. Skupna proizvodnja je bila višja kot ob prvem polletju, toda še vedno se pojavljajo težave z vložkom, tako glede količine kot kvalitete. Skupina je sprejela tudi akcijski program po katerem naj bi izboljšali kvaliteto dela in vhodno kontrolo vložka, znižali število reklamacij, ki so v porastu, znižali število poškodb in bolezensko odsotnost, izboljšali delovno in tehnološko disciplino ter organizacijo vzdrževanja, znižali stroške itd. Predlog temeljev srednjeročnega razvoja železarn je skupina ocenila kot zavoro nadaljnjemu razvoju Jeklovleka, ker predvideva znižanje proizvodnje od 30.000 ton na 23.000 ton (s tem pa tudi zmanjšanje rasti dohodka) in predlagala delavskemu svetu, da ga zavrne. SDS adjustaža 2 sicer izraža zadovoljstvo nad po-

Sodelavka v adjustaži valjarne debele pločevine (Foto S. Kokalj)

slovanjem v devetih mesecih, meni pa da bi lahko naredili še več, če bi bili boljše založeni z vložkom. Pritožuje pa se nad slabim vzdrževanjem strojev ter nad majhno skrbjo za izboljšanje delovnih pogojev. Več pripomb je imela tudi k sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke (nejasni kriteriji za razporejanje čistega dohodka, nerazumljivi kriteriji za pridobivanje »mase« za osebne dohodke, preveliki gibljivi del ipd.). V zvezi s poslovanjem SDS brusilnica 1 omenja slab vložek (zlasti prokrom, ki je ovalen), veliko porabo brusilnih koluti, slabo stanje in vzdrževanje brusilnih strojev, manjka pa jim tudi delavcev, zlasti ravnavalcev. Nad težavami v brusilnici se, kljub temu, da je bila proizvodnja brusnega jekla presežena, pritožuje tudi SDS brusilnica 2. Za doseganje boljših rezultatov bi moral biti boljši zlasti vložek ventilskih jekel, ki je pogosto zelo oval, kar povzroča večjo obrabo strojev ter veliko porabo brusov.

Iz TOZD ELEKTRODE smo prejeli zapisnike SDS rezalnica 1, oplaševalnica 1 ter ognjevzdržni materiali, ki so obravnavale devetmesečne poslovne rezultate, temelje plana TOZD za obdobje 1981–1985 ter predlog ukrepov na področju osebnih dohodkov v zadnjem četrtletju. Posebnih pripomb ni bilo. SDS ognjevzdržni materiali se pod razno pritožuje nad razsvetljavo v oddelku ognjevzdržni materiali – mlini.

O poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta ter o temeljih srednjeročnega razvoja železarn se v TOZD ŽELJARNA razpravljale SDS željarna 1, 2 in 3 ter zavijalnica željarnje. V zvezi z obravnavanjem poslovnega poročila se vsem skupinam zdi nerazumljivo, oziroma nepravilno, razmerje med čistim dohodkom in sredstvi za osebne dohodke. SDS zavijalnica (podobno pa tudi ostale SDS) razmišlja takole: »Ne moremo razumeti, da je železarna kot celota ustvarila 1,11 % čistega dohodka in je razporedila za osebne dohodke 1,13 %. TOZD željarna pa je ustvarila 1,24 % čistega dohodka in je ostalo za osebne dohodke le 1,12 %.« V zvezi s srednjeročnim razvojem železarn je na sestanku SDS željarna 1 tekla občirna razprava o novi jeklarni. Člani menijo, da bi moral srednjeročni program vsebovati tudi načrt kritja planirane izgube, da bi bilo treba dati večji poudarek na osebno odgovornost, če jeklarna ne bo delala tako, kot bi morala, zanima pa jih tudi zagotavljanje vložka (gredelj, staro železo). Pod razno skupina ugotavlja, da je treba poostriži kontrolo nad kvaliteto žičnikov, posebno tistih za izvoz, vprašuje pa tudi, kdaj se bo poskrbelo za gretje v obratu ter za toplo vodo v kopalnici, ki jo vedno zmanjka. Tudi SDS željarna 2 meni, da bi bilo treba poskrbeti za dokument, ki naj bi nakazal, kako bomo pokrivali izgubo v začetku obratovanja nove jeklarne in v naslednjih letih. Izhod vidi v povečanju kvaliteten jekel ter v višji stopnji predelave v obstoječih TOZD. Pod razno je skupina obravnavala reklamacije žičnikov (krivi, lopatice na konicah). Krivda pa po mnenju SDS ni le na željarnih temveč tudi na kvaliteti žice (prenapeta ali premekha) in na odvajalcih (ko je odvajalec poln ali pa proti koncu, ko je žica že porabljena, so žičniki krivi – odvajalci bi torej morali biti na vzmet, da bi bila žica vedno v isti višini stroja). Pritoževala pa se je tudi nad nepazljivostjo voznikov vilicarjev zaradi katere prihaja do okvar oljnih črpalk na strojih. Le-te bi bilo treba zaščititi tako, da jih vozniki ne bi mogli zadeti z vilico od vilicarja. Opozorili so tudi na potrebo po popravilu odvajalcev, ki so brez spodnjega obroča, na potrebo po premetitvi svetlobnih teles zaradi izboljšanja vidljivosti na popoldanski in izmenit ter na potrebo po nabavi oziroma zamenjavi popolnoma izrabljenih koles pri zabojih za žičnike. Podobne pripombe, kot so že omenjene, sta imeli k srednjeročnemu razvoju železarn tudi SDS željarna 3 ter zavijalnica. Tudi v zvezi z reklamacijami SDS željarna 3 opozarja, da je treba poskrbeti za kvaliteto žice ter za odvajalce na vzmet. Opozarja pa tudi na problem ogrevanja obrata ter na nujno popravilo vseh šestih bobnov v čistilnici. Nad delom v čistilnici ter nad kontrolo tega dela se ponovno pritožuje SDS zavijalnica ter ponovno prosi vodstvo TOZD, da v zvezi s tem vendarle prične ukrepati.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS orodjarna 1 in 2, ključavničarji strojev, kovačnica-kalilnica, konstrukcijska delavnica 2 ter strugarna valjev Javornik. Skupine so v glavnem obravnavale rezultate devetmesečnega poslovanja ter temelje planov SIS občine Jesenice ter SOZD SZ za obdobje 1981–1985. K poslovnemu poročilu, ter k temeljem plana SOZD SZ in Interne banke SZ skupine niso imele posebnih pripomb, glede temeljev planov SIS občine Jesenice pa menijo, da jih je treba uskladiti z dejanskimi možnostmi. Kovači so na sestanku svoje SDS pod razno predlagali obnovitev strojnega parka v naslednjem obdobju oziroma nabavo novega zračnega kladiiva večje kapacitete. Ponovno vprašujejo tudi, kaj je z meritivami pogojev dela in z ostalimi rezultati.

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE pa smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, priprava dela, inštalacija 1, montaža 1 in 2, žerjavni 1 in 2, delavnica elektrostrojev 2, zbora delavcev gradbenoremontnih delavnic (tesarji, mizarji-pleskarji-steklarji, kleparji, zidarji, plastika, vodstvo GRD), gradbenoremontne delavnice Javornik ter RTA 1, 2, 3, 4 in 5. Tudi tu so skupine v glavnem spregovorile predvsem o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta. SDS montaža 1 (pa tudi SDS žerjavni 1 in 2) meni, da je krivdo za slabše rezultate železarnje treba iskati predvsem izven nje. Nadalje med drugim omenja, da so opravili več remontov kot je bilo glede na proizvodno objektivno potrebno, da je potrebno še naprej delati na predračunskem prevzemanju del in remontov, da na dvig vrednosti zalog v skladišču ne morejo bistveno vplivati ipd. Člani SDS montaža 2 so na sestanku ki so se ga udeležili tudi člani nekaterih drugih delovnih skupin, (NIP itd.), v zvezi s poslovanjem govorili največ o delitvi dohodka, čistega dohodka in o udeležbi sredstev za osebne dohodke v čistem dohodku. Mnenja so, da bi bilo treba predvsem zaježiti rast cen, ter da je vpliv neposrednega proizvajalca pri vsem tem zelo majhen, ker vse pravzaprav že opredeljuje nedavno sprejeti samoupravni sporazumi. Delavnica elektrostrojev 2 v zvezi s poročilom omenja, da dogovor, da bi bilo v servis električnih strojev treba vključiti tudi popravilo oziroma izdelavo sklopov in čepov, ne bo v celoti izvedljiv, saj vseh sklopov ne bodo mogli izdelati, čeprav to sicer delno opravljajo. Zbor delavcev gradbenoremontnih delavnic k poročilu o poslovanju ni imel pripomb, postavljeno je bilo le vprašanje, kdaj in kako so se osebni dohodki v TOZD REMONTNE DELAVNICE povečali za 13 %. SDS gradbenoremontna delavnica Javornik na osnovi poročila ugotavlja, da so delali dokaj dobro, da pa so osebni dohodki v nasprotju s tem dokaj nizki. Svoje pomisleke je izrazila tudi glede kvalitete obutve. SDS RTA 1 k poročilu pripominja, da ne vsebuje uspeha njihove SDS oziroma RTA pri zbiranju odpadne platine, ki vrednostno bržkone prekaša deleže ostalih zbiralcev odpadnih surovin. Zahtevala je ponovno proučitev možnosti za odprtje vratarne na nasipu na Beli, zanima pa jo tudi, zakaj je kljub stabilizacijskim prizadevanjem možno prevrednotiti više ocenjene grupe (vodje oddelkov), navzgor, medtem ko je pri nižjih to praktično neizvedljivo. SDS RTA 2 med drugim izraža svoje nezadovoljstvo glede pojasnila o predlogu sprememb normativa, poleg tega pa ugotavlja, da so v ostalih delih TOZD povišali grupe s tem, da so spremenili kvalifikacijske strukture. V njihovi SDS v zadnjih letih ni bilo nikakršnega napredovanja. Predlagala je, da bi seznanim delovnih opravil v kratkem predložili na vpogled in v obravnavo. Tudi SDS RTA 4 se ukinitve vratarne na Beli ne zdi ustrezna rešitev, kajti delavci sedaj prihajajo in odhajajo z dela preko ograje.

Povzetek ostalih zapisnikov, ki smo jih prejeli ta teden bomo objavili v naslednjem pregledu sestankov samoupravnih delovnih skupin.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje – Božidar Lakota

NA RAZSTAVI »DELAVSKA USTVARJALNOST YU '80« ZLATA PLAKETA

Letošnja razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti na Reki, ki je bila od 24. oktobra do 1. novembra, je bila lep pregled ustvarjalnega dela jugoslovenskih izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav. S svojim konceptom, tradicijo in predvsem masovnostjo je razstava še enkrat potrdila, da je novatorstvo pri nas faktor, s katerim je treba resno računati v borbi za stabilizacijo gospodarstva.

Razstava RAST YU z vsemi spremljajočimi manifestacijami pravzaprav že več let prispeva k popularizaciji vseh oblik ustvarjalnosti in združuje organizacije združenega dela, znanstvene in strokovne organizacije, društva in posameznike in predstavlja največji pregled inventivnega dela v Jugoslaviji. Poleg tega pa sodelujejo na razstavi tudi inozemski razstavljalci. Ne predstavlja samo reprezentativnega pregleda ustvarjalnega dela jugoslovenskih izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, temveč predstavlja tudi mesto, kjer se izmenjajo izkušnje, kako naj se ta dejavnost najhitreje razvija, poleg tega pa omogoča organizacijam združenega dela, iznajditeljem in drugim inovatorjem afirmacijo inventivnega dela.

Neverjetno hiter in uspešen razvoj te razstave se vidi iz podatka, da je pred osmimi leti na prvi razstavi razstavljalo na 250 kv. m vsega skupaj le 22 razstavljalcev iz organizacij združenega dela ter 15 posameznikov s skupaj 258 eksponati, medtem ko je na letošnji osmi razstavi na 5000 kv. m odprtega in zaprtega razstavnega prostora razstavljalo 552 razstavljalcev iz organizacij združenega dela in 137 posameznikov — novatorjev, ki so brez fakultet, šol in institutov razstavili 2213 eksponatov.

Železarna Jesenice je na razstavi pokazala naslednje tehnične izboljšave:

— Valična obračalna odvodka, avtorjev Eda Dolžana in Jožeta Mertlja;

— Celjisti za vpenjanje profila na strojnih žagah, avtorjev Draga Kalamarja in Franca Paplerja;

— Nova tehnologija izdelave vetrnih šob, avtorjev Milana Gartnerja in Milana Kerina;

— Noži za rezanje žičnih vrvi in kolobarjev, avtorja Janeza Faletiča;

— Orodje za izdelavo sponk 16 do 18 mm, avtorjev Vlada Repeta, Nika Cenčka in Franca Ravnikarja;

— Maketa laminarnega hlajenja vroče valjane pločevine, avtorjev Jožeta Bernika, Stanka Noča, Alojza Pivka in Božidarja Bartlja.

Ob zaključku razstave je posebna žirija ocenila razstavljene predmete in podelila Alojzu Pivku s sodelavci zlato plaketo za razstavljeno eksponat.

Razstava je bila posvečena dnevu novatorjev, 12. oktobru, kot znak priznanja in hvalečnosti tovarišu TITU, ki je že leta 1941 vžgal prvo iskro novatorstva med borci narodnoosvobodilnega boja.

V sklopu RAST so bila organizirana tudi tri posvetovanja in sicer:

— posvetovanje o energiji, o zaščiti pred hrupom in vibracijami in

— posvetovanje o inovacijski dejavnosti v sodobnih gospodarskih razmerah.

Posvetovanja o inovacijski dejavnosti v sodobnih gospodarskih razmerah se je udeležilo preko 100 udeležencev. Cilj posvetovanja, katerega sta organizirala Centar za radniško stvaralaštvo Rijeka in sarajevski Patentinvest, je bil v tem, kako najti rešitve za izboljšanje produktivnosti dela z uvajanjem inovacijskih in racionalizatorskih predlogov. Na posvetovanju so udeleženci poslušali in obdelali petnajst referatov, katere so posredovali strokovnjaki iz vse Jugoslavije. V referatih je bil podan značaj in pomen inovacij za tehnološki razvoj in stabilizacijo gospodarstva: razvoj inovacijske dejavnosti v svetu, s posebnim poudarkom na državi v razvoju; vrste in oblike inovacij v organizacijah združenega dela; družbeno in ekonomsko vrednotenje inovacijskega dela ter stimuliranje novatorjev; vloga in naloge družbenopolitičnih organizacij in se posebej sindikata pri pospeševanju, spodbujanju in vrednotenju inovacijske dejavnosti v organizacijah združenega dela; pregled stanja, možnosti razvoja in predlogi za pospeševanje inovacijske dejavnosti po posameznih republikah in pokrajinah.

Ob zaključku tridnevnega posvetovanja so bile sprejete smernice za nadaljnji razvoj inovacijske dejavnosti v Jugoslaviji.

IP

Vratni podboji na poti v lakirnico (foto I. Kutina)

PRODAJA V OKTOBRU KOLIČINSKO POD, VREDNOSTNO NAD PLANOM

V oktobru smo s prodajo osnovne dejavnosti v višini 32.521 ton, količinsko plan dosegli 78,9 %, vrednostno pa smo ga celo presegle in sicer za 2,4 %. Dosegli smo povprečno prodajno ceno 22.639 din/t, kar je za 5.186 din/t ali 29,7 % več kot smo načrtovali. Prodajna cena pa je kljub slabši strukturi kot v septembru, zaradi podražitev za 703 din/t boljše od dosežene cene v predhodnem mesecu.

Ostala realizacija je bila v oktobru nadpovprečno visoka, tako da se je indeks doseganja plana skupne zunanje realizacije dvignil na 103,1 %.

Dosežena skupna realizacija je za 30,5 % višja od realizacije dosežene v oktobru lani, kljub temu, da smo v količini prodaje zaostali za lanskoletnimi rezultati za 14 %, saj je bila tudi proizvodnja v letošnjem oktobru nižja od proizvodnje lanskega oktobra.

Oktobrski indeks doseganja količin je za 0,8 boljši od septembrskega, če pa upoštevamo, da je bil v preteklem mesecu planiran remont v TOZD Valjarna žice in profilov, ki pa ni bil izvršen, planirana prodajna količina v septembru pa je bila zaradi tega nižja, so rezultati prodaje ta mesec boljši za 3 %.

Gledano po TOZD septembrski indeksi doseganja prodajnih količin kažejo, da se težave z nabavo polproizvodov niso zmanjšale, saj TOZD Profilarna še vedno ostaja pri obratovanju na dve izmeni. Temu primeren je indeks prodane količine, ki znaša 67,3, podobno je tudi s TOZD Valjarna debele pločevine, kjer je indeks količinske prodaje 80,3. Pomanjkanje polproizvoda se odraža na nižji proizvodnji v TOZD Hladna valjarna Bela. Hladna valjarna Jesenice in Žičarna, zato so tudi indeksi prodaje nižji od 100 in sicer v HV Bela 69, HV Jesenice 76,9 in Žičarni 83,2. Tudi prodaja v TOZD Valjarna bluming-štel ne dosega planirane. Zaostanek je 28 %, vzrok pa je v nedoseganju skupne proizvodnje v tem TOZD, saj le-ta zaostaja za planirano za 26,7 %. Razlika med indeksom je v korist boljše oskrbe ostalih TOZD v proizvodni verigi Železarne. Količinski plan prodaje pa je bil presežen v TOZD Livarna, Vratni podboji, Jeklovlek, Elektrode in Želblarna.

Primerjava povprečnih doseženih prodajnih cen v oktobru s planiranimi po TOZD, kaže največje presegevanje v TOZD Valjarna debele pločevine za 45,5 %, najnižje pa v TOZD Vratni podboji za 1,3 %. Tako

ugodne prodajne cene so vplivale tudi na realizacijo, tako, da le-ta zaostaja za planom le v TOZD Valjarna bluming-štel (9,4 %). Valjarna žice in profilov (7,7 %), HV Bela (5,1 %) in Profilarna (11,2 %).

Kumulativni podatki pa kažejo, da smo v prvih desetih mesecih letošnjega leta s prodajo 336.218 ton izdelkov osnovne dejavnosti in s povprečno prodajno ceno 18.971 din/t dosegli 6.378 milij. din osnovne realizacije, ki se je z realizacijo storitvenih TOZD in ostalo realizacijo povečala še za 150 milij. din. Količinsko zaostajamo za planom za 15,5 %, vrednostno pa le za 4,6 %. Oktobrski rezultati so izpolnjevanje količinskega plana poslabšali za 0,7 %, vrednostnega pa izboljšali za 1,3 %.

Tri TOZD so v desetih mesecih letošnjega leta presegle svoj količinski kot tudi vrednostni plan prodaje. Z izjemo TOZD HV Bela pa so bile povprečne dosežene prodajne cene v obdobju januar—oktober v vseh TOZD višje od planiranih, zato so vrednostni kazalci po TOZD znatno ugodnejši od količinskih, saj so planirano realizacijo presegle v šestih TOZD in sicer: Livarna, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Jesenice, Vratni podboji, Jeklovlek in Želblarna.

Primerjava letošnjega izvrševanja z lanskoletnim pa kaže, da lanske kumulativne prodane količine nismo dosegli v TOZD Livarna, Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, HV Bela, HV Jesenice, Žičarna, Profilarna in Elektrode, ker je bila tudi skupna proizvodnja nižja kot v enakem obdobju lani. Ker pa je bila povprečna prodajna cena v letošnjih desetih mesecih 38,3 % višja od lanskoletnih desetih mesecev, pa prav vse TOZD presegajo lansko realizacijo in sicer od 1,5 % v TOZD Valjarna žice in profilov do 52,9 % v TOZD Vratni podboji.

Na nivoju Železarne je realizacija v letošnjih desetih mesecih za 26,3 % večja od realizacije v obdobju januar—oktober 1979.

PZ

VABILO NA PREDAVANJE

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice organizira v sredo, 19. novembra, ob 18.30 v spodnjih prostorih restavracije Kazina predavanje:

OSNOVE SREDNJEROČNEGA PLANA 1981—1985

Predaval bo Boris Bregant, podpredsednik poslovnega odbora Železarne.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V OKTOBRU

TOZD	IZVRŠITEV OKTOBER 1979			DRUŽB. PLAN OKTOBER 1980			IZVRŠITEV OKTOBER 1980			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
Livarna	38,8	26.103	1.012.888	60	30.000	1.800.000	68,7	33.116	2.275.400	177,1	126,9	224,6	114,5	110,4	126,4
Valj. bluming-štel	6.008,2	15.534	102.621.770	6.680	18.039	120.503.713	4.909,7	22.684	109.152.845	72,8	146,1	106,4	72,0	125,8	90,6
— bluming	628,1	12.968	8.112.829	400	13.030	5.212.122	408,5	19.151	7.824.497	65,2	147,8	96,4	102,1	147,0	150,1
— stekel	5.380,1	15.804	84.508.941	6.280	18.359	115.291.591	4.401,2	23.023	101.328.348	73,6	145,7	107,2	70,1	125,4	87,9
Valj. žice in prof.	2.062,1	8.643	17.822.363	2.630	10.662	28.015.604	2.187,0	11.827	25.906.043	106,1	136,8	145,1	83,2	111,0	92,3
Valj. debele pločevine	8.236,5	13.453	110.675.214	8.580	15.312	131.360.873	6.890,6	22.275	153.484.068	83,8	165,6	138,7	80,3	145,5	116,8
Hlad. valjarna Bela	6.115,3	16.876	103.203.863	8.080	19.215	154.874.107	5.560,3	28.438	147.006.450	90,9	158,7	142,4	69,0	137,6	94,9
Hlad. valjarna Jesenice	2.008,8	14.794	29.698.259	2.490	17.500	43.575.000	1.914,5	23.005	44.943.512	73,4	155,5	114,1	76,9	131,5	101,1
Žičarna	4.513,5	16.539	74.646.655	4.850	19.818	96.116.280	3.918,6	25.253	98.966.887	86,8	152,7	132,6	80,8	127,4	103,9
Profilarna	2.063,9	12.385	25.397.724	2.380	14.092	33.537.752	1.601,4	18.604	29.792.597	78,8	150,2	115,4	67,3	132,0	88,8
— HOP	1.948,4	10.982	21.407.185	2.220	12.313	27.335.342	1.514,6	17.931	27.158.815	77,7	163,3	126,9	68,2	145,6	90,4
— runde	10,9	7.478	81.493	30	36.500	1.095.000	18,9	57.996	1.094.669	173,4	77,6	134,3	63,0	158,9	100,0
— stebrič + distančn.	16,6	49.494	822.197	10	20.781	207.810	67,9	22.685	1.538.113	409,0	45,6	187,2	679,0	109,2	740,6
— diski	107,0	32.683	3.496.849	120	40.850	4.896.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skladišče 38	180,4	29.393	4.716.534	170	30.500	5.185.000	34,0	33.535	1.138.712	21,2	114,1	24,1	20,0	110,0	22,0
Vratni podboji	141,7	24.527	3.476.555	110	28.486	3.135.495	168,2	28.864	4.856.071	118,7	117,7	139,8	152,9	101,3	155,0
Jeklovlek	1.716,9	23.623	40.538.696	1.850	27.118	50.167.917	1.947,0	32.418	63.118.140	113,4	137,2	155,6	106,2	119,5	125,8
Elektrode	2.603,4	12.524	32.603.064	2.320	17.350	40.252.930	2.374,1	18.063	42.684.429	91,2	144,2	131,5	102,3	104,1	106,5
— elektrode, var. žica,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— prašek, masa, Emona Zgb.	2.256,9	14.342	32.368.923	2.320	17.350	40.252.930	2.137,2	19.988	42.714.671	94,7	139,4	132,0	92,1	115,1	106,1
— ognjevarni mat.	346,5	676	234.141	—	—	—	236,9	717	169.758	68,4	106,1	72,5	—	—	—
Želblarna	788,2	12.545	9.899.986	1.030	10.364	10.674.780	1.047,0	13.064	13.667.493	132,7	104,1	138,1	101,7	126,0	128,0
OSNOVNA REALIZACIJA	37.668,7	(15.017)	565.638.761	41.210	(17.453)	719.217.451	32.521,1	(22.639)	736.241.048	86,3	150,8	130,2	78,9	129,7	102,4
Realizac. storitev TOZD	—	—	3.421.583	—	—	4.966.568	—	—	4.296.224	—	—	125,6	—	—	86,5
Ostala realizac. vključno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	149,8	—	—	100,3
Družbena prehrana	—	—	10.997.647	—	—	9.736.245	—	—	16.470.490	—	—	149,8	—	—	100,3
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	37.668,7	(15.400)	580.067.971	41.210	(17.809)	733.920.264	32.521,1	(23.277)	757.008.362	88,3	151,1	130,5	78,9	130,7	103,1

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE JANUAR—OKTOBER

TOZ D	IZVRŠITEV I - X 1979			DRUŽBENI PLAN OD I - X 1980			IZVRŠITEV OD I - X 1980			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	612,8	25.433	15.586.443	585	30.000	17.550.000	538,1	33.357	17.948.412	87,8	131,3	115,2	92,0	111,2	102,3
valj. bluming-stekel	55.968,4	14.422	806.963.991	70.050	17.198	1.204.717.048	56.094,7	19.444	1.100.444.689	101,2	134,8	136,4	80,8	113,1	91,3
- bluming	6.065,5	12.342	74.817.337	3.800	11.984	45.540.288	3.875,9	16.863	64.583.368	76,5	135,0	102,3	102,0	130,0	141,6
- stekel	50.801,1	14.629	744.346.654	66.250	17.497	1.159.176.760	52.718,9	19.649	1.035.861.321	103,6	134,3	139,2	79,6	112,3	89,4
Valj. žice in prof.	22.752,9	8.356	190.132.218	24.100	10.482	252.647.884	17.192,3	11.225	192.984.483	76,6	134,3	101,5	71,3	107,1	76,4
Valj. debele pločevine	78.891,9	12.383	974.318.083	80.710	14.376	1.160.328.206	69.701,6	17.687	1.231.414.499	89,9	142,7	126,4	86,4	122,9	106,1
Hlad. valjarna Bela	76.001,9	13.944	1.068.740.374	78.850	18.914	1.491.346.530	65.170,4	18.588	1.210.084.524	85,7	133,2	114,2	82,7	108,2	81,1
Hlad. valjarna Jesenice	23.122,9	14.680	337.135.186	23.480	17.178	403.006.000	22.858,5	19.750	461.872.375	98,9	135,5	134,0	97,4	115,0	112,1
Žičarna	42.190,3	15.389	648.382.061	45.810	18.029	871.721.450	38.007,7	22.878	823.697.658	85,3	148,9	127,0	78,6	126,2	94,5
Profilarna	19.839,2	12.296	243.782.618	22.340	14.069	314.306.796	16.936,9	17.350	293.858.287	85,4	141,1	120,5	75,8	123,3	93,5
- HOP	18.297,7	11.148	203.968.706	20.840	12.464	259.541.196	15.451,7	16.315	252.088.962	84,4	146,3	123,6	74,1	131,0	97,1
- runde	150,8	29.480	4.441.772	230	35.513	8.187.900	287,2	44.937	12.904.550	190,5	152,5	280,5	124,9	126,5	108,0
- stebrič + distančn.	628,5	18.157	11.412.212	100	20.781	2.078.100	751,0	17.984	13.512.984	119,5	99,1	118,4	75,0	96,6	88,3
- diski	762,2	31.842	23.951.928	1.170	38.051	44.519.600	447,0	34.346	15.351.801	59,4	107,9	64,1	38,2	90,3	34,5
Skladišče 38	468,5	28.049	13.008.793	1.060	28.575	49.582.000	657,0	28.821	17.620.538	140,4	92,3	129,5	39,6	92,9	33,5
Vratni podboji	921,1	24.837	22.878.690	1.060	27.783	29.449.510	1.238,0	28.228	34.975.573	134,5	113,7	162,9	116,9	101,6	118,8
Jeklovlek	16.314,3	22.091	360.399.509	17.500	25.873	452.771.166	17.745,2	29.334	520.537.813	108,8	132,8	144,4	101,4	113,4	115,0
Elektrode	22.270,0	12.826	285.637.462	22.170	16.810	372.689.560	21.918,6	16.621	364.318.044	98,4	129,6	127,5	96,9	96,9	97,8
- elektrode, var. žica,															
- prašek, masa, Emona Zgb.	19.870,0	14.280	283.745.292	22.170	16.810	372.689.560	19.483,1	18.624	362.850.651	98,1	130,4	127,9	87,9	110,8	97,4
- ognjevarni mat.	2.400,0	788	1.892.170	-	-	-	2.435,7	603	1.468.013	101,5	76,5	77,6	-	-	-
Želbjarna	9.073,7	9.965	90.415.389	9.560	9.938	95.002.070	9.661,1	12.300	118.914.294	106,5	123,5	131,5	101,1	123,9	125,2
OSNOVNA REALIZACIJA	368.186,1	(13.713)	5.048.896.885	397.855	(16.878)	6.715.106.220	336.218,3	(18.971)	6.378.441.798	91,3	138,3	126,3	84,5	112,4	95,0
Realizac. storitev TOZD			33.262.609			34.419.332			39.261.577			118,0			114,1
Ostala realizac. vključno															
Družbena prehrana			79.361.366			84.822.560			110.302.025			138,0			170,3
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	368.186,1	(14.019)	5.181.519.070	397.855	(17.203)	6.844.348.112	336.218,3	(19.416)	6.528.006.400	91,3	138,5	126,5	84,5	112,9	96,0

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V DEVETIH MESECIH

V devetih mesecih so vse obveznosti, to je tiste, ki jih zaposleni poravnava iz osebnega dohodka, tiste, ki jih temeljne organizacije pokrivajo iz dohodka in tiste, ki imajo vir v akumulaciji, znašale 451 milijonov dinarjev. V enakem obdobju lanskega leta so znašale 399 milijonov dinarjev, torej smo letos namenili 13 % več sredstev za pokrivanje vseh družbenih potreb.

Za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti kot so izobraževalna, kulturna, telesnokulturna skupnost, skupnost socialnega skrbstva, skupnost otroškega varstva, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS, za občinski in republiški davek ter za dodatni prispevek solidarnosti, smo zaposleni v železnici prispevali skoraj 210 milijonov dinarjev, kar je 11 % več kot v enakem obdobju lani.

Stopnje prispevkov so v glavnem nižje kot preteklo leto, višji pa so bruto osebni dohodki kot osnova za izračun posameznih obveznosti.

Več kot lani je bilo tudi prispevkov, ki jih temeljne organizacije poravnava z dohodkom in z lastnimi sredstvi (to je iz poslovnega sklada). V devetmesečnem obdobju so ti znašali 241 milijonov dinarjev (16 % več kot v letu 1979), od tega zajemajo prispevki za splošne druž-

bene potrebe 54 milijonov dinarjev, za skupno potrošnjo na področju socialne varnosti 74 milijonov dinarjev, za potrošnjo interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 30 milijonov dinarjev, za družbeno reprodukcijo na področju infrastrukture 55 milijonov dinarjev in za ostala področja 27 milijonov dinarjev.

Največji del med prispevki za splošne družbene potrebe zajema posojilo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih, ki je znašalo 31 milijonov dinarjev. Osnova za izračun tega posojila je v stanju poslovnega sklada temeljne organizacije in se nakazuje skladu federacije ne glede

na poslovni rezultat tekočega obdobja. Davek republik je znašal 12 milijonov dinarjev, kar je 19 % več kot preteklo leto.

Prispevki za skupno potrošnjo na področju socialne varnosti so dosegli 74 milijonov dinarjev. S temi prispevki financiramo dejavnost samoupravnih interesnih skupnosti, preko katerih zadovoljujemo skupne potrebe, kot so invalidsko pokojninsko zavarovanje, starostno zavarovanje kmetov, socialna varnost delavcev in stanovanjska gradnja. Za stanovanjsko gradnjo smo izločili 45 milijonov dinarjev čistega dohodka.

Za skupno potrošnjo v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti (to so izobraževanje, raziskovanje in zdravstvo) smo izločili 29,9 milijonov dinarjev

dohodka, kar je 7 % več glede na enako obdobje lani. Nižja sta prispevka za republiško izobraževalno in raziskovalno skupnost, kjer sta nižji prispevni stopnji za leto 1980, ki se oblikujeta v skladu s predvidenimi potrebami in razpoložljivimi sredstvi teh skupnosti. Dosti višji pa je prispevek za zdravstvo, kar je pomenilo 46 % več sredstev za to skupnost kot v letu 1979.

Za skupno družbeno reprodukcijo na področju gospodarske infrastrukture smo združili 55 milijonov dinarjev. Primerjava teh prispevkov je nekoliko težja, ker med letom nakazujemo akontacije, katerih izračun temelji na lanskoletnih osnovah. Dejanski obračun izvedemo ob zaključnem računu, zato je prikaz teh obveznosti med letom manj natančen glede na doseženi rezultat

		Osnova	Stopnja v % I. - IX. 79	I. - IX. 79	Stopnja v % I. - IX. 80	I. - IX. 80	Indeks 80/79
I. PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA				189.765.615		209.960.734	111
Zveza skupnosti otroškega varstva SRS	bruto OD		2,16	12.235.223	1,98	12.870.608	105
Skupnost otroškega varstva občine	bruto OD		0,73	5.206.296	0,69		
Temeljna izobraževalna skupnost	bruto OD		5,94	37.510.495	5,43		
Kulturna skupnost	bruto OD	zbirna stopnja domicilnih prispevkov	0,90	5.492.154	0,87	66.668.453	108
Telesna kulturna skupnost	bruto OD		0,59	3.480.986	0,56		
Skupnost socialnega skrbstva	bruto OD		0,63	4.235.323	0,60		
Posebni republiški davek	bruto OD		1,00	5.663.647	1,00		
Skupnost zdravstvenega varstva	bruto OD		7,00	42.372.915	6,58	45.368.736	107
Skupnost pokojninskega in invalid. zavarov. SRS	bruto OD		10,90	61.504.629	11,50	73.939.214	120
Republiški davek (dopolnilno delo)	bruto OD		18,33	7.627.816	18,33	5.566.650	73
Davek na pogodbeno delo (Obč. Jesenice 40 %, občina Radovljica 25 %)	bruto OD				40, 25	1.754.347	
Dodatni prispevek solidarnosti (za SR Črno goro)	bruto OD				1,00	3.792.726	
Ostali prispevki	bruto OD			113.359			
občinski davek			0,50	4.316.354			
Davek skup. občin				6.418			
II. PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA				208.855.655		241.253.055	116
1. Prispevki za splošne družbene potrebe				50.286.806		54.487.375	108
Davek iz dohodka republik	osnova za izračun davka		5,00	10.263.022	5,00	12.243.436	119
Prispevek za solidarnost iz dohodka	osnova za izračun davka		0,30	615.782	0,30	734.606	119
Prispevek solidarnosti za Črno goro				4.055.068			
Prispevek za LO	dohodek		0,15	739.442	0,13	1.605.984	217
Prispevek za zaklonišča	od nabav. vredn. posl. zgr. od kv. m		0,03	543.353	0,03	686.644	126
Prispevek za uporabo mestnega zemljišča				2.687.190		3.606.447	134
Druga plačila iz dohodka po predp. drugih rep.				19.704		24.648	125
— prisp. za gozd.							
Prispevek za solidarnostno štipendiranje	bruto OD		0,50	1.662.934	0,50	3.395.277	204
Del čistega dohodka za poslovni sklad — za posoj. skladu							
feder. za kred. hitrejšega razvoja	poslovni sklad		1,00, 3,00	29.271.461	1,00, 3,00	31.392.591	107
Prispevek za SISEOT	realizirani uvoz			292.206	0,08	660.225	226
Prispevek za klub samoupravljalcev	bruto OD		0,02	136.644	0,02	137.517	101
2. Prispevki za skupno potrošnjo na področju socialne varnosti				56.971.085		74.278.673	130
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarov. (posl. sklad)	poslovni sklad		0,27	4.067.666	0,27	14.824.529	364
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarov. (OD)	bruto OD		0,80	4.603.814	0,80	5.229.134	111
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarov. za delovno dobo, ki se šteje s poveč.	bruto OD		3,50 5,20	4.277.069	3,50 5,20	5.088.624	119
Starostno zavarovanje kmetov glede na doseženi doh.	prispevna osnova		0,50	1.217.413	0,54	1.572.559	129
Starostno zavarovanje kmetov — glede na OD	bruto OD		0,26 za DSSS	248.695	0,26	327.233	132
Prisp. iz doh. za zaposl. in social. varnost delavcev — glede na OD	bruto OD		0,23	1.162.411	0,21	1.379.908	119
Del čistega dohodka za stanovanjsko gradnjo za sklad. solid.	bruto OD		1,425	9.006.890	1,425	10.053.229	112
Del čistega dohodka za gradnjo domov za učence in študente	bruto OD		0,345	2.180.600	0,345	2.433.931	113
Del čistega dohodka za stanov. gradnjo — vezana sredstva	bruto OD		1,920	12.135.523	1,920	13.545.346	112
Del čistega dohodka za stanov. gradnjo — razpor. po TO, DSSS	bruto OD		2,310	14.600.550	2,310	16.296.745	112
Del čistega dohodka za stanov. gradnjo — komunalna dejavnost	bruto OD		0,500	3.470.454	0,500	3.527.435	102
3. Prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbenih dejavnosti				27.972.680		29.899.530	107
Prispevki iz dohodka republiški izobraževalni skupnosti	korigirana davčna osnova		7,00	17.043.781	5,36	15.609.104	92
Prispevek iz dohodka republiški raziskovalni skupnosti	korigirana davčna osnova		1,40	3.408.756	1,14	3.319.847	97
Prispevki iz dohodka za zdravstvo, obračunani glede na OD	bruto OD		1,02	7.520.143	1,57	10.970.579	146
4. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na področju infrastrukture				52.091.929		55.431.624	106
Združevanje sredstev za razvoj mag. in region. cest v SRS (brez obv. vrač.)	osnova za izračun davka		4,00	7.060.706	4,00	6.563.583	93
Združevanje sredstev za financ. razv. luške infrastruk. (brez obv. vrač.)	osnova za izračun davka		0,50	927.029	0,50	820.450	89
Združevanje sred. za financ. razvoja železnic (brez obv. vrač.)	osnova za izračun davka		3,20	6.022.680	3,20	5.231.066	87
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	osnova za izračun davka		3,50	6.587.306	3,50	5.806.641	88
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	od vrednosti inv. vlaganj		4,80	9.305.375	4,80	8.969.726	96
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	od faktur. zneska porab. energ.		24,00	18.982.976	24,00	23.979.733	126
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	od faktur. zneska porab. el. ener.						
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	v kem. in el. metal. pečeh		10,00	2.753.488	10,00	3.628.744	132
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. obj.	posebni odjem		48,00	285.918	48,00	217.045	76
Združevanje sredstev za razvoj PTT	število impulzov		0,10 din	166.451	0,10 din	214.636	129
5. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih				17.885.665		23.081.521	129
Vodni prispevek v SRS	osnova za izračun davka		1,00	2.052.604	1,00	2.448.687	119
— splošni							
— za uporablj. in onesnaženo vodo	količina izpuščene onesnaž. vode		28,75 din/E	3.049.651	28,75 din/E	4.981.384	163
Prispevek za pokritje dela stroškov infrastr. ŽTP — transp. podj.	osnova za izračun davka		5,00	11.151.502	5,00	13.614.284	122
Prispevek za požar. varnost obč. Jesenice — glede na OD	bruto OD		0,26	1.631.908	0,30	2.037.166	125
6. Prispevki za ostala financiranja				3.647.490		4.074.332	112
Prispevek za telesno kulturno obj. SOB Jesenice	bruto OD		0,10	607.915	0,10	679.055	112
Prispevek za SIS komunala Jesenice	bruto OD		0,50	3.039.575	0,50	3.395.277	112
SKUPAJ DRUŽBENE OBVEZNOSTI				398.621.270		451.213.789	113
OD TEGA:							
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V OSEBNEM DOHODKU				189.765.615		209.960.734	111
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V DOHODKU				127.492.265		154.428.840	121
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V AKUMULACIJI				81.363.390		86.824.215	107

(Nadaljevanje s 1. strani)

obdobja. To velja za združevanje sredstev za razvoj cest v SR Sloveniji, za razvoj luške infrastrukture, za razvoj železniškega gospodarstva in delno za financiranje graditve elektroenergetskih objektov. Pri prispevkih, katerih izračun temelji na porabljeni energiji pa so podatki o združevanju sredstev dejanski.

Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih so znašali 23 milijonov dinarjev. Za financiranje telesnokulturnih objektov in samoupravne interesne skupnosti komunale v občini pa smo namenili 4 milijone dinarjev.

Vse obveznosti, to je 451 milijonov dinarjev, so razčlenjene glede na vir, iz katerega se poravnava, to je iz osebnega dohodka, iz dohodka in iz lastnih sredstev (iz poslovnega sklada). Prispevki iz osebnega dohodka je bilo 209,96 milijonov dinarjev, obveznosti, ki jih moramo poravnati z dohodkom so znašale 154,4 milijonov dinarjev tiste, ki zmanjšujejo akumulacijo pa 86,8 milijonov dinarjev.

Od skupno 136,8 milijonov dinarjev akumulacije (to je čistega dohodka, ki smo ga razporedili na poslovni in rezervni sklad), ki smo jo ustvarili v devetmesečnem obdobju letošnjega leta, je torej 86,8 milijonov dinarjev sredstev angažiranih za financiranje gospodarske infrastrukture in za posojilo za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razviti.

NP

ENOTEN PROGRAM UKREPOV ZA STABILIZACIJO

(Nadaljevanje s 1. strani)

so zdaj zelo omejene; ob tem mnogi proizvajalci surovin in hrane zato, da bi zagotovili potrebne devize, zlasti zdaj, po devalvaciji, izvažajo celo količine, ki so nujno potrebne domači industriji. Znatno skrajša razmerja cen preusmerjajo in prekinjajo ustaljene blagovne tokove.

Devizna sredstva za četrti kvartal so večinoma anticipirana in že porabljena, zato bo zdaj in v začetku leta 1981 oskrba z uvoznimi reprodukcijskimi materiali še bolj otežena in bo zavirala proizvodnjo.

Gospodarstvu ne uspe reševati vseh teh vprašanj s samoupravnim dogovarjanjem, združevanjem dela in sredstev in dohodkovnim povezovanjem. Nasprotno, čedalje pogostejše se kažejo pritiski, izsiljevanje, regionalna in lokalna zapiranja, nedovoljena povečanja cen in podobno – kar zavira proizvodnjo, poslabšuje oskrbljenost in pospešuje inflacijo, in se tudi na ta način zmanjšuje učinkovitost vseh subjektov gospodarstva. Očitno je, da se v večini sestavljenih in delovnih organizacij združenega dela vlaga pomembne napore delovnih kolektivov in poslovnih struktur za to, da bi v skupnih ekonomskih interesih našli poti in rešitve za premoščanje težav. Večinoma pa se tega ne prakticira, ko gre za odnose do ostalih poslovnih partnerjev. Prevladuje takšno

obnašanje, da skoraj vsakdo poskuša del bremena prevladati na drugega – odvisno od položaja, v katerem je. Sistem in ukrepi ekonomske politike, kot se uporabljajo, ne uspejo učinkovito delovati za povezovanje pluralizma interesov, tržni zakoni pa so odrinjeni in delujejo deformirano.

Ne gre več samo za oskrbo gospodarstva z reprodukcijskimi materiali in drugim blagom iz uvoza, ampak so zelo zaostreni in čedalje številnejši problemi pri oskrbi iz domačih virov. Pri tem nismo zagotovili uspešnega delovanja tržnih blagovnih rezerv, zlasti na ravni republik, pokrajin, občin in organizacij združenega dela. Realizirano finalno povpraševanje je še naprej večje od celotne ponudbe blaga in storitev, po strukturi pa je tudi neusklajeno. Povpraševanja na sektorjih, na katerih je sklenjen dogovor, predvsem pa pri investicijskih, ne uspejo spraviti v dogovorjene okvire. Na drugi strani pa ima industrijska proizvodnja resno tendenco upočasnjevanja rasti – posebno na ključnih sektorjih. Tako se neskladje ponudbe in povpraševanja še nadalje poglablja, otežkoča izvozna prizadevanja in spodbuja nadaljnja inflacijska gibanja.

3. Izločanja iz gospodarstva za splošno in skupno porabo so znašala v prvem polletju 23,4 %, z resolucijo pa je bilo predvideno, da ne bodo večja od 16 %. Hkrati so se izgube v gospodarstvu povečale za 27,1 % in se še naprej v mnogih dejavnostih rapidno povečujejo. V takih okoliščinah gospodarstvo reagira s pritiski za povečanje cen, ki se jih ureja pretežno administrativno.

Zamuda se pri pripravi na uporabo in izvajanje novega sistema in družbene kontrole cen od začetka naslednjega leta. Tudi "drugača paketa ukrepov" ekonomske politike, ki je bil najavljen ob devalvaciji, še ni.

Ugotovljeno je, da se v sedanjih razmerah gospodarjenja nerealno izkazuje dohodek, ki kot takšen pomeni nerealno osnovo in vir vseh oblik porabe. Zato je potrebno najavljene spremembe zakona o revalorizaciji in zakona o amortizaciji osnovnih sredstev realizirati v tem letu, ker je to potrebno tudi z vidika realnega planiranja dohodka in njegove porabe v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju.

4. Če se trend proizvodnje ne bi poslabševal in če bi se hitreje reševalo številne probleme, ki otežkočajo izvozno aktivnost zainteresirane gospodarstva, bi bilo mogoče ob dodatnih naporih, ustreznih ukrepih in aktivnostih do konca leta realizirati približno predvideni obseg izvoza, zahvaljujoč predvsem ugodnim rezultatom neblagovnega sektorja, zlasti turizma. Vendar se kaže potreba po popolnejšem angažiranju v vseh strukturah za ustvarjanje pogojev, da se ne izvažati tistih osnovnih materialov in blaga, ki je neogibno potrebno domači proizvodnji in domačemu tržišču. Hkrati pa je treba ugotoviti, da administrativne prepovedi takšnega izvoza niso edine, niti najboljše rešitve. Prenehanje izvoza teh osnovnih materialov in blaga bi se moralo nadomestiti s prizadevanji za nadaljnje povečevanje ostalega izvoza, česar se zdaj v proračunih in prognozah ni upoštevalo.

Na uvozni strani so obeti še naprej neugodni. Ob neogibno potrebnem angažiranju stalno in kontinuirano vršiti selekcijo in nadomeščati, kolikor je zdaj mogoče, vse postavke uvoza, upoštevajoč, da bomo mogli zagotoviti realizacijo tistega uvoza, ki bistveno pripomore k reševanju proizvodnje za izvoz, zboljšanju plačilne situacije države in k oskrbi z življenjsko nujno potrebnimi artikli.

OSNOVNE SMERI ANGAŽIRANJA

5. Osnovne smeri angažiranja vseh struktur družbe za zboljšanje oskrbe proizvodnje in prebivalstva bi morali usmeriti predvsem na:

a) sodelovanje in samoupravno dogovarjanje partnerjev v vsej državi.

V tej smeri se mora vztrajati. Samoupravne sporazume, do katerih se tako pride, je treba dosledno izvajati in zahtevati odgovornost vseh posameznikov, ki jih kršijo in neodgovorno razdrejo. Razbijati je treba iluzije, da je trajne rešitve svojih težav mogoče najti v antagonističnem obnašanju organizacij združenega dela, v prevajanju bremena na druge, v zapiranju, izsiljevanju in podobnih ravnanjih. Takšne pojave je treba onemogočiti tudi s sistemskimi ukrepi.

S tem v zvezi je potrebno tudi preventivno delovanje vseh družbenih dejavnikov, da bi pravočasno preprečevali enostranske prekinitev blagovnih in drugih tokov med organizacijami združenega dela, raznih pojavov nesamoupravnega obnašanja in podobnega. Zato je potrebno zagotoviti konkretno aktivnost v

sklopu Gospodarske zbornice Jugoslavije in splošnih združenj, posebno ko gre za odpravo problemov med-republiškega pomena.

b) povpraševanje in potrošnja na področju investicij, kakor tudi splošno in skupno porabo je treba z nadaljnjimi ukrepi in angažiranjem spraviti v realne okvire, se še bolj vztrajno boriti za varčevanje in racionalno gospodarjenje v vseh celicah družbe, pravočasno in učinkovito reagirati v vseh okoljih na vsa nasprotna ravnanja.

Vendar pa zaradi odlaganja realizacije posameznih gospodarskih investicij brez kritja in nasploh zmanjšanih možnosti investiranja ne bi smela nastajati psihoza, da bi odstopali ali prolongirali na daljši rok vse aktivnosti za modernizacijo kapacitet, prestrukturiranje gospodarstva in substitucijo uvoza;

c) proizvodnjo v rudarstvu, gozdarstvu, živinoreji in posameznih bazičnih panogah industrije, ki beležijo občutno upadajočo tendenco, a ki so predpogoji za zmanjšanje plačilnega primanjkljaja države, za boljše oskrbo proizvodnje in tržišča, kakor tudi za celokupna gospodarska gibanja v naslednjem obdobju – je treba posebno podpirati. Pri proizvodnji premoga in pri ostali energetiki se je potrebno maksimalno angažirati, da ob koncu leta in pozimi ne bo v posebno težavnem položaju. V pričakovanju otežkočenih pogojev je potrebno pravočasno sprejemati ustrezne ukrepe, da bi v takšnih razmerah gospodarstvo in vsa država presegli omenjene težave;

d) kar se tiče adekvatnega oskrbovanja gospodarstva s surovinami in reprodukcijskim materialom je treba v sklopu Gospodarske zbornice Jugoslavije sprožiti ustrezno aktivnost, v kateri bi pripravili seznam strateških surovin in reprodukcijskega materiala, ki se jih ne bi moglo usmeriti v izvoz.

Ugotovljeno je, da so administrativni ukrepi na tem področju nesprejemljivi in zaradi tega se predlaga kot potrebno, da se takšno usmerjenost vgradi tudi v družbene dogovore o temeljnih planov republik in pokrajin za naslednje srednjeročno obdobje.

e) pri proizvodnji električne energije so potrebni učinkoviti ukrepi za pospešitev izgradnje proizvodnih in prenosnih elektroenergetskih zmogljivosti na domačih energetskih rezervah (premoči in hidropotencialu), da bi se v naslednjem obdobju ublažilo razkorak med možnostmi proizvodnje in potrebami potrošnje električne energije, ki so ga povzročile zamude pri izgradnji in zagonu novih proizvodnih zmogljivosti in premogovnikov. Prav tako je treba upoštevati čedalje večje preusmerjanje potrošnikov z drugih oblik energije na potrošnja električne energije in potrebo po novih zmogljivostih za zamenjavo termoelektrarn na tekoča goriva, katere imajo instalirano moč 1.555 MW ali okrog 12 % vseh instaliranih zmogljivosti v jugoslovanskem elektroenergetskem sistemu;

f) pri nafti je potrebno čimprej preveriti možnosti za njeno boljše ovrednotenje v državi glede na to, da se nafta nabavlja po okrog 300 dolarjev za tono, tonno petrokemičnih proizvodov pa se plasira v izvozu povprečno po okrog 800 dolarjev. Rafinerije in petrokemične organizacije bi se morale skupno potruditi, da bi se na ta način pripomoglo k reševanju vprašanja nezadostnih količin nafte in zboljšalo plačilno bilanco države;

g) sedanjí različni pogoji zagotavljanja energetskih surovin in določanja njihovih cen za delovne organizacije iz različnih krajev države povzročajo neenakost pri pogojih gospodarjenja in neusklajenost med delovnimi organizacijami, istovrstne proizvodnje. Potrebno je skupno prizadevanje za to, da bi se na enotnem jugoslovanskem tržišču zagotovilo oskrbo vseh delovnih organizacij pod enakimi pogoji.

Kaže se potreba, da se začne pretresati možnosti za to, da bi se v tistih delih gospodarstva, kjer je delež stroškov za energijo in druge surovine znatnejši, uporabljalo ustrezne mehanizme spreminjanja prodajnih cen, sorazmerno s spremembami cen energije in surovin, do katerih pride pod vplivom zunanjih dejavnikov;

h) da bi se uspešnejše zoperstavili pritiskom za povečanje cen v razmerah ko fiksni, pa tudi ostali stroški in dajatve znatno naraščajo, je potrebno vsakršno spreminjanje cen zasnovati na sporazumevanju partnerjev in hkrati pospešiti priprave na izvajanje novega zakona o cenah od 1. januarja prihodnjega leta. Kjer pa dobavitelji in uporabniki blaga in storitev z enakopravnim sporazumevanjem ugotovijo, da je cene nujno spremeniti, je treba zadevne odločitve pravočasno izdajati. Nujno je, da se naglo reagira na pomembne prekoračitve pri izločanju za alimentiranje splošne in skupne porabe, da bi

se ju do konca leta spravilo v dogovorjene okvire, kajti prejšnja praksa vračanja viškov v glavnem ni dajala pozitivnih rezultatov.

S tem v zvezi bi bilo smotno, da se v sklopu splošnih združenj in drugih organov pospeši delo pri razčlenjevanju meril za oblikovanje cen, kar v bistvu in brez pridržka pomeni eno izmed najpomembnejših obveznosti Gospodarske zbornice Jugoslavije v procesu uresničitve novega sistema cen. Hkrati je treba zagotoviti oziroma pospešiti procese krepitev ekonomskega motiviranja organizacij združenega dela glede delovanja tržnih in drugih ekonomskih zakonitosti;

i) ukrepe, zlasti na področju deviznega sistema, ki so bili najavljeni pri izvedbi devalvacije dinarja in ki kasneje, je potrebno čimprej izdati v najtesnejšem sodelovanju z gospodarstvom in v tem kontekstu razčleniti konkretne pogoje gospodarjenja za naslednje leto.

Opozarja se na nerešene probleme izvoznega gospodarstva, ki mu otežkočajo položaj in destimulirajo izvozna prizadevanja. Nujno potrebne sistemske spremembe se nanašajo predvsem na:

– nepravočasna izplačila despolih refakcij,

– nerešene zahtevke, da se z izvoznimi krediti krije tudi znesek refakcij,

– dragi eskont menic, s katerimi so pokrite prej dosežene refakcije (njihov značaj vrednostnih papirjev, s katerimi je mogoče opraviti vsa plačila, je treba čimprej sankcionirati),

– nezadostnost sredstev za stimulacijo izvoza, ki občutno narašča, in v razkoraku s carinskimi prihodki, ki stagnirajo,

– težave, da se zagotovi uvoz zaradi izvoza mimo doseženih "deviznih pravic", ki lahko zagotovi pomembne neto devizne učinke in zaposlovanje domačih zmogljivosti, a ne ogroža neposredno plačilne bilance države,

– omejene možnosti kreditiranja izvoza opreme in ladij, kakor tudi izvajanja investicijskih del v tujini, delno tudi zaradi tega, ker večina naših poslovnih bank ne izpolnjuje svojih obveznosti do jugoslovanske banke za pospeševanje ekonomskih odnosov s tujino;

j) Gospodarska zbornica Jugoslavije in splošna združenja bodo kar najhitreje ugotovile način dela blagovnih rezerv, zveznih in republiških oziroma pokrajinskih, zlasti z vidika vrste rezerv, njihovega obsega in virov financiranja na vseh ravneh. Vzpostavljane in funkcioniranje blagovnih rezerv na vseh ravneh; sistem dela je neustrezen iz znanih razlogov in nujno je ugotoviti, koliko imajo vse te vrste rezerv intervencijsko vlogo na tržišču in v kolikšni meri in koliko so spodbuda za enakomernost v proizvodnji.

Pri tem vprašanju je potrebno ugotoviti bilanciranje proizvodnje in potrošnje prehranbenih proizvodov po področjih, družbeno organiziranje oskrbe mest, turističnih in drugih potrošniških središč s pravočasnim dogovarjanjem o dobavah, poslovanje in dohodkovno povezovanje proizvodnih in prometnih organizacij itn. Temu vprašanju se mora dati zdaj prednost in zaostri odgovornost vseh dejavnikov, ki morajo delovati za njegovo reševanje.

6. V smernicah za nadaljnjo aktivnost Gospodarske zbornice Jugoslavije se opozarja, da ni jasne usmeritve, pri delu za povečanje produktivnosti dela. V vseh okoljih bi bilo potrebno analizirati obstoječo stopnjo produktivnosti dela in predlagati konkretne ukrepe za odpravo bistvenih vzrokov, ki jo zmanjšujejo.

Iz ocen polletnih rezultatov gospodarjenja izhaja, da so bili ugodni rezultati doseženi predvsem s preazoprejanjem dohodka na račun osebne porabe, a da niso posledica učinkovitejšega gospodarjenja. Zaradi tega je še zlasti potrebno usmerjati aktivnost splošnih združenj v odpravljanje stalnih vzrokov nizke stopnje produktivnosti dela, največ pozornosti pa je treba posvetiti zboljšanju organizacije dela in boljši izbiri delovnega časa.

(Gospodarski vestnik, 6. novembra 1980)

Železarški globus

Zahodnonemško podjetje Schloemann-Siemag je vodilno v konzorciju, ki je dobil naročilo za gradnjo hladne valjarne v kitajski železarni Baoshan. Valjarna bo imela letno proizvodno zmogljivost 2,1 milijona in bo poleg običajnega proizvodnega asortimenta izdelovala tudi pocinčano ter plastificirano hladno valjano pločevino. Del opreme in potrebne materiala bodo dobavila kitajska podjetja, vrednost zahodnonemških dobav in tehnične pomoči se giblje v višini 1,3 milijarde mark, medtem ko bo valjarna pričela obratovati v obdobju 1983/84.

POSLOVNI REZULTAT OMOGOČIL POVEČANJE OSEBNEGA DOHODKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

opravljeno na remontu v TOZD Valjarna bluming-štel. Sodelovali so predvsem delavci TOZD Valjarna bluming-štel. Remontne delavnice in Vzdrževanje, zato se je v teh TOZD število plačanih ur najbolj povečalo. Izrazitejši porast plačanih ur nastopa še v TOZD Plavž, Jeklarna, Valjarna žice in profilov ter Strojne delavnice. Pri tem se je obseg dela prek polnega delovnega časa povsod bistveno povečal, manjši je le v TOZD Valjarna žice in profilov, kjer je večje število plačanih ur pogojeno izključno z neprekinjenim sistemom dela. Za te delavce je bil namreč delovni mesec za en dan daljši. Poudariti moramo, da TOZD Valjarna žice in profilov striktno izpolnjuje stabilizacijsko načelo glede racionalnega koriščenja delovnega časa. Ta mesec bo plačanih vsega 16 nadur ali 0,06 % vseh delovnih ur.

Podobno kot za delo prek polnega delovnega časa, ugotavljamo porast števila ur za manjkajoče. To število se je povečalo za 1.028 ur v celoti na račun TOZD Jeklarna, ki ima priznanih več kot 50 % vseh ur za manjkajoče v Železarni.

Učinkovitost delavcev Železarne je bila v oktobru približno enaka kot v septembru. V oktobru nam je uspelo izdelati nekoliko več gotove proizvodnje, v skupni proizvodnji pa ni bil zabeležen napredek zaradi

izrazitega padca proizvodnje v TOZD Valjarna bluming-štel, pa tudi dokaj skromnega rezultata v TOZD Plavž. Produktivnost in s tem učinkovitost sta bili pomembno izboljšani le v TOZD Jeklarna in v TOZD Vratni podboji, kjer je bila dosežena tudi rekordna proizvodnja. V oktobru je osebni dohodek prvič v letošnjem letu višji od povprečnega planiranega zneska tako na zaposlenega kot v masi. Zbirno povprečje na zaposlenega pa je ob tem za 200 din nižje od plana, planirana višina sredstev neto OD je dosežena s 94 %, planirana sredstva bruto OD so izkoriščena v višini 93 %.

Število zaposlenih se je v oktobru še močneje znižalo kot v prejšnjih mesecih, tako da znaša mesečno povprečje nepolnih 94 % planiranega števila zaposlenih. Tolikšno skrčenje števila zaposlenih močno ovira normalno poslovanje, zato bo potrebno v preostalih dveh mesecih vložiti maksimalne napore, da bi uspeli izdelati po 33 do 34 tisoč ton proizvodnje za trg. Ob tej proizvodnji bi poslovni rezultat ob koncu leta omogočal delitev poravnave osebnega dohodka do meje planiranih sredstev bruto OD za leto 1980, zaradi skrčenja števila zaposlenih pa bi dosegli na zaposlenega celo nekoliko višje povprečje kot smo ga predvideli za 6.733 delavcev.

P. R.

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV (oktober 1980)

Obdobje	ur na zaposl.	OD na uro	din na zaposl.	din na 182 ur	% učinka	Indeks OD 1979 = 100
I. 1977	189,6	25,86	4.904	4.707	33,0	62,3
I. 1978	188,9	31,94	6.034	5.813	35,0	76,6
I. 1979	189,8	41,50	7.873	7.553	35,7	100,0
I. 1980	191,5	45,00	8.625	8.190	36,6	109,6
II. 1980	185,6	46,30	8.592	8.426	38,3	109,1
III. 1980	188,7	45,36	8.561	8.256	38,2	108,7
IV. 1980	188,0	45,44	8.541	8.270	37,9	108,5
V. 1980	188,2	45,15	8.497	8.217	36,8	107,9
VI. 1980	185,2	43,97	8.141	8.003	37,2	103,4
VII. 1980	188,8	46,70	8.866	8.499	39,3	112,6
VIII. 1980	189,2	46,27	8.753	8.421	44,2	111,2
IX. 1980	187,2	47,31	8.857	8.610	42,6	112,5
X. 1980	194,4	52,37	10.179	9.531	42,6	129,3
X. 1979	191,8	40,20	7.718	7.316	36,7	98,0
I. - X. 1980	188,8	46,39	8.757	8.443	39,4	111,2
I. - X. 1979	189,6	38,30	7.408	6.971	35,5	94,1

STRUKTURA OD ZA OKTOBER 1980

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fizično zaposl.	Struktura OD v %		
			22 = 100	19 = 100	16 = 100
1. Osnovni OD	29.302.528	4.635	45,5	46,9	52,3
2. Učinek	12.473.908	1.973	19,4	20,0	22,2
3. Stim. za proizv.	1.339.126	212	2,1	2,1	2,4
4. Ocena del. prisp.	3.870.686	612	6,0	6,2	6,9
5. Skupaj 1-4	46.986.248	7.432	73,0	75,2	83,8
6. Nočni dodatek	1.921.790	304	3,0	3,1	3,4
7. Popoldanski dod.	1.192.040	188	1,8	1,9	2,1
8. Sobotni dodatek	281.680	45	0,4	0,5	0,5
9. Nedeljski dodatek	715.423	113	1,1	1,1	1,3
10. Nadurni dodatek	1.078.676	171	1,7	1,7	1,9
11. Skupaj 6-10	5.189.609	821	8,0	8,3	9,2
12. Otežkočeni dod.	881.373	139	1,5	1,4	1,6
13. Dodatek za del. dobo	2.346.552	371	3,6	3,7	4,2
14. Sobotni dopust	415.191	66	0,6	0,7	0,7
15. Ostala doplačila	255.103	40	0,4	0,4	0,5
16. Skupaj 5+11 do 15	56.074.076	8.869	87,1	89,7	100
17. Redni in izred. dop.	4.705.502	744	7,3	7,5	8,4
18. Nadom. OD za bol. ods. do 30 dni	1.724.109	273	2,7	2,8	3,1
19. Skupaj 16+18+19 = OD iz sredstev DO	62.503.687	9.886	97,1	100,0	111,5
20. Nadom. OD za bol. ods. nad 30 dni	1.668.664	264	2,6	2,7	3,0
21. Ostale refundacije	180.331	29	0,3	0,3	0,3
22. Izplačani neto OD	64.352.682	10.179	100,0	103,0	114,8

PO ČRNOGORSKIH PLANINAH IN VASEH

Cesta je iz daljave videti kot rumena praska na zelenem gozdnatem ozadju. Oba kraka ceste naj bi povezovali most čez Pivo, o katerem pa zaenkrat ni ne duha ne sluha. Moral sem počakati delavce, da so me prepeljali čez s splavom. Z druge strani sem poslušal eksplozije dinamita in gledal velike skale, ki so se valile po pobočju in pljuscale v reko. Piva je bila tod mirna in globoka. Tod se je namreč že začel umetno jezero hidrocentrale Mratinje.

Neznosna vročina je lebdela v kanjonu. Moral sem sleči srajco in si oprtati nahrbtnik na gol hrbet. Kje so zdaj tiste sveže planinske sapice, ki so me hladile na vsaj moji poti doslej? Ko sem končno prilezel na drugo stran kanjona do avtoceste Nikšić – Foča, sem bil izžet kot cunj. V bližnji trgovini sem se oskrbel z litrsko steklenico ribezovega soka in polkilsko škatlo čajnih keksov, potem pa zalegel pod prvo drevo ob cesti. Kako sem pol! Kako sem jedel! Kako sem potem spal po tej božanski gostiji! Kakšno razkošje – narahlo se prebujati iz sna, poslušati šelestenje drevesnih krošev nad seboj in migati s palci na nogah! Kako prijetna je misel na to, da je za teboj še ena dolga in naporna pot.

SRHLJIVA VOŽNJA Z AVTOBUSOM

Vožnja z avtobusom ob umetnem jezeru hidrocentrale Mratinje je bila naduse zanimiva, mestoma že kar srhljiva. Cesta, ki je vrtolomno speljana čez mostove in mnoge predore ob jezeru, je v naduse žalostnem stanju. Ni bankin, ni ograj in ogledal na mnogih nepreglednih ovinkih, s pobočji se ruši kamenje, prav tako s sten in stropov predorov, ki niso podzidani. Še zlasti je nevaren makadamski odcep do Mratinja; cesta je taka kot da bi jo bombardirali; voznik se je moral neprestano izogibati kupom kamenja in udorom na cestišču. Nekateri ovinki so bili tako ozki in nevarni, da smo se morali po polževo zvijati skozi. Bore malo bi ostalo od vozila in potnikov, če bi zleteli s ceste petdeset ali sto metrov globoko v kanjon. Soferjem, ki vozijo tod bi morali podvojiti plačo in priznati beneficirani delovni staž. Nekateri potniki so prebledevali in bruhali v polivinilaste vrečke, drugi (tudi jaz sem bil med temi) so zamišljeno pogledovali skozi okna v globine kanjona, tam zadaj pa so neko dekleta veselo prepevala črnogorske narodne o domovini in ljubezni.

Kako slaba in nevarna je ta cesta, pove že podatek, da je avtobus za 60 km dolg odsek od Pivskega manastira do Foče potreboval nič manj kot tri ure in pol. (Na približno enako dolgi progi od Jesenice do Ljubljane se nikoli ne vozite več kot poldrugo uro.)

ZA KONEC – S SPLAVOM PO REKI DRINI

Foče nimam v najlepšem spominu. Pred dvema letoma sem se namreč od tod odpravil na enomesečno robinzonado v Zelengoro, pa so me od tam že po dveh tednih pregnali sneg, mraz, medvedi in

volkovi. No, zdaj se mi kaj takega ne bo moglo več pripetiti. Osel gre samo enkrat na led. (Medtem ko »modrec ve: danes sem pal, jutri bom plesal po njem«. – O. Župančič)

Preden končam, pa bi vam rad opisal še eno dogodivščino, ki sicer ne spada v okvir tega potopisa, je pa prav gotovo zanimiva in vredna peresa: namreč vožnjo s splavom po Drini navzdol. Pravkar mi je sedel metulj na pisalni stroj, tak lep, z žametno rjavimi krili in svetlimi pikami pri vrhu, moram priznati, da se mi prav nič več ne ljubi pisati, najraje bi se povajal malo po travi, dokler še sije sonce, no bralci so me tudi najbrž že siti, pa jih bom še useeno malo mučil: – takole, dve, tri strani, ne več.

Foča, začetek avgusta. Sončil sem se ob Drini in se odpočival od napornega pohoda čez črnogorski »divji zahod«, ko sem malo naprej gor ob reki opazil dva možaka, ki sta iz drevesnih debel zbijala splav.

– Ali greste po reki navzdol? sem ju pobaral.

– Seveda, sta prikimala splavarja.

– Ali grem lahko z vami?

– Peljali bomo neke ljudi iz belgijske televizije, lahko pa greš zraven, če hočeš.

Najraje bi zavrtikal od veselja. Stekel sem v hotel po prtjago in jo naložil na splav, ki se je že zibal na vodi. Tudi tisti Belgijci so že prišli: z ležalniki, zabojem piva, polnimi torbami hrane – in seveda s kamero. Splavarja sta si dajala opraviti z vesli in jeklenimi vrvmi. Potem sta zabredla v vodo in s cepini zrinila splav od brega.

Juhuhu, gremo!

Kopalci, ki so se prej drenjali na splavu, so zdaj na glavo poskakali v vodo in oškropili potnike in kamero. – na veliko jezo smelca seveda.

OB KRMILNEM VESLU

Moram reči, da so mi bili ti belgijski televizijci že od vsega začetka rahlo zoprni (in najbrž tudi jaz njim), zato sem sklenil, da se bom raje držal družbe obeh splavarjev. Moj edini namen je bil, da

čimprej dobim v roke krmilno veslo. Kaj čem posedati po splavu in prodajati dolgčas. In res – stari splavar, ki že četrto stoletja prevaža les po Drini navzdol, je postal sit mojega nenehnega moledovanja in mi je velikodušno prepustil krmarsko mesto. Najprej samo na mirnem toku reke, pozneje pa tudi na brzicah. Le kjer je grozila nevarnost, da bo splav nasedel na kamenju ali pa da se bo zaletel v kakšno veliko skalo, mi je priskočil na pomoč. Lahko si predstavljate, s kakšnim zaničevanjem sem s svojega vzvišenega krmarskega mesta gledal dol na belgijske televizijce in poslušal njihovo francosko konverzациjo o tem, kako ohladiti toplo pivo in pripraviti paradižnikovo solato brez olja in soli.

Smemlec je uperil kamero vame in mi nekaj zavpil v francosčini. Njegov jugoslovanski spremljevalec mi je prevajal: »Stegnil levo roko in glej od kamere proč!« Pogrelo me je. Niti malo mi ni bilo do tega, da bi poziral za televizijo, še zlasti ne za belgijsko in še zlasti ne brez honorarja. Iz protesta sem spustil veslo, pljunil v vodo in se preselil na drugi konec splava.

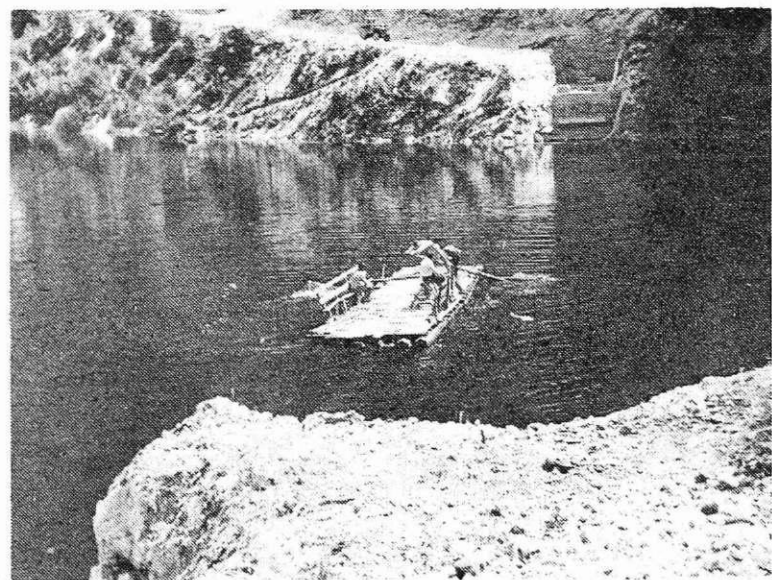
Sredi Goražda, malone pod glavnim mestnim mostom je zaradi nizkega vodostaja splav nasedel. Pošteno smo se namučili, preden smo ga porinili v globlje vode. Potiskali smo seveda samo mi trije, oba splavarja in jaz, gospodje televizijci in njihovi spremljevalci so ostali seveda lepo na splavu, kaj bi si oni močili noge in pretegovali mišice.

In ko je smamelevo ženi odpihnilo slamniki v reko, so vsi pogledali mene, češ skoči, kaj se obiraš, skoči že enkrat. Meni pa seveda še na kraj pameti ni prišlo, da bi skakal. In gospejin lepi kitajski slamniki je tako dobesedno splaval po vodi.

Moji že tako slabi odnosi z belgijskimi televizijci so zdaj, po tem dogodku zdrknili pod ledišče. Ko so na odru sredi splava popoldne pripravili malico in odprli steklenice s pivom, so zraven povabili tudi oba splavarja, mene pa seveda ne. Tudi prav, sem si rekel. Menda me do večera ne bo še pobrala lakota.

Ob sedmih zvečer, po osmih urah vožnje, smo pristali v Ustipraču. Televizijcem in splavarjem so pripeljali kombi, jaz pa sem šel čakati avtobus za Sarajevo. Iz Sarajeva sem se naslednji dan z vlakom vrnil domov v Slovenijo.

KONEC

Splav čez zajezeno Pivo, kjer bo kmalu stal nov most (Foto E. Torkar)

Če bi bilo to res, je s trpkostjo premišljal, potem bi to lahko pomenilo, da bodo ljudje še slabši. Mladi med osemnajstim letom do poroke ne morejo veliko spreminjati, ker nimajo vplivnih položajev. V manjšini so!

Mamin kraj, večji trg, je bil videti – zaspan. Nekaj ljudi na cesti, v glavnem ženske, ki so hodile nakupovat, po opravkih, nekaj moških, ki morajo iz hiš, otroci. Nobene živahnosti. Dolgčas!

Na odbor zveze borcev NOV je pomislil. Vendar tam bodo nezaupljivi, posebej, ko bo povedal, kdo je in kaj ga zanima. Morda celo ogorčeni, zakaj skuša brskati po zadevi, ki se je z bolečino spominjajo? Na komite, ga je spreletelo. Tam bodo razumeli. Če bo prepričal sekretarja, kaj želi drugod ne bo ovir.

Tajnica, ki je kadila in pila črno kavo, ga je nekaj trenutkov ostro prebadala z zvedavim pogledom. Mrščila se je, ker ni ugotovila, če vnaprej, zakaj prihaja. Pričakujoče, precej zadržano je čakala, da bo povedal, kaj želi. On pa je rekel, da bi rad govoril s tovaršem sekretarjem. Premalo, da bi odtajal hladen pogled. Tajnica mu je povedala, da je tovarš sekretar na občini, kjer ima važen sestanek, ki bo dolgo trajal. Več ni izvedel. Svet, da lahko počaka, je toliko popravil, da se bo oglašil. Nakopal si je še eno črno piko. Nejevoljen je odšel v restavracijo, ki je bila na nasprotni strani ceste, sedel k oknu in čakal, kdaj bo ugledal možkega, ki bi po njegovem mnenju ustrezal podobni sekretarja. Dvakrat se je že dvignil, spet sedel, dokler se mu ni zazdelo, da bi nizek možki, ki je zelo hiter, utegnil biti sekretar.

S strahom je potrkal, pomolil glavo v predsobo in pomignil proti vratom, kjer bi po njegovem moral biti sekretar.

»Koga najjavim in zakaj?« je mrko rekla tajnica.

»Bojan Stenda. Sam bom razložil sekretarju namen obiska.«

Tajnica je odšla v pisarno k sekretarju in je precej dolgo ni bilo nazaj.

Kot bi se tajnično nezaupanje preneslo na sekretarja. Gledal ga je napeto, z očito željo, da bi vnaprej uganil, kaj želi.

»Tovariš sekretar, prihajam v zelo neprijetni zadevi. Moja mama je Suzana Kropec, ki jo imate pri vas za izdajalko. V nedeljo sem prvič obiskal ta kraj, videl razstavo in razbral, da je bila mama izdajalka. Nikoli mi ni omenila nič podobnega. Sem študent prava, član zveze komunistov in bi rad zvedel resnico. Mama se izgovarja, da ni kriva. Mene pa zanima resnica. Rad bi videl dokumente, če jih imate, se pogovoril z njenimi sodelavci, seveda, če je še kdo živ?«

VINKO TRINKHAUS

19

»PO PRIZNANJU«

Razumite, vsaka druga pot bi mi bila ljubša. Vendar sem odločen, da poizvem. Od tega so odvisne tudi nekatere moje odločitve za prihodnost.

Sekretar, ki ni mogel prikriti začudenja, mu je razburjen prikimal. Njegove žive oči, gladek obraz, predvsem pa globoko vdrt, temne gube pod očmi so kazale na živčnost. Poudarjali so jo redki lasje, ki so kazali, da s prebavo nekaj ni v redu. Kljub živčnosti je sekretar kazal prijazen obraz.

»Pomagali vam bomo, seveda,« je zavzeto kimal sekretar in zbegano gledal po mizi. Potem je vzel nalivno pero in ga zdražen vrtel med prsti. »Bojim pa se, da prav dobrih novic ne boste zvedeli.«

»Najbrž res,« je z obžalovanjem prikimal Bojan. »Rad bi zvedel, če je mama res priznala le to, kar je gestapo že vedel. Zanima me, koliko je s svojo pripovedjo škodovala ali pa je hotel gestapo na njenem primeru dokazati, kako se kes, sodelovanje, izdaja – splača. Mama trdi, da so na gestapu kot njeni rojaki, zadevo napihili! Lahko se zgodi, da ne bom ničesar odkril, ker ne bom našel prič, ki bi lahko to zanesljivo pojasnile. Vseeno, prišel sem, da poizkusim. Vas prosim, da mi pomagate. Za hip se ga je polotila zadrega. Pomisljal je, če naj sekretarja odkrito poprosi. Odločil se je. »To bi vas prosil, če mi pomagate, ko veste, kaj bi rad. Drugim ne bi rad razlagal – kdo sem. Tako bom morda zvedel več.«

Sekretar ga je peljal do administratorke pri zvezi borcev in ji naročil, naj tovarišu pomaga, da bo preveril podatke o Suzani Kropec.

Slutil je, da bi administratorka rada vedela, zakaj ga zanima izdaja Suzane Kropec, ki je že tonila v pozabo. Bojan se ni pustil zaplesti v pogovor, čeprav je administratorka kazala veliko željo, da bi se razgovorila.

Stal je pred majhno, novejšo hišo z vrtičkom, brez garaže, kar ga je posebej začudilo. V primeri z njihovo vilo, je bila videti ta hiša skoraj sirotna.

Na zvonjenje mu je odprla ženska pri petdesetih, že nekoliko debeluškasta, ki ga je začudena gledala.

»Bojan Stenda,« se je predstavil. »Bil sem na komiteju, zvezi borcev. Napotili so me k vam. Zbiram podatke o Suzani Kropec. Pravijo, da ste vi z njo sodelovali.«

Ponujal je desnico v pozdrav, ki jo je Milena le obotavljivo stisnila. Gledala ga je in premišljala. Bojan je vrtel petalo, da se bo premislila. Strašno je nezaupljiva, ga je spreletelo. Ni ga povabila v hišo.

»O Suzani ne vem veliko. Z njo neposredno nisem sodelovala. Le preko Dušana, ki je bil pogosto v naši hiši.«

»Tudi to me zanima. O Dušanu je tako malo znanega,« je hitro rekel in zatrepetal. »Sušljajo, ampak to je najbrž laž, da je bila Suzana posredno kriva Dušanove smrti.«

Nadaljevanje

KANARSKI OTOKI – OTOČJE VEČNE POMLADI

Vsaka šola pač nekaj stane. Kopalci smo se pa le, smo jim odgovarjali. Na našem, se pravi zahodnem koncu otoka, se tako, in tako ni mogoče kopati v morju. Ogromni valovi nenehno butajo ob obalo in valijo s sabo kot rokometna žoga veliko kamenje. Prav lahko jo skupiš, da imaš za celo življenje dovolj. No, nadloge je bilo brž konec, ko smo se povsem posušili in še krepko zbrsali.

RAZKOŠNE AMERIŠKE PLAŽE

Naš Agustino pritiska na plin. Drvimo kot Ilija po puščavski krajini ob južni obali. Levo nas vseskozi spremljajo visoki vulkanski hribi, ki se proti obali vse bolj položno spuščajo v razrovano sivorjavo in dolgočasno krajino. Kamor pogledaš – sama puščava. Desno ob obali le na daljših razdaljah samevajo majhna naselja bornih riških hišic. Težko je verjeti, da so naseljena. Ozka in ovinkasta cesta, resda asfaltirana, povezuje le vasi Alcala in mar, še pristanišče San Juan in se po dobrih dvajsetih kilometrih na mah spremeni v lepo sodobno avtocesto pri križišču, odkoder se začne območje razkošne Playe de las Americas (ameriške plaže). Človek se ne more načuditi, da v tem puščavskem vetu obstoja tako urejen kraj supermodernih

hotelov, bungalovov in drugih objektov z razkošnimi bazeni sredi bujnih palmovih gajev in parkov.

Sredi naselja se ustavimo. Vodnica Mira nam milostno dovoli pol ure prostega časa za ogled te Indije Koromandije. Zdi se nam kot, bi prišli v Hollywood. Sprehajamo se po tlakovanih senčnih cestah med vilami ameriških milijonarjev, filmskih zvezdnikov in petičnežev z druge strani oceana. Zijamo v zelenje skrite zgradbe vseh mogočih in nemogočih arhitektur. Nekateri so bolj podobne termitskim mravljiščem in polževim hišicam kot pa človeškim prebivališčem. Snobizem brez primere.

Največ naše pozornosti je bila seveda deležna »vila« slavne Liz Taylor, ki si jo je dala zgraditi iz samih temnorjavih ploščic. To je velika skatlasta zgradba s terasami, stopnišči in ogromnimi steklenimi stenami. Na prvi pogled bi mislil, da se izza varnega obzidja, zavitega v cvetoči bršljan, skriva kakšen velesejmski paviljon. Šele, ko prideš bliže, vidiš, da je to poletna bogataška rezidenca z bazeni, garažami, gugalnicami, vodometi in kdo ve s čim še.

Naši fotografi so kar tekmovali kdo bo večkrat posnel to nenavadno zgradbo. V njej očitno ni bilo nikogar. Gospa Liz je bila najbrž na katerem drugem koncu planeta.

Radovednost nas je gnala tudi na plažo, ki je samevala v popoldanski dolgočasnosti. Zivopisani senčniki in ležalniki pod palmami so izgledali kot ogromni cvetovi posejani po nežni angleški travi. Le tu in tam je kakšen trebusasti mogotec v rožnatih kopalnih in širokokrajnim slamnimi dremal v varstvu svoje očalaste družice, ki si je dala opravka z branjem revij.

Zejni kot smo bili, smo se podali v najbližjo restavracijo, od zunaj vso opasano z živorečimi zavesami in bleščecimi napisi. Marsikomu je že ves ta blišč jemal korajžo, da bi vstopil. Ne toliko zaradi še bolj nakičane notranjosti in smrtno resnih strežnikov v snežnobelih hlačah in majicah, pravih atletov, kot zaradi bojazni, če bomo lahko plačali zapitek. Ne spomnim se, da bi kakšnega videl za točilno mizo.

Spet se zbašemo v avtobus s polno glavo različnih vtisov o tej nenavadni oazi bajnega bogastva sredi puščave. Nekaterim je zadeva močno všeč, posebno starejšim mamicam in tetkam iz Zagreba, ki kar niso mogle do sape, ko so si dopovedovale, da bolj čarobnega kraja še niso videli. »enkratno, neponovljivo, fantastično... zares, pravi raj na zemlji,« so bile vse iz sebe. Drugi so zopet povsem ravnodušni, kot bi pravkar gledali film o posladkani filmski zgodbi. Ogled je bil vsekakor zanimiv in koristen, saj nas je, če nič drugega, vsaj opomnil na ogromne socialne razlike med ameriškimimi mogotci in navadnimi zemljani.

AVTOCESTA V PUŠČAVI

Od Playe de las Americas je ob obali nova avtocesta, ki pelje do glavnega mesta otoka v Santa Crus v dolžini kakih 80 km. Levo proti vzhodu se nam odpira pogled na brezkončno oceansko sivino, ki otok razdvaja z obalami Afrike. Desno navzgor pa nas vseskozi spremlja nepretrgana veriga vulkanskih gora. Pravijo, da je v tej verigi kar 37 ugaslih kraterjev iz katerih se je v 18. stoletju valilo proti obali toliko rek uničujoče lave. Pobočja so ponekod že zarasla z goščavo, črno podnožje pa je še vedno razrovano.

Vožnja je zopno utrudljiva. Zgoče sonce neusmiljeno opira žarke v avtobus, da se potimo kot v savni. Ustavimo se v zaspnem ribiškem mestecu Las Galletas. Izstopimo na majhnem pristaniškem trgu, kjer ni bilo kaj prida videti. V bližnjem zalivu Punta Negra je v novem pristaniškem naselju Ten-Bel, ki so ga nedolgo tega zgradili z belgijskim kapitalom. Baj je že od zgodnje pomladi polno turistov. Puščavsko enoličnost avtoceste naprej proti severu kamor se peljemo, poživljajo ob robu ogromne reklamne Michelinove in Shelve table. Ob obali je le nekaj zapuščenih ribiških naselij. Kraji na tem delu otoka zaradi suhih vročih vetrov nimajo posebnih pogojev za turizem. Dežuje le enkrat letno, pitna voda pa je dragocenejša kot vino. Sicer pa otok ni tako brezupen brez vode. Resda ni na njem nobene reke, vendar pa ne manjka podzemnih izvirov v gorah, zlasti na zahodnem in severnem delu.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 117. seji, 4. novembra poglobljeno obravnaval osnutke sredstev za programe SIS družbenih in gospodarskih dejavnosti v občini za naslednje srednjeročno obdobje. Na dnevnem redu je bila razprava in sprejem izhodišč za občinski proračun v 1981. letu, osnutek družbenega plana SRS za obdobje 1981–1985, predlog financiranja uprave inšpekcijskih služb Gorenjske v drugem polletju 1980 in osnutek družbenega dogovora o razmestitvi izvajanja vzgojno izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SRS.

Komite OK ZK Radovljica je na 5. seji, 4. novembra skupaj s predsedstvom OK ZSMS obravnaval problematiko mladine in delovanja komunistov med mladimi v radovljski občini. V nadaljevanju se je pa je komite ocenil uresničevanje programov družbenopolitične aktivnosti komunistov v osnovnih organizacijah ZK in drugih družbenopolitičnih organizacijah v 1980. letu. Dogovorili so se tudi o pripravi na sklic seje občinske konference ZK, na kateri bo osrednja pozornost posvečena vprašanju srednjeročnega planiranja in investicijskim naložbam v občini v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samočastito pri OK SZDL Radovljica je na zadnji oktobrski seji izrekel več pripomb na osnutek novega zakona o SLO in družbeni samočastito, zlasti v členih, ki določajo naloge SIS družbene in materialne dejavnosti, naloge, ki zadevajo pristojnosti in pogoje za organiziranje narodne zaštite in gradnje zaklonišč. Dogovorili so se tudi o programu in oblikah aktivnosti OK SZDL za akcijo NNNP in sklenili, da morajo biti ti programi izdelani do 15. novembra. Razen tega so se na seji zavzeli za časovno usklajitve predvidenih vaj v akciji NNNP s sosednjimi občinami na Gorenjskem.

Svet za kmetijstvo pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je 4. novembra sklical sestanek delavcev v kmetijstvu in gozdarstvu ter skupščine in inšpekcijskih služb, na katerem so spregovorili o uresničevanju politike gospodarske stabilizacije na področju kmetijstva v občini. Posamezni predstavniki kmetijskih delovnih organizacij in zadrug so posredovali svoja stališča o vseh bistvenih vprašanih svoje dejavnosti in podali predloge za usklajeno akcijo za stabilizacijo v 1980. in v prihodnjih letih.

Z odlokom, ki so ga konec oktobra sprejeli vsi trije zbori občinske skupščine Radovljica, so ustanovljeni v občini Radovljica trije družbeni sveti. Družbeni svet za družbenopolitični sistem ima osem delegatov, družbeni svet za ekonomski razvoj in planiranje devet in družbeni svet za vprašanje prostorskega razvoja in varstvo okolja 13 delegatov. Odlok o družbenih svetih se začne izvajati s 1. januarjem 1981.

Komisija za informiranje in propagandno dejavnost pri občinski konferenci ZRVS Radovljica je na seji, 5. novembra ocenila obveščanje in informiranje rezervnih starešin ter informiranje občanov in delovnih ljudi v občini o dejavnosti ZRVS. Na seji so sprejeli predlog programa dela komisije za 1981. leto ter se dogovorili o izdelavi poročila komisije za letno skupščino OK ZRVS. Sklenili so, da bodo tudi letos pred praznikom JLA razpisali natečaj za učence osnovnih šol v občini za najboljši spis o JLA in SLO. Pregledali so tudi predloge za podelitev plaketa in priznanj ZRVS za 1980. leto zaslužnim rezervnim starešinam, organizacijam in društvom.

MED SLOVENSKIMI GRADOVI JE BLEJSKI NAJSKRBNJEJE VZDRŽEVAN IN NAJBOLJE OBISKAN

Več kot tri in pol milijonov obiskovalcev je že sprejel blejski grad po svoji obnovi v letu 1961. Polovica teh obiskovalcev je domačih, druga polovica pa tujih, saj je le redke gost, ki obišče Bled, da se ne povzpne ali pripelje na strmo skalo nad Blejskim jezerom, na stari blejski grad. Največ obiskovalcev so našli v letu 1972, to je 231.674, v ostalih letih vse do letos pa se je obisk vrtel okoli 200.000 obiskovalcev. Le Postojnska jama se lahko na Slovenskem pohvali z večjim obiskom, Blejski grad pa vsekakor s tem, da je najbolje urejen in vzdrževan na Slovenskem.

Bogata zgodovina tega gradu od leta 1004, ko so s te skale zavladali nad skoraj vso Gorenjsko briksenjski škofje in njih oskrbniki. Večkrat ga je načel potres, pa kmečki upori, tudi vojne, pa tudi vsi oskrbniki niso dovolj pazili nanj. Vedno več je bilo oddajati gospodarjem, blejska okolica pa tudi ni bila kaj prida bogata, da bi lahko zadovoljili svoje gospodarje. Zato niso vlagali v grad. Graščina je bila skromna po zunanosti in opremljenosti v gradu, pa tudi zob časa jo je vse bolj načeljal. To velja še posebno za pred prvo svetovno vojno in po njej, ko je bil še zasebni lastnik. Šele po zadnji vojni, ko bi kmalu pogorel, so se na blejski občini skupaj z Narodnim muzejem v Ljubljani domenili za njegovo temeljito obnovo. Kar deset let je trajala obnova (1951–1961), kajti vedno ni bilo toliko denarja, kot ga je obnova zahtevala. Mogoče pa je bilo tako tudi prav, saj je, žal že pokojni arhitekt Tone Bitenc, ki so mu zaupali obnovitvena dela, imel za vodilo, da se grad obnovi čim bolj skrbno, strokovno in do vseh podrobnosti. To se pravi ob obrambnega zidu, do obeh stopnišč, obeh dvorišč z vsemi gospodarskimi prostori, ureditvijo muzejske zbirke, udobnih restavracijskih prostorov, pa do povečanja izredno uspele razgledne ploščadi na obeh dvoriščih, od koder je enkratni razgled na Bled in okolico. Vse to je združeno v res harmonični celoti.

Veliko pohval je o njem že zapisanih v knjigi vtisov, le redko kdo pa se spomni ob tem oskrbnikov gradu, Francka in Florijana Jermana. Pravi njima gre zahvala, da je vse na

gradu tako vzdrževano, tako skrbno ohranjeno in da je vse na gradu tako izrečenih že toliko pohval. Zato le nekaj besed o njima.

Francka in Florijan Jerman nista domačina. Na Bled sta prišla iz Homca. »Bilo je v največjem snegu, ko sem v zimi leta 1951 pešal iz leškega kolodvora vse do blejskega gradu,« pripoveduje Florijan. Tako ni bil nič kaj ohrabrujoč začetek. Vendar sta danes oboje zadovoljna in ne nameravata zapustiti Bleda. Tu sta dobila svoj novi dom. V začetku sta oba pomagala pri obnovi, Florijan se je moral lotiti vseh del od težavskih, zidarskih, skrbeti je moral za delavce, ki so prišli iz Primorske na delo na grad. Še posebej živo pa se spominja arhitekta Toneta Bitenca. Ta je, kot smo že omenili, vodil vsa obnovitvena dela. Pedensko je obiskoval grad, pozimi in poleti, ob soncu ali dežju in tako nadzoroval dela. »Od njega sem se mnogo naučil, ne samo o zgodovini blejskega gradu, ampak o naši zgodovini nasploh,« pravi Florijan in tako lahko priskoči na pomoč s svojim znanjem ob različnih obiskih, na voljo pa je tudi obiskovalcem ki bi radi zvedeli kaj več o gradu, kot je v knjižici o njem napisanega.

Florijan Jerman skrbi, da je grad vse leto urejen, počističen, oskrbovan. In to impresionira vsakega obiskovalca. Njegovi ženi Francki je zaupal muzej in prodaja vseh vrst spominčkov. Če jo povprašate, kaj je gostom najbolj všeč, brez pomisleka odgovori, da enkratni razgled z gradu na Bled in okolico, pa tudi muzej, ki prikazuje bogato pohištvo v posameznih dobah tujega gospodar-

Prejšnji teden se je sestal odbor za pripravo proslave »zma-ga mrtvega bataljona« pri OK SZDL Radovljica. Spregovorili so o pripravah na letošnjo proslavo, ki bo pri spomeniku padlim borcem III. bataljona Prešernove brigade na Pokljuki 13. decembra. Sklenili so, da bo bodo za to priložnost poskrbeli za široko obveščanje prebivalstva in za čim večjo udeležbo na proslavi ter za avtobusne prevoze.

V ponedeljek, 3. novembra, so se pričela predavanja na občinski politični šoli za člane ZK radovljske občine, ki jo v prostorih tovarne Elan v Begunjah organizira Delavska univerza Radovljica. V šoli je 22 prijavljenih slušateljev, ki bodo poslušali 120 ur predavanj, razdeljenih v sedem tematskih področij po programu srednje politične šole CK ZKS. Predavanja bodo v ponedeljkih, sredo, petkih in sobotah popoldne.

Podobno kot na zasedanjih skupščinskih teles SIS, udeležba delegatov pogostokrat dosega pičlo sklepčnost tudi na zboru združenega dela in družbenopolitičnemu zboru občinske skupščine Radovljica. To je spodbudilo prisotne delegate družbenopolitičnega zbora na 21. seji 27. oktobra, da so sprožili vprašanje odgovornosti delegatov posameznih družbenopolitičnih organizacij. Sprejeli so sklep, da sekretariat občinske skupščine pripravi do naslednje 22. seje pregled udeležbe delegatov in upravičenih izostankov z dosedanjih sej zbora. O odgovornosti delegatov pa bodo razpravljale družbenopolitične organizacije, ki imajo svoje delegacije v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

Izvedenci republiške zveze vodnih skupnosti so na zadnjem zasedanju družbenopolitičnega zbora OS Radovljica konec oktobra obvestili delegate o poteku sanacijskih del na blejskem jezeru. Povedali so, da je za natego Zveza vodnih skupnosti namenila letos 3,1 milijona din, Območna vodna skupnost Gorenjske pa 3 milijone. Za celotno natego bo potrebno zagotoviti še najmanj 3,850 milijonov din. Ker so delegati podvomili v uspešnost tega ukrepa, so se zavzeli, da se mora najprej postopoma urediti priključevanje stanovanjskih in drugih objektov na obstoječo sekundarno kanalizacijsko omrežje in opraviti druga dela na ureditvi kanalizacije za katero je bil že sprejet ustrezen občinski odlok.

V učnem centru za SLO republiškega sekretariata za ljudsko obrambo v Poljčah je prejšnji teden za družbenopolitične delavce in predavateljski aktiv radovljske občine govoril podsekretar za ljudsko obrambo SRS polkovnik Ivo Tominc o vojaško političnih razmerah v svetu v luči dogodkov na Srednjem in Daljnem vzhodu.

V radovljski občini je 100 nosilcev planiranja, od teh 25 enovitih OZD, 13 delovnih organizacij, ki vključujejo 44 TOZD in 13 delovnih skupnosti skupnih služb, 17 TOZD, ki imajo sedež delovne organizacije izven občine in SOZD s sedežem na Bledu. V oktobru je imela dobra polovica vseh nosilcev planiranja v fazi delovnih gradiv oz. osnutkov, druga polovica pa ima izdelane v večini le smernice in elemente. V manjših delovnih organizacijah, kjer nimajo lastnih kadrov, nudi strokovno pomoč pri izdelavi planskih dokumentov komite za družbeno planiranje in gospodarstvo OS Radovljica.

27. oktobra je bil v Verigi Lesce zbor komunistov vseh osmih osnovnih organizacij ZK. Spregovorili so o organizacijski in delovni povezanosti članstva med osnovnimi organizacijami, težišče razprave pa je bilo usmerjeno v oceno izvajanja stabilizacijskih ukrepov in rezultatov gospodarjenja v prvih devetih mesecih 1980. Dogovorili so se, da bodo zbori komunistov v bodoče stalna oblika delovanja ZK v tej delovni organizaciji.

stva pri nas. Meni, da goste bolj privlači muzej, kot so menili tisti, ki so ga urejali. Kaj rada pa pokažeta tudi knjige gostov gradu. Lahko se pohvalita, da sta grad razkazovala med prvimi predsedniku Titu, ki je grad obiskal takoj po obnovi, nato pa s številnimi svojimi gosti. Številni so bili tudi tuji gostje, delegacije iz vseh koncev sveta, žal vsi niso vpisani v knjigi obiskov, ki bo nekoč dragocena dokumentacija.

Veliko vesta povedati oba Jermana, žal pa jima je, da nista zapisovala vse kar sta doživela na gradu od prvih dni obnove pa do danes. Predvsem kaj so menili o gradu številni strokovnjaki, ki so obiskovali grad po obnovi, saj je bilo tudi o tej obnovi več kritičnih razprav, kaj so dejali vidni politiki Evrope, ki so ga obiskali in obiskovalci, ki sta jih sprejela na gradu v 20 letih po obnovi.

Že 30 let opravljata to delo vestno in skrbno in res zaslužita vse priznanje in pohvalo. Ne vem, če sta za svoje delo prejela kakšno priznanje ali pohvalo, kar bi prav gotovo zaslužila, saj je danes marsikoga na Bledu skrbil, kako bo, ko na gradu ne bo več Jermanovih.

B. Benedik

Jesen in zima hkrati (foto I. Kučina)

Pomembno vlogo in vpliv pri sprotnem informiranju delovnih ljudi in občanov, zlasti pa delegatov zborov občinske skupščine Radovljica ima glasilo SZDL gorenjskih občin Glas. V radovljski občini je bilo v prvem letu sedanega srednjeročnega obdobja 1976. leta 2635, letos pa že 3.580 rednih naročnikov. Delegatske strani Glasa »Dogovorimo se« in »Dogovorili smo se« pred vsakim zasedanjem občinske skupščine prejmejo vsi delegati brezplačno.

Po podatkih skupnosti otroškega varstva o prostorskih zmogljivostih vrtcev v radovljski občini je razvidno, da so neto površine na otroka manjše od predpisanih normativov, razen v Bohinjski Bistrici in delno v Kropi in Kamni gorici. Prostorske zmogljivosti za zdaj še niso presežene v vrtcih v bohinski Srednji vasi in v Podnartu. Najtesneje s prostori je v radovljskem vrtcu, kjer pride najmanj površine na otroka.

V tednu požarne varnosti konec oktobra so se v radovljski občini izvršile številne gasilske akcije in prireditve na katerih so prostovoljna gasilska društva prikazala reševanje pred požari in uporabo različnih gasilskih in reševalnih naprav. 25. oktobra je bila osrednja proslava v domu TVD Partizan v Gorjah. Glavni poudarek letošnje proslave je veljal vključevanju in aktivnosti gasilcev v akcijo NNNP.

Snežne verige, ki jih že nekaj let z velikim uspehom proizvajajo v tovarni Veriga Lesce za zahtevno zahodno tržišče, so bile v središču pozornosti tudi na velikem mednarodnem sejmu avtomobilске opreme »Automobila 80« v Frankfurtu. Predstavila jih je tvrdka INDU, ki je največji kupec leskih verig v ZR Nemčiji.

KUD Triglav Srednja vas v Bohinju je zaradi zadnjega potresa ostalo takorekoč brez uporabnega prostora za svojo dejavnost. Spričo tega bodo člani KUD v sodelovanju s svetom KS in krajevnimi društvenimi organizacijami skušali obnoviti vsj del stavbe, ki je v lasti KS Srednja vas. V prtiličju je podjetje PTT že začelo obnovo prostora za pošto, pripravljajo pa se tudi za obnovo društvenih prostorov. Predračun za obnovo dvorane in spremljajočih prostorov KUD Triglav znaša 211.582 din. Del sredstev bo po svojih možnostih in v dogovoru s KUD Triglav prispevala tudi Kulturna skupnost Radovljica.

V okviru programa sodelovanja med kulturnimi društvi radovljske občine in RKUD Sloboda – VIS Varaždin, so v petek, 26. in v soboto, 27. oktobra gostovali v Varaždinu člani mešane-ga pevskega zbora kulturnega društva Veriga Lesce in folklorne skupine DPD Svoboda Triglav Srednja vas v Bohinju. Prvi dan so nastopili na veliki kulturni prireditvi v Ivanju, kjer so jih navdušeno pozdravili domačini, ki so povsem napolnili tamkajšnjo kino dvorano. Drugi dan so jim varaždinski gostitelji omogočili ogled celic v kaznilnici Lipoglava, kjer sta pred vojno prestajala kazen tovariš Tito in Moša Pijade.

V okviru programa kulturne akcije za delovne kolektive v radovljski občini, je v sredo zvečer, 5. novembra gostovalo v festivalni dvorani na Bledu amatersko gledališče Torle Cufar z Jesenic s komedijo Gugalkin znanega srbskega avtorja Novaka Novaka.

Plin, ki se je pojavil pri polaganju cevi za natego v globini blejskega jezera je povzročil v tisku in vsakodnevnih govoricah v javnosti veliko različnih resnih in manj resnih ugotovitev. Nekateri so že videli v jezerskem dnu nov vir energije, ki bi se utegnil bogato obrestovati Bledu, nemara celo bolj kot turizem. Vendar pa kot vse kaže, ni na vidiku posebno obetavne možnosti za izkoriščanje tega plina. Strokovnjaki so na hitrico izračunali, da bi vsaj v začetku jezero premoglo okoli milijon kubičnih metrov plina, kaj početi z njim in kako ga uporabiti, pa si še niso na jasnem.

TRETJA SKUPŠČINA GORENJSKE TURISTIČNE ZVEZE

Jutri, v petek, 14. novembra, bo na Bledu tretja skupščina Gorenjske turistične zveze. Na njej bodo razpravljali o vsebini študije o zimskem in letnem turizmu na Gorenjskem, ki jo je pripravil Rado Hočevar, magister geografije z Jesenic. Razen tega bodo obravnavali tudi pripombe o osnutku srednjeročnega razvoja gorenjskih občin za obdobje 1981–1985 in stališča, priporočila in predloge za hitrejši razvoj turizma na Gorenjskem v času od 1981. do 1985. leta. Gradivo so delegati prejeli z vabilom.

Skupščina bo izvolila tudi nove organe zveze in sicer 17 članski izvršni odbor, nadzorni odbor, disciplinsko sodišče, komisije za varstvo okolja, za turistični podmladek, vzgojo in izobraževanje ter komisijo za družbeno samočastito. Kot možne kandidate so predvideli: za predsednika Zvoneta Tržana, za podpredsednika Bogdana Šanca in za glavnega tajnika Mirana Štefeta. Ob tej priliki bodo podelili tudi posebna priznanja Turistične zveze Slovenije, ki jih je ta podelila ob svoji 75-letnici obstoja in uspešnega delovanja.

Pri tem je pomembno omeniti še pripombe k osnutku srednjeročnih planov glede razvoja turizma na Gorenjskem. Gorenjska turistična

zveza pri tem navaja, da je treba bolj precizirati usmeritev kmetij za razvoj kmečkega turizma v Planini pod Golico, v Javorniškem rovtu, na Dovjem in v Mojstrani, Podkorenju in v Ratečah. Sicer pa predlaga še večja prizadevanja za razvoj vodnih športov na umetnem jezeru HC Moste, pripravo načrtov za smučišča v smeri Rožce in na Vrtaški planini. Predlaga tudi obnovitev nekaterih planskih postojank, ureditev avtokampa v Završnici in v Kranjski gori. Pri nadaljnjem povečevanju hotelsko-turističnih zmogljivosti naj bi dali prednost urejanju manjših pensionov in apartma sistemov.

Na področju radovljske občine so v glavnem pripombe za področje Bleda in Bohinja. Za Bled priporočajo zgraditev in ureditev sanjske steze, kolesarske steze, pričetek gradnje počitniških stanovanj in spodbujanje novih vodnih športno-rekreativnih aktivnosti. Za področje Bohinja menijo, da bi bilo treba urediti avtokampa, tekaških stez in zimskih sprehajalnih poti, začeti z novimi vodnimi športno-rekreativnimi aktivnostmi, povezati žičniške sisteme Kobla-Soriška planina, urediti Žagarjev graben, pripraviti načrte za zgraditev žičnic od Ribčevega laza na Vogel in žičniške naprave na Zadnji Vogel ter Orlove glave. Tudi tu poudarjajo večji razvoj kmečkega turizma in urejanje manjših pensionov ter apartmajev. Razen tega priporočajo izdelavo ustrezne dokumentacije za graditev triglavskih žičnic in obnovo doma na Kredarici, oziroma njegovo povečanje.

O vsem tem bodo dali še dodatno besedo občani, vse predlagano pa bo moralo biti usklajeno s fin. čnimi možnostmi prihodnjega srednjeročnega razdobja.

B.

DEVETMESEČNA BILANCA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

Prispevek, ki ga plačujejo zavezanci iz dohodka je realiziran v družbenem sektorju z indeksom 98,9 %, medtem, ko je ta prispevek v zasebnem sektorju realiziran le 86,9 %. Prispevek za zdravstveno varstvo vajencev, ki se plačuje iz dohodka izven dogovorjenih sredstev, je bil realiziran v višini 102,8 %. V celoti je prispevek iz dohodka realiziran v višini 98,7 %, torej je za 1,3 % pod devetmesečnim načrtom.

Prispevek iz bruto osebnega dohodka v družbenem sektorju je realiziran v višini 95,2 %, v zasebnem sektorju pa le 87,7 %. Razlog za tako nizko realizacijo je treba iskati tudi v sorazmerno nizkih osebnih dohodkih predvsem v Železnici Jesenice. V občinski zdravstveni skupnosti Jesenice je masa bruto osebnih dohodkov v avgustu, ko je dosegla 185,8 milijonov dinarjev, v septembru spet padla na 184,7 milijonov ali za 0,6 %.

— obresti 1.154,90 din
— odškodninski zahtevki 294.243,00 din
— prihodki od konvencij 69.730,45 din
— prenos ostanka regijske rezerve 875.719,15 din
— popusti pri KC Ljubljana 2.081.283,40 din

Realizacija skupnega prihodka po posameznih pozicijah:

	(din) planir.	realizacija	+	-	% realiz.
1. prispevek iz dohodka	27.370.000	27.028.000	-	342.000	98,7 %
2. prispevek iz BOD	117.473.000	111.785.000	-	5.688.000	95,2 %
3. prispevek iz kmet. dej.	354.000	380.000	+	26.000	107,3 %
4. presež. iz pretek. leta	3.823.000	3.823.000			100 %
5. prisp. za ZV upokoj.	18.527.000	18.553.000	+	26.000	100,1 %
6. drugi prihodki	3.285.000	3.325.000	+	40.000	101,2 %
7. prenos. iz pret. leta	39.000	39.000			100 %
8. skupaj vsi prihodki	167.048.000	161.110.000	-	5.938.000	96,5 %

Tako izkazuje finančni rezultat skoraj šest milijonov dinarjev primanjkljaja.

ODHODKI:

Nadomestila osebnega dohodka in povračila.

Za nadomestila osebnega dohodka in povračila je bilo v devetih mesecih načrtovanih 25.368.000 din. porabljenih pa le 25.118.000. Nižjo realizacijo od načrtovane imajo vsa nadomestila in povračila, izjema je le nadomestilo za nosečnost in porod (do 105 dni).

Odhodki za zdravstveno varstvo.

Pri odhodkih za neposredno zdravstveno varstvo, pa je izdelana samo ocena, ker bodo natančni iz-

Upoštevač tudi 75 % prenesenih sredstev iz preteklega leta, je bil prispevek iz bruto osebnega dohodka realiziran v višini 95,2 %. Prispevek iz kmetijske dejavnosti je realiziran v višini 107,3 %. V okviru devetmesečne dinamike, je tudi realizacija prispevka za zdravstveno varstvo upokojencev in drugi prihodki.

V tem delu finančnega načrta je bil izvršen rebalans. Realizirano vsoto sestavljajo naslednji prihodki:

	(din) planir.	realizac.	+	-	% realiz.
1. Splošno in dispanzersko zdravljenje	21.456.000	21.506.000	+	50.000	100,2 %
2. Specialistično zdravljenje	9.193.000	11.743.000	+	2.550.000	127,7 %
3. Bolnišnično zdravljenje	64.391.000	63.040.000	-	1.351.000	97,9 %
4. Zobozdravstvo	5.487.000	6.649.000	+	1.162.000	121,2 %
5. Preventiva	1.063.000	1.063.000	+		100,0 %
6. Reševalni prevozi	2.030.000	2.308.000	+	250.000	113,7 %
7. Zdravila in injekcije	14.190.000	12.790.000	-	1.400.000	90,1 %
8. Zdraviliško zdravljenje	902.000	1.624.000	+	722.000	180,9 %
9. Ortopedski pripomočki	575.000	763.000	+	188.000	133,7 %
10. Drugi potni stroški	731.000	713.000	-	18.000	97,5 %
11. Zdrav. varstvo po konvenc.	754.000	1.136.000	+	382.000	150,7 %
12. Zdrav. var. študentov	764.000	703.000	-	61.000	92,0 %
13. Zdrav. var. v tujini	316.000	2.000	-	314.000	0,6 %
C. Materialni in drugi odh.	856.000	368.000	-	488.000	43,0 %
B. Združevanje sredstev	18.954.000	18.125.000	-	829.000	95,6 %

V grupi združevanje sredstev izkazujejo prekoračitve skupni program regije za 928.000 din ali 107,0 % od tega pa sredstva za investicijski program izkazujejo kar za 2.288.000 din ali 125,7 %. Vse ostale pozicije pa so občutno pod programiranimi.

Celokupni odhodki v devetih mesecih so bili realizirani v višini 167.561.000 din ali 603.000 nad planirano višino.

Če temu rezultatu prištejemo še 5.938.000 din manj zbranih sredstev od planiranih, izkazuje finančni obračun 6.541.000 dinarjev primanjkljaja. Ta primanjkljaj je še bolj občuten če upoštevamo, da je bil že napravljen rebalans in se bo vpliv povečanih cen poznal šele z mesecem septembrom.

Realizacije prispevkov uporabnikov k stroškom neposrednega zdravstvenega varstva v devetih mesecih:

	(din) planirano	realizirano	indeks
Splošno in dispanz. zdravljenje	986.000	711.000	72,1
Specialistično zdravljenje	463.000	471.000	101,7
Bolnišnično zdravljenje	859.000	874.000	101,7
Zdravila in injekcije	1.657.000	1.204.000	72,7
Zdraviliško zdravljenje	34.000	24.000	70,6
Zobozdravstvo	2.602.000	1.265.000	48,6
Reševalni prevozi	44.000	32.000	72,7
Proteze in ortoped. pripomočki	138.000	44.000	31,9

Iz razpredelnice je razvidno, da je ta prispevek realiziran zelo različno, in sicer iz več razlogov. Eden glavnih je sigurno to, da je povečana participacija v veljavi šele od meseca maja, to se posebno pozna pri zobozdravstvu in zdravilih. Pri zdraviliškem zdravljenju pa je prav gotovo vzrok za nedoseganje višine participacije v tem, da so v glavnem vsi koristniki tega zdravljenja taki, ki so oproščeni plačevanja participacije.

V skupnem smo kar za 2.140.000 din pod planirano vsoto vseh participacij. K temu je svoj delež dodala tudi dolga razprava o povečani participaciji, saj smo izgubili skoraj

dva meseca, kar predstavlja gotovo 800.000 din manjšo realizacijo.

V celotnem finančnem poročilu je razveseljivo samo to, da se je vsaj nekoliko znižala tudi odsotnost z dela zaradi bolezni in nesreč pri delu in sicer v odstotnosti nad trideset dni. Seveda pa težko ocenimo, ali je to znak stalnega znižanja, ali pa je samo slučaj.

Vsekakor pa vsi kazalci tako v prihodkih, kakor odhodkih kažejo, da se še nismo prav nič pripravili obnašati tako kot nam to veljava situacija v gospodarstvu, trošimo več kot nam prihodki dovoljujejo.

Stane Torkar

OSNUTEK SMERNIC RAZVOJA OBČINE V LETU 1981 V JAVNI RAZPRAVI

(Nadaljevanje s 1. strani)

področju zunanje trgovinske menjave, zaposlovanja, investicij pa tudi realne rasti družbenega proizvoda še neusklajene, nekatere celo v nasprotju z realnimi možnostmi občine in splošnih stabilizacijskih prizadevanj. Vse to bo potrebno do konca novembra, to je v času javne razprave, uskladiti s temeljnimi nosilci planiranja.

Razen tega se v opredelitvah za reševanje perečih gospodarskih problemov in izvajanja ukrepov ekonomske stabilizacije pojavljajo nekatere posebnosti, ki bodo nedvomno imele odmev tudi v planskih dokumentih. Tako se, na primer, Gospodarska zbornica Jugoslavije v svojih opredelitvah zavzema za ustvarjanje pogojev, da se ne izvažata tistih osnovnih materialov in blaga, ki je neogibno potrebno domači proizvodnji in domačemu tržišču. Seveda ob istočasnih prizadevanjih, da se to nadomesti z ostalim izvozom. To se verjetno tiče tudi naše železarne, kakor tudi, da se kaže potreba, da se začne pretresati možnost za to, da bi se v tistih delih gospodarstva, kjer je delež stroškov za energijo in druge surovine znatnejši, uporabljalo ustrezne mehanizme spreminjanja prodajnih cen, sorazmerno s spremembami cen energije in surovin, do katerih pride pod vplivom zunanjih dejavnikov.

Vse to in še vrsta neusklajenih zadev ter odstopanj od temeljnih stabilizacijskih norm in ukrepov opozarja na izredno obsežne in odgovorne naloge v času javne razprave, predvsem pa na realnost razprav, ki morajo izhajati iz temeljnih opredelitev uresničevanja politike gospodarske stabilizacije in ne iz zbira želja posameznih krajevnih ali interesnih skupnosti. Te, za naš nadaljni razvoj vitalne usmeritve so nedvomno v zmanjševanju vseh vrst porabe in investicijskih naložb, povečevanju izvoza in zmanjševanju uvoza ob trajni bitki za dvigovanje materialne proizvodnje in produktivnosti dela ter varčevanju na vseh področjih, še posebno pa pri energiji.

Smernice in naloge o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1981-1985 v letu 1981 so grajene na naslednjih usmeritvah:

- doslednejšem izvajanju politike gospodarske stabilizacije s pou-

darkom na povečanju materialne proizvodnje in izvozne usmerjenosti.

- na nadaljni krepitvi in delovanju samoupravnega družbenoekonomskega sistema in delegatskih odnosov.

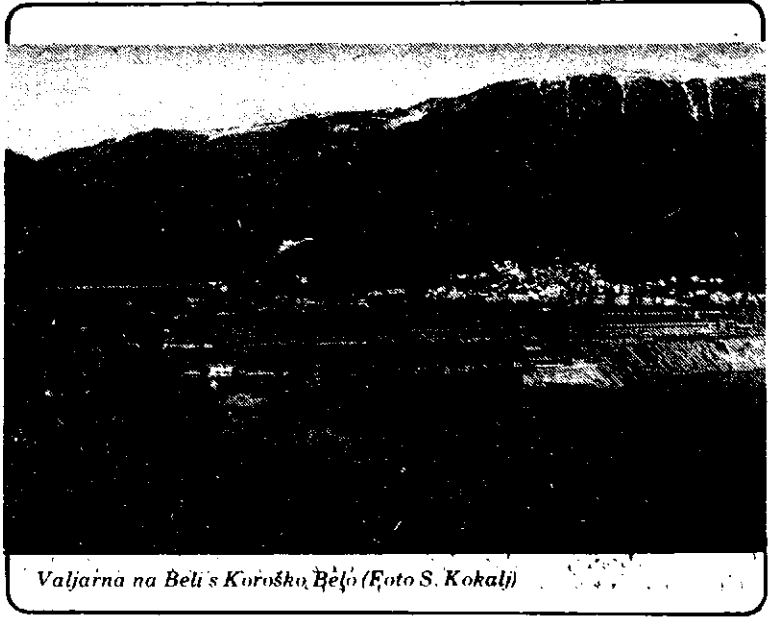
- izvajanju načrtovanja produktivnega zaposlovanja,

- zavestnemu odpovedovanju tistem delu gospodarske rasti, ki temelji na potrošnji preko materialnih možnosti,

- dopolnjevanju organiziranosti delovnih ljudi in občanov za splošni ljudski odpor in družbeno samozasčito.

Osnetek smernic za leto 1981 predvideva naslednje stopnje rasti:

- realno rast družbenega proizvoda 3,5-4 %
- realno rast dohodka 3,5-4 %
- rast zaposlenosti 1 %
- pokrivanje uvoza z izvozom v višini 45 %
- realno rast skupne porabe v višini 3-3,5 %
- realno rast splošne porabe 2,5-3 %
- realno rast osebne porabe 3-3,3 % (upoštevaje novozaposlene, izboljšanje kvalifikacijske strukture).

Valjarna na Beli s Koroško, Beč (Foto S. Kokalj)

V SPOMIN

Pretekli teden smo se na pokopališču na Blejski Dobravi poslednjič in mnogoštevilno poslovili od pokojne sodelavke Majde Klinar, ekonomke v oddelku splošne administracije, ki jo je duševna stiska poglajala v prerano smrt!

Rojena je bila v kmečki družini na Jesenicah v času vojne vihr, 17. marca 1942. V delovni organizaciji Železarna Jesenice, se je njena delovna pot pričela 18. septembra 1957. Triindvajset let je v Železnici razdajala svoje delovne sposobnosti in pridne roke.

Ustvarila si je dom, družino, pogoje za življenje, in hotela je živeti tako, kot je preživljala svoja mladostna leta v Doslavčah, v urejeni družini Bulovec, v kateri so prevladovali topli medsebojni odnosi. Vse do trenutka, ko smo se poslovili od tovarišice Majde, nismo verjeli, da se je njena življenjska pot tako nepriznava končala kot nekak

odziv na dozorevanje stiske in spopad z notranjimi psihičnimi napetostmi, ki so se prizadeto sprostile v smrt!

Pokojna Majda je kot mati in predana državljanka imela razvit čut do vsega lepega, kulturnega. Vse kar je sama spoštovala in poznala, je želela posredovati tudi drugim, jih navdušiti za razkrite vrednote v lepi knjigi, glasbi in v narodnih pesmih, ki jih je rada in prešerno prepevala.

Ni sprejemala neresnice, ali krivice, ki sta ji bili tuji in odvratni, le poštena in objektivna kritika je bila njena osebna vrtilina. Razumela je tegobe človeka, ga poslušala in po svojih močeh in izkušnjah tudi svetovala. Bila je zgleden tovariš in prijeten sogovornik. Toda v usodnem trenutku dneva je ostala sama, ni segla po prijateljski roki in besedi, njena notranja bremenjena so bila očitno pretežka!

Veliko nesebičnosti in disciplinirane aktivnosti je pokazala pri delu v osnovni organizaciji sindikata delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, v skupni disciplinski komisiji Železarnice in kot delegat delegacije za zbor združenega dela skupščine občine Jesenice.

Topel, človeški odnos do svojih sodelavcev, s katerimi je bila delovno zelo navezana, njen naravni in človeški lik poln kipečega življenja, zgledna pridnost in neomajna vera v človeka, nam zapuščajo dragocena spoznanja!

Za pokojno tovarišico Majdo, ostaja v naših vrstah praznina, ostajajo pa tudi sledovi njenega vestnega in neustrašivega dela.

SODELAVCI

V KRŠKEM JE BIL TRETJE SREČANJE INFORMATORJEV V ZDRUŽENEM DELU

V petek, 7. in soboto, 8. novembra, je bilo v Krškem tretje delovno srečanje informatorjev v združenem delu pod delovnim naslovom: Obveščanje v združenem delu. Med več kot 200 udeleženci so bili uradniki glasil v združenem delu, organizatorji obveščanja, novinarji in predstavniki komisij za informiranje pri občinskih svetih zveze sindikatov. Srečanje je organiziral republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Dva delovna dneva sta obsegala pomembne in aktualne teme, ki so se predvsem nanašale na samoupravno preobrazbo informiranja v združenem delu. Udeleženci so obiskali tudi slovenski družbenopolitični delavci, ki so spregovorili o najaktualnejših notranjih in zunanjih političnih dogodkih.

V uvodnem delu srečanja je spregovoril predsednik odbora za obveščanje in politično propagando pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije Boštjan Pirč, ki je med drugim poudaril, da informiranje le dobiva pravo mesto v naši samoupravni socialistični družbi in da se vedno bolj približuje delavcem, s čimer jim daje možnosti, da se enakovredno vključujejo v tokove nadaljnje graditve samoupravljanja. Najlepši dokaz za to je akcija »tisoč delavcev – sodelavcev«, v kateri sodeluje že več kot 1400 delavcev, ki svoje prispevke objavljajo v tovarniških glasilih in drugih sredstvih javnega obveščanja.

Za njim je na dopoldanskem plenarnem zasedanju govoril predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Franc Popit. Med drugim je spregovoril tudi o nalogah, katere čakajo organizatorje obveščanja v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. Posebno je poudaril, da morajo glasila delavcev tudi mobilizirati in ne samo obveščati, morajo tudi postavljati jasna vprašanja o problemih, ki se pojavljajo med delavci. France Popit je nakazal več usmeritev kako pisati v glasilih, spregovoril pa je tudi o naših prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo. Še posebno je poudaril, da so delavci marsikaj pripravljeni narediti za stabilizacijo, v te napore pa se morajo z enakimi prizadevanji in akcijo bolj vključiti tudi zaposleni v neproizvodnih organizacijah.

Udeleženci so si zatem ogledali tovarno papirja in celuloze Djuro Salaj v Krškem, popoldan pa so delo nadaljevali v treh komisijah in sicer: v komisiji za izvajanje akcije »tisoč delavcev – sodelavcev«, komisiji za samoupravno preobrazbo obveščanja in v komisiji za povezovanje organizatorjev obveščanja iz organizacij združenega dela.

V vseh treh komisijah je bila izredno pestra in obširna razprava. Posamezni razpravljalci so opozorili tudi na številne težave, ki danes še marsikje zavirajo nemoten pretok informacij, glasila pa vsebinsko ostajajo zaprta, informacije pa

objavljajo šele naknadno, ko so informacije pravzaprav že sklepi določenih organov.

Se posebno kritična in pestra je bila razprava v komisiji za samoupravno preobrazbo obveščanja, v kateri je bilo največkrat poudarjeno, da je za informiranje v združenem delu oziroma v temeljnih in drugih delovnih organizacijah odgovoren sindikat. Vso pomoč mora glasilo dobiti tudi od osnovnih organizacij zveze komunistov in ZSMS, posebno takrat, ko je govora o kritičnih vprašanjih.

Drugi dan srečanja so se udeleženci srečanja spet zbrali na plenarnem zasedanju. Prebrali so poročila vseh treh komisij, sprejeli pa so tudi več

akcijskih dogovorov za prihodnje. Ob tem so zadovoljili odbor republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za obveščanje in politično propagando, da povzette teh razprav vključi v akcijski dogovor in ga v dokončnem besedilu objavi v »zelenih informacijah«.

Udeležencem srečanja je za tem o aktualnih mednarodnih vprašanjih spregovoril predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodne stike Jože Smole, za njim pa še predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner, ki je predstavil aktualne naloge slovenskih sindikatov v prihodnje.

To je predvsem uresničevanje politike gospodarske stabilizacije, uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela, smotrna izraba delovnega časa, organizacijska in kadrovska krepitev sindikatov in še bi lahko naštevali. Vinko Hafner je tudi poudaril vlogo glasil združenega dela, zavzel se je za njihovo večjo samostojnost in kvaliteto.

Ob zaključku srečanja Obveščanje v združenem delu pa so si udeleženci ogledali še jedrsko elektrarno, ki jo gradijo v Krškem.

Janko Rabič

REZERVNI VOJAŠKI STAREŠINE IZ KO KRANJSKA GORA ZELO AKTIVNI

Značilnost organizacije zveze rezervnih vojaških starešin morajo biti izredna aktivnost, dinamičnost in pestra družbenopolitična dejavnost na vseh področjih dela. V ta proces in področja dela v organizaciji RVS, se mora s socialistično patriotično zavestjo in politično voljo vključiti sleherni vojaški rezervni starešina, ker le tako lahko prispeva k ugledu organizacije in doseganju ciljev v družbeni preobrazbi sredine v kateri živi. Rezervni vojaški starešina mora biti v vsakem pogledu zanesljiva opora politiki zveze komunistov.

V vsestranski družbenopolitični aktivnosti so rezervni vojaški starešine iz krajevnih skupnosti Kranjska gora in Rateče že zdavnaj prišli do spoznanja, da proces razvoja in uveljavljanja sistema socialističnih samoupravnih in demokratičnih, družbenoekonomskih političnih odnosov še ni končan in da prav oni in še posebej člani zveze komunistov s socialistično patriotično zavestjo lahko veliko prispevajo k hitrejšemu doseganju ciljev v svoji sredini in njeni družbeni preobrazbi.

Aktivnost in vsestranska pomoč v vsakodnevnem življenju se še posebej odražata v tem, da RVS zaseda vse vodilne položaje v družbenopolitičnih organizacijah v krajevnih skupnostih Kranjska gora in Rateče.

Poglavitno pozornost posvečajo marksističnemu izobraževanju in idejnopolitičnemu usposabljanju članov z namenom, da bodo rezervni vojaški starešine – komunisti tudi v bodoče ustvarjalno sodelovali pri vsakodnevnem življenju in delu v KS. Obsežen program splošno vojaškega usposabljanja in idejnopolitičnega izobraževanja so v celoti realizirali. Poleg številnih predavanj so uspešno izvedli tudi taktično nalogo z reševanjem na zemljišču. Predavatelje, oziroma strokovni kader so si zagotovili iz lastnih vrst. Posebej je treba poudariti, da so bile naloge na topografskih kartah RVS odlično izdelane.

Pri oblikovanju programov splošnega vojaškega usposabljanja in idejnopolitičnega izobraževanja si prizadevajo, da vanje vtkejo tudi neprecenljive izkušnje in vrednote našega narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije. Med aktivnostmi RVS Kranjska gora velja omeniti tudi tesno sodelovanje z granicarskimi enotami na karavlah v Podkorenu in Ratečah. To sodelovanje jim daje jamstvo, da ohranjajo in poglobljajo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Aktivnost in vsestranska pomoč RVS krajevni skupnosti in osnovni šoli Jeseniško-bohinjskega odreda se še posebej odraža v tem, da v vseh obrambnih strukturah uspešno izvajajo in vodijo akcije obrambnega dne v KS in v šoli. Prosvetni delavci v šoli, ki so člani ZRVS, zelo veliko pozornost posvečajo obrambni vzgoji mladine na šoli. Zelo uspešno pa deluje tudi aktiv RVS v Ratečah.

In kot je poudaril predsednik KO ZRVS Kranjska gora Franc Mertelj, imajo odlično vodstvo, oziroma dobro kadrovsko zasedbo v organizaciji. Žal pa se še vedno srečujejo z objektivnimi in subjektivnimi težavami. RVS si zelo želijo, da bi ponovno zaživelo delo strelske družine, ker se zavedajo pomembnosti strelstva za usposobljenost starešin, kot prebivalcev v celoti.

Uspehi in delo RVS v Kranjski gori niso majhni. Z doslednim moralnopolitičnim likom in zgledom so si RVS zagotovili, ugled med kraji Kranjske gore in Rateč. Njihovo delo pa pravilno vrednoti tudi občinska konferenca ZRVS Jesenice, saj jim je že v letu 1978 podelila posebno priznanje za uspešno delo. Tudi v bodoče si bodo prizadevali za dosledno izvajanje Titove pobude o kolektivnem delu in odločanju in odgovornosti, je na kraju razgovora poudaril predsednik organizacije Franci Mertelj.

Zapis pripravil: Jože Urh

IN BOMO SPET ČAKALI NA POMLAD

Jesenice, torek, 4. novembra. V noči od ponedeljka na torek je zapadel sneg. Po vsej državi, po vsej republiki, po vsej Gornjesavski dolini. Vremenarji so napovedali snežne padavine. V torek zjutraj, ko smo vsi hiteli na delo, smo se o tej prvi snežni odeji lahko takoj prepričali. Še najbolj smo jo čutili v nogah in mokrih obvalih.

Tokrat se zima ni začela s koledarjem, ampak kar dober mesec in pol prej. Presenečenje za vse, za komunalno službo pa spet najbrž največje.

Na avtobusni postaji pred Čufarjem se nas je gnetlo 15 minut pred šest, da je bilo vse črno. Stiristo, petsto ljudi nas je, vsi bi radi prišli pravočasno v službo. Avtobusov pa od nikoder. Urni kazalec se neusmiljeno pomika proti šesti. Čas teče, nič ne reče.

Nekaj minut pred šesto pricijazi lokalci. Vrata se odpro, nastane velika gneča. Kakšnih sto srečnejšev požre zelena pločevinasta škatla. Ostalih tristo ostane zunaj na mrazu in potrpežljivo čaka. Končno se po snežni čobodri prikaže dva avtobusa. Kazalci na uri kažejo že deset čez šest.

Sreda, 5. novembra. Slika se ponovi. S to razliko, da je še več snega. Dva popolnoma prazna avtobusa pa drug za drugim odpeljeta brezbržno mimo gruče čakajočih, ki stiska premle roke v žepe in začudeno gleda za njimi. Kletvice slišiš z leve in desne.

Četrtek, 6. novembra. Ko spet zjutraj hitimo na delo na Tavčarjevi črti na šesto opazimo kamion s plugom.

»Le od kod se je vzel, čudo, prečudo...?«, se nemo sprašujemo in hitimo še naprej, po snežni brozgi, proti avtobusni postaji.

Spet množica ljudi, spet čakanje in spet je že šest, ko se zbašemo v avtobuse.

Skozi okna avtobusa pomolovalno opazujemo somešane, kako se mučijo po zasneženih stezicah, tam kjer naj bi bil pločnik. Človeške postave izvajajo vsemogoče artistične figure, vse od Plavža, železniške postaje, gimnazije pa do Železarne. Zraven jih še doleti »prijetna« kopel mimo-vozečih kamionov, avtobusov, osebnih vozil...

Pred Železarno se delavci usujemo iz avtobusov. Zdaj smo mi tisti, ki izvajamo akrobacije. Sneg, čobodra na pločniku, niti škornji ne zaležejo. Sprejdi in zadaj slišiš pokaljevanje in bentenje. Marsikdo od nas bo šel v bolnišnico, ali ostal doma pri vročem čaju!

Bo jutri drugače?! Kakor se je izkazalo v teh treh dneh verjetno, da ne bo! Vsaj na Jesenicah ne! Najbolje, da komunalna služba počaka, da vse skupaj zamrzne ali da jug sam pobere sneg. Da bodo potem lahko s krampi kopali spomladi po pločnikih, kot lani in še letos, in da se bo ja videlo, da vendar tudi oni delajo!

Tomaž Iskra

Letošnje srečanje upokojencev jubilarcev v društvu upokojencev na Jesenicah (foto I. Kučina)

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA ZSS JESENICE

Prejšnji teden je bila razširjena seja občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice, ki je bila združena s slovesnostjo ob 30-letnici samoupravljanja. Poleg članov občinskega sveta so bili navzoči tudi člani izvršnega odbora kluba samoupravljalcev Jesenice.

Zbranim je najprej spregovoril predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Branko Iskra. Orisal je razvoj samoupravljanja v treh desetletjih, bitko za oblast delavskega razreda in revolucionarne spremembe v tem obdobju ter opozoril tudi na težave, s katerimi se srečujemo pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije.

V nadaljevanju seje so podelili posebno priznanja in sicer plaketo »Josip Broz Tito – 30 let samoupravljanja«. Prejel jih je klub samoupravljalcev Jesenice in sedem

njegovih aktivnih članov. Klub samoupravljalcev je priznanje prejel za velik prispevek k usposabljanju samoupravljalcev. Delo kluba se odraža v raznih komisijah, veliko pa je v obdobju od ustanovitve dalje prispeval k uveljavljanju samoupravnega položaja delavcev.

Med posameznimi člani kluba samoupravljalcev pa so za aktivno delo prejeli plakete: Berti Brun, Rok Globočnik, Viktor Brun, Aleksander Kavčič, Albin Kobentar, Jože Resman in Franc Taler.

J. R.

PROTEST PROTI MALOMARNEMU ODNOSU

Pevsko društvo Jesenice, kot eden izmed uporabnikov prostorov v stavbi gledališča Tone Čufar, odločno protestira proti malomarnemu odnosu vseh odgovornih dejavnikov v občini do rednega vzdrževanja in pluzenja dostopa do glavnega vhoda v stavbo.

V občini Jesenice je po vseh podatkih kulturno življenje in ustvarjanje delavcev in občanov bogato in v veliki meri oprto predvsem na prostovoljno amatersko dejavnost. Skromni prostori, ki so v naši občini namenjeni za kulturno dejavnost, predvsem pa osrednja kulturna hiša v centru mesta Jesenic pa s takim odnosom izgubljajo še tisto privlačnost, ki jo imajo prav zaradi ustvarjalnega dela vseh vrst kulturnih delavcev. In ne nazadnje, prav v tej hiši je tudi osrednja knjižnica, v katero prihaja dnevno mnogo občanov od najmlajših do starih. Ob vseh teh dejstvih pa naše društvo ugotavlja, da na primer od nedelje do petka ni nihče od odgovornih čutil potrebe, da bi do tega javnega objekta usposobil dostojen pristop, milo rečeno, kulturna sramota za nas vse.

Pišemo predvsem z namenom, da bi se končno po večletnem tarnanju, pregovarjanju in dogovarjanju vseh vrst »odgovornih« končno uredilo vprašanje in našel pravi naslov, to je dejansko odgovorni za redno vzdrževanje tega dostopa in ustreznih parkirnih mest. Odločno odklanjamo vsak ugovor, ki bi ga povezovali z akcijo za stabilizacijo, ker je ravno tako ravnanje, da so odgovorni zanemarjali svojo osnovno dejavnost, ki bi omogočila redno izvajanje kulturnih dejavnosti in ki s v korist kulturnega udejstvovanja delavcev in občanov, naperjeno proti stabilizaciji.

Pevsko društvo Jesenice

NAŠ KRAJ – NAŠE DELO

Živim v majhni vasi pod mogočnim Triglavom. Dovje je kmečka vas. Zanimiva kmečka poslopja, hlevi, v katerih je nekaj glav živine in dvorišča, po katerih brskajo kokoši. Vse to veliko bogastvo pa počasi izumira. Hiše z gospodarskimi poslopji so stisnjene, saj je bila zemlja pred nekaj desetletji oziroma stoletji zelo dragocena. Med hišami so poti, ki so s konjsko vprego komaj prevozne. Sedaj pa me radovednost žene v kmečko hišo. Včasih spim pri starih starših na kmetiji.

To se je zgodilo med počitnicami. Zjutraj, ko sem se zbudil, sem se hitro oblekel in kar neumit in nepočesan stekel v hlev k staremu atu, ki je ravno molzel. Ko je končal, sem poskusil tudi jaz. Nekaj mleka sem po nesreči polil, a sem potrpežljivo molzel toliko časa, da je imel maček zajtrk. K zajtrku sem odšel tudi jaz. Iz skled, v kateri so bili žganci, se je kadilo in čakala me je škodelica mleka.

Z atom sva odšla na skedenj, kjer sva namazala kosilnico. Košnja je bila zanimiva in sem poskusil kositi tudi jaz. S koso sem kosil bolj kot s kosilnico. Zato je ata pokosil vse, kamor je lahko prišel s kosilnico, kjer pa to ni bilo mogoče, sem jaz s koso. Kosim rad, saj mi je ata naredil majhno koso doma.

Ko sva se vrnila, je bilo pripravljeno okusno kmečko kosilo. Po kosilu sva nakrmila živino, nato pa se je ata odpravil k počitku. Jaz pa ne. Raje sem šel na podstrešje.

Z zanimanjem in strahom sem odpiral omare, v katerih so bili nenevadni predmeti iz davne preteklosti. S strahom sem odpiral omare, saj sem vsak trenutek pričakoval, da bo planil iz omare strah. Pajek je napregel leno predel mrežo in vse je bilo tiho. V skrinje, ki že razpadajo, pa nisem upal pogledati in sem si mislil: »Bom že kdaj!« Vseeno pa sem ugotovil, da se tega bogastva že več let ni nihče dotaknil, saj je na skrinjah ležalo za prst debelo prahu.

Stari svetniki na slikah so že vsi potemneli, stara oblačila v omarah so še skoraj preperela in knjige porumenele. Po dveh urah podstrešne »preiskave« sem ves prašen prišel na dvorišče. Ata je že cepil drva. Ko je pokadil pipo, sva vzela koretelj in odšla na njivo po peso. Sonce je z zadnjimi žarki osvetljevalo dolino, in Triglav je počival v poletni meglici. Dan se je nagibal k večeru in spet je bilo treba v hlev. Poskrbel sem za mačkovo večerjo, babica pa mi je napolnila kanglico s svežim mlekom, da sem ga odnesel domov.

Stanujem v novem delu Dovjega. Hiše so lepe in moderne, ampak niso tako zanimive kot dedkova in babičina v vasi. Njuna hiša skriva nešteto zakladov in me vedno znova vabi. Zato tako rad uidem staršem k bci in dedku ter njunemu mucu.

Martin Pavlovčič, 5. razred, OŠ 16. december Mojstrana

PRVI SEMINAR O STABILIZACIJSKI POLITIKI USPEŠEN

V programski zasnovi družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samoupravljalcev, organiziranih pri klubu samoupravljalcev Jesenice, ima izobraževanje o stabilizacijskih ukrepih pomembno mesto. Najbolj splošno obliko smo pri klubu samoupravljalcev poimenovali splošni seminar o osnovah stabilizacijske politike in ponudili organizacijam združenega dela, da ga izvedemo v njihovih prostorih in v času, ki bi ustrezal udeležencem. Prvi seminar razpisali v začetku septembra in nato zaradi skromne odmevnosti še v začetku oktobra.

Odzvale so se le nekatere članice kluba samoupravljalcev, vendar so razen HTDO Gorenjka, kjer so se odločili, da prav zanje pripravimo seminar, prijavljale za seminar le posameznice. Teh posamičnih prijav za seminar pa še sedaj ni toliko, da bi lahko organizirali eno samo izobraževalno obliko.

V HTDO Gorenjka - TOZD Gostinstvo Jesenice so se torej odločili, da za člane samoupravnih organov in člane izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikatov pripravijo seminar v njihovih prostorih (v hotelu Pošta) in povabijo še samoupravljalce ter sindikalne delavce iz TOZD Hoteli Kranjska gora.

Velika zasluga, da je organizacija stekla, gre tovarišu Mirku Sprinčniku iz TOZD Gostinstvo Jesenice, ki je bil glavni pobudnik te izobraževalne oblike. Poskrbel je za organizacijske zadeve v obeh temeljnih organizacijah in tudi predaval na seminarju o stabilizacijskih programih in ukrepih v HTDO Gorenjka.

Tako smo, ko smo se dogovorili za program, poiskali ustrezne predavatelje in v torek, četrtega novembra, pričeli s seminarjem in ga zaključili naslednji dan. Časovni obseg seminarja je bil deset šolskih ur, predavatelj Roman Bradičeva, Bogo

Frišnik in Mirko Sprinčnik pa so predstavili naslednje štiri teme:

1. Gospodarski problemi in ukrepi za izvajanje politike gospodarske stabilizacije;
2. Ekonomski odnosi s tujino;
3. Politika cen;
4. Stabilizacijski program in ukrepi v HTDO Gorenjka.

Malo nam jo je zagodlo vreme, saj smo pričakovali več slušateljev kot 16, kolikor jih je prišlo. Lahko pa domnevamo, da bi jih bilo iz Kranjske gore več, če ne bi sneg oviral prometa.

Ocene o uspešnosti seminarja so zelo ugodne: teme so bile prave, dobro izbrane, tudi s predavatelji so bili udeleženci zadovoljni. Vzdušje na seminarju je bilo prijetno, videti je bilo, da se slušatelji dobro počutijo v domačem okolju in med samimi sodelavci.

Na koncu smo podelili še dvanajst potrdil tistim udeležencem, ki so bili na vseh predavanjih. Tako se je število podeljenih potrdil v tem letu dvignilo na 285. Če bi prišli še tiste slušatelje, ki niso v celoti obiskovali seminarjev, bi bilo število verjetno dvakratno.

Prvi seminar o stabilizacijski politiki je torej uspel. Dobra je bila odločitev, da ga pripravimo v slušateljem domači sredini. Mogoče bo to spodbudilo tudi druge članice kluba samoupravljalcev in se bodo odločile bodisi za samostojen seminar ali za udeležbo na skupnem seminarju.

Ta teden se je začel prvi seminar za člane delavskih svetov, delegate in sindikalne delavce iz TOZD in delovnih skupnosti Gradbinca. Pripravljamo tri seminarje zanje, enega prav za člane odborov samoupravne delavske kontrole. Vsi seminarji bodo ob ponedeljkih in torekih.

Tudi na teh seminarjih sodelujejo domači predavatelji, delo na seminarju pa teče od splošnega k posamičnemu, od abstraktnega h konkretnemu, od splošnih družbenih značilnosti do domače problematike samoupravljalcev v temeljni in delovni organizaciji. Izkušnje pa kažejo, da takó zastavljeno delo da najboljše rezultate.

M.

MOJA SREČANJA Z NAŠO KNJIŽNICO

Ko sem bila še majhna, sem rada segala po slikanicah in jih prelistala. Starši so mi jih prebirali in postala sem zelo zahteven poslušalec,

saj se nikoli nisem hotela zadovoljiti le z eno knjigo. Ko sem malo zrastle, sem segla tudi po drugih knjigah. A domača knjižnica mi je kaj kmalu postala premajhna in v prvem razredu sem se napotila tudi v šolsko knjižnico. Bila sem presenečena, ko sem kar nenadoma nad sabo zagledala goro knjig. Nisem se takoj znašla in šele tovarišica me je napotila k polici, kjer so bile knjige za mojo starost. Takrat sem postala redni obiskovalec šolske knjižnice.

Ko smo se lani preselili v novo šolo, smo dobili tudi novo knjižnico. Vsi ljubitelji knjig smo je bili zelo veseli, saj je bila mnogo večja in bolj urejena kot prejšnja. Hkrati z njo smo dobili tudi čitalnico, kjer v prostem času lahko prebiramo knjige.

Srečanja z novo šolsko knjižnico mi je prineslo veliko presenečenj. Nisem pričakovala, da bodo knjige tako lepo razvrščene po policah. Ko sem hodila med policami, sem opazila, da so vse knjige razvrščene po abecedi in da imamo na eni strani pravilnice, na drugi dela naših pisateljev in spet druge knjige o tehniki, znanosti... Knjige so razvrščene po zahtevnosti. Na eni strani so dela za mlajše, na drugi pa za starejše učence. Vse police so označene s črkami, ki so začetnice priimkov pisateljev, da lahko hitreje izbereš knjigo, ki si jo želiš. V knjižnici so zaposleni tudi učenci, ki sodelujejo v knjižničarskem krožku. Ti pomagajo tovarišici knjižničarki.

Vsi učenci smo nad knjižnico zelo navdušeni. To dokazujejo dolge vrste učencev, ki čakajo, da si lahko izberejo knjige. Zal nekateri nanje ne znajo dovolj paziti. Veliko knjig strgajo in umažejo in s tem drugim učencem pokvarijo užitek ob branju. Knjižnice bom vedno obiskovala. Mislim, da dobra knjiga veliko pripomore k boljšemu razvoju znanja in zblizavanju med narodi.

Andreja Ilinič
OŠ Tone Čufar
Jesenice

PRED POKLICNO ODLOČITVIJO

Letos obiskujem osmi razred osnovne šole. Znašla sem se pretežno in zahtevno odločitvi: izbrati poklica. V šoli nas s poklici seznanjajo delavci skupnosti za zaposlovanje, k pravilni odločitvi pa nam pomagajo tudi razredniki, svetovalci in starši.

V nadaljnjem šolanju bomo vključeni že v usmerjeno izobraževanje. Ne vpisujemo se več na različne srednje in poklicne šole. Izbiramo si vzgojnoizobraževalne programe, oziroma področje za katerega se želimo izobraževati. Prvi dve leti šolanja pa si bomo svoj poklic natančneje izbrali.

Ze nekaj časa se navdušujem za poklic zdravnika. To je poklic na področju zdravstva. Izbrala sem si vzgojnoizobraževalni program za zdravstveno varstvo. Šola je na Jesenicah in sicer se najprej izšolaš za zdravstvenega tehnika. Za vstop na fakulteto, kjer se izšolaš za zdravnika, pa je potrebno opraviti še izpit, ki zajema znanje, pridobljeno v zdravstveni šoli.

Nataša Švent, 8. a, OŠ
Prežihov Voranc

Moja želja je, da bi premagal vse ovire, ki me čakajo pri doseganju željenega poklica in upam, da bom uspešno zaključil moje šolanje.

Ljubo Križanič, 8. b, OŠ
Prežihov Voranc Jesenice

PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR ZA PRAZNIK REPUBLIKE NA JESENICAH

V počastitev praznika republike, 29. novembra, bo na Jesenicah osrednja proslava 27. novembra ob 19.30 v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah. Tokrat bo slavnostni program, poleg priložnostnega govora, izvajal partizanski pevski zbor iz Ljubljane s partizanskimi in borbenimi pesmimi. Čeprav je zbor znan po svoji kvaliteti, tradiciji in prenašanju partizanske in borbene pesmi po vsem svetu je prav, da navedemo nekaj osnovnih podatkov o njegovem nastanku, razvoju in njegovih uspehih.

Partizanski pevski zbor je bil ustanovljen med narodnoosvobodilno vojno aprila 1944 v vasi Planina na pobočju Kočevskega roga. Prvi njegovi pevci so bili ranjeni borci in invalidi, prvi dirigent pa je bil partizanski skladatelj Karl Pahor.

Zbor je nastopal ob raznih prilikah: bodril je borce na položajih, navduševal naše ljudstvo, nastopil je tudi v Italiji, kjer je pel našim ranjencem in pripadnikom zavezniških armad.

Po osvoboditvi je zbor nadaljeval s svojim poslanstvom. Nastopal je širom naše domovine in imel številna gostovanja v tujini. Do danes je zbor imel okrog 1.600 nastopov. Zbor je izdal 16 gramofonskih plošč, za Muzej ljudske revolucije in za RTV Ljubljana je posnel značilne partizanske pesmi. Za svoje uspešno in vsestransko delo je zbor prejel dve visoki odlikovanji. Predsednik Tito je zbor odlikoval z redom zaslug za narod I. stopnje in z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem. Poleg različnih in številnih nagrad in priznanj, je zbor prejel tudi nagrado AVNOJ za leto 1978.

Partizanski pevski zbor je amaterski zbor. Večina borcev v zboru so nekdanji borci in aktivisti v narodnoosvobodilni borbi. Zbor obnavlja svoje vrste tudi z mlajšimi pevci. Dolga leta je vodil zbor partizanski skladatelj Radovan Gobec, sedaj ga vodi prof. Miro Kokol.

Partizanski pevski zbor bo na Jesenicah 27. novembra izvedel dva koncerta in sicer ob 17. uri za mladino z naslednjim programom:

1. Matej Bor: Hej brigade
2. Radovan Gobec: Pesem o svobodi
3. Blaž Arnič: Veseljaška
4. Ubald Vrabec: Sinoči me je dekle vprašalo
5. Kamilo Mašek: Mlatiči
6. France Marolt: Dil dil dudu
7. Marjan Kozina: Naša vojska
8. Karol Pahor: Na juriš
9. Sveto Marolt-Radovan Gobec: Pesem XIV. divizije
10. Bojan Adamič: Če zapojemo veselo

in slavnostni koncert, ki bo isti dan ob 19.30 za vse občane

Jesenec z naslednjim programom:

1. Matej Bor: Hej brigade
2. Ubald Vrabec: Slovenska pesem
3. Alojz Srebotnjak: 70.000
4. Viktor Šafranek: Konjuh planinom
5. Alojz Srebotnjak: Kolona
6. Rado Simoniti: Podgorski mornarji
7. Ivan Matečič-Rongov: Pjesma slobodi
8. Blizu naš je dan
9. Pavel Šivic: Slovenci kremeniti
10. Radovan Gobec: Pesem o svobodi
11. Blaž Arnič: Veseljaška
12. Ubald Vrabec: Sinoči me je dekle vprašalo
13. Kamilo Mašek: Mlatiči
14. Franc Marolt: Dil dil dudu
15. Marjan Kozina: Naša vojska
16. Karol Pahor: Na juriš
17. Sveto Marolt-Radovan Gobec: Pesem XIV. divizije
18. Bojan Adamič: Če zapojemo veselo.

Občane Jesenic in okolice vabimo, da se v čimvečjem številu udeležijo obeh koncertov in s tem dajo poudarek prazniku republike, 29. novembra.

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
OBČINE JESENICE

KOVIN - KOVINSKO PODJETJE JESENICE

razpisna komisija delavskega sveta delovne organizacije

razpisuje

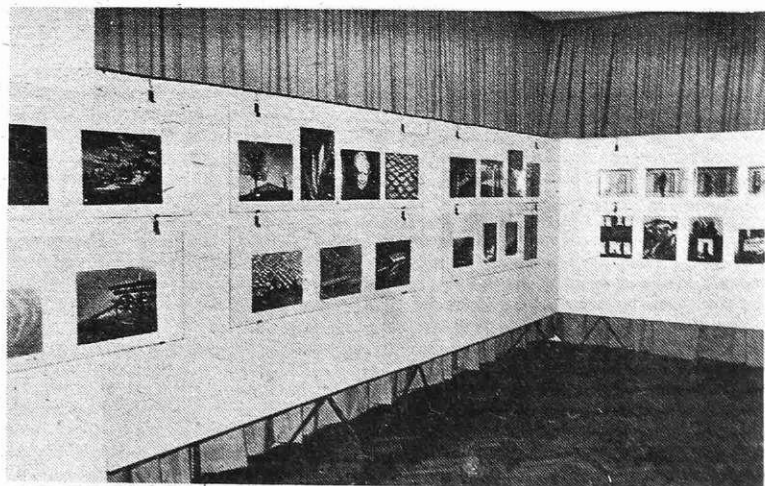
dela oziroma naloge

VODJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA
(ni reelekcija)

Pogoji:

- dokončana višja šola ekonomske smeri
- štiri leta delovnih izkušenj na enakih ali sorodnih delih
- da ima kandidat organizacijske in vodstvene sposobnosti in moralno-politične vrline
- delavca se izbira za dobo štirih let.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po razpisu na naslov: KOVIN-kovinsko podjetje Jesenice - razpisna komisija - 64270 Jesenice, H. Verdника 22. O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po zaključku razpisa.

24. gorenska razstava črno-bele fotografije na Jesenicah (Foto I. Kučina)

POHVALE ZA LEPE ROŽE

Pred kratkim se je na Jesenicah sestala komisija za izvajanje akcije »lepe rože in urejena okolica«, ki pod predsedstvom Cirila Čopa deluje pri Turističnem društvu Jesenice. Komisija, ki že dvanajst let vodi to akcijo, je pregledala predloge in sklenila, da se za letošnja posebna prizadevanja na tem področju podeli 68 priznanj, 143 občanov pa se pohvali za prizadevanja pri urejanju vrtov, balkonov in oken z rožami ter drugim lepotnim zelenjem.

Posebna priznanja bodo izročili na občnem zboru predvidoma marca prihodnje leto, imena pohvaljenih pa bodo objavili v Železaru in radiu Triglav Jesenice.

Ob tem naj povemo, da je bilo lani veliko pohval izrečenih v krajevni skupnosti Plavž, letos pa bo to na Koroški Beli, ker so letos to krajevno skupnost posebno skrbno pregledali. Za prihodnje so sklenili, da bodo pripravili posebne značke, ki jih bodo podelili vsako leto tistim, ki so doslej v tej akciji prejeli tri ali več priznanj.

Po sklepu komisije se letos za posebno prizadevanje pri urejanju okolice z rožami na Koroški Beli pohvalijo naslednji:

LJUBITELJEM LJUDSKIH PLESOV

Vabimo vas, da si v petek, 14. novembra ob 19. uri v kulturnem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku ogledate nastop folklorne skupine KUD Jaka Račič Mojstrana.

Večino programa sestavljajo izvirni ljudski plesi, ki se ohranjajo izključno po ljudskem izročilu iz roda v rod.

POIZVEDBA

Sredi avgusta 1943. leta sem se skupno z osmimi borci SAVINJSKEGA BATALJONA znašel v težkem položaju. Prebijali smo se iz smeri Moravč in Senožet do Jevnice, kjer smo okrog 17. ure zabredli v deročo Savo. Druge izbire zaradi stiskanja sovražnikovega obroča nismo imeli.

Soborec, ki ga iščem, je znal dobro plavati, jaz pa ne, zato sem se oprijel njegovega suknjica in se tako rešil. Nesebično in požrtvovalno mi je pomagal. Rešil mi je življenje.

Domnevam, da je soborec Jesenčan. Prosim ga, če mi piše na naslov: Janez Birgar, Valburga 21, Smlednik.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite do 27. novembra 1980 na naslov Splošna bolnica Jesenice.

Franc Smolej

Janez Konkolič

Janez Prevc

Ivanka Lukek

Jože Mur

Vida Leban

FRANCIJA BAHUNA

ŽALUJOČI: žena Olga, hčerki Bojana in Olgi ter ostalo sorodstvo

JOŽEFA VIDICA
– Špančevega ata

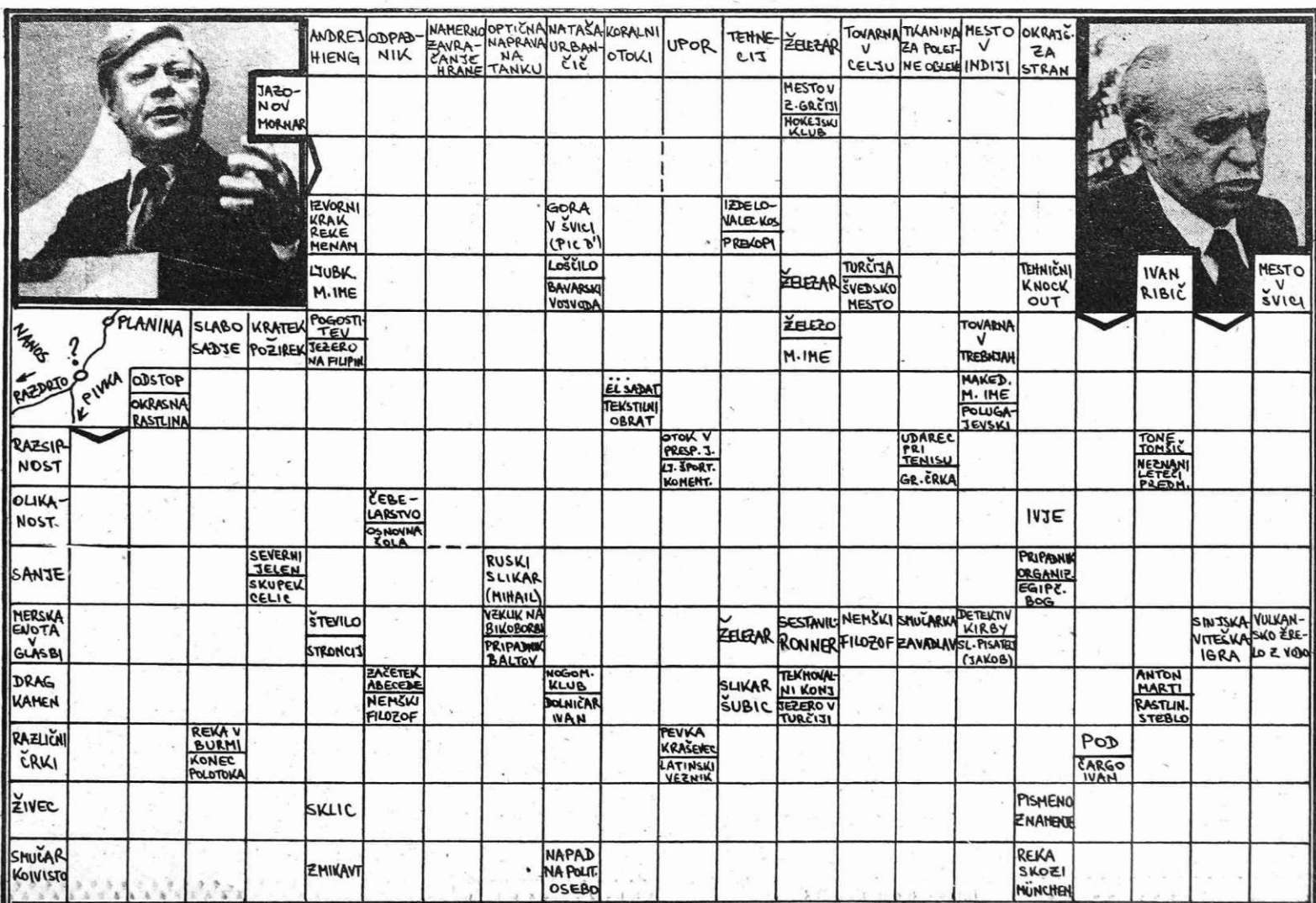
Posebno zahvalo izrekamo dobrim sosedom za pomoč, dr. Cesarčevi za zdravljenje, Društvu upokojencev Žirovnica, Planiki Breznika, ZB NOV Žirovnica za pozornost in pomoč. Hvala tov. Pšenici za poslovilne besede ob odprtem grobu in pevcem za žalostinke.

Žalujejoči vsi njegovi

Še enkrat hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

15. novembra nem. barvni erot.
film ZAPELJIVKA, ob 19. uri.

Prva svetovna vojna je že v zraku, ruski oficirji pripravljajo tajne zarote, ena izmed njih nosi šifro 39 stopnic. Angleški agent pobegne v Anglijo in se pred zasledovalci zateče v stanovanje inženirja Richarda Hannaya. To ga potegne v vrsto težav in umorov ter spletk, ki jih mora Hannay rešiti. Ko mu gre najbolj za nohte in se mu vendarle posreči razvozlati šifre, se sredi Londona obesi na kazalce slovitega Big-Bena, ter tako reši grškega ministra gotove smrti. Kolo zgodovine se je s tem zasukalo drugam.

DVE PREPRIČLJIVI ZMAGI

Hokeyjisti Jesenice so v devetem in desetem kolu dosegli dve pomembni zmagi in prepričljivo, s tremi točkami prednosti, vodijo v 34. državnem prvenstvu.

CELJE : JESENICE 4:9 (0:1, 4:3, 0:5)

Draslište v mestnem parku, gledalcev 1000, sodniki Gerc (Beograd) ter Belcer in Setina oba Celje. Strelci 0:1 Ščep 1. minuta, 1:1 Jan 30, 2:1 Bratec 32, 2:2 Razinger 33, 2:3 Hafner 33, 3:3 Bratec 33, 4:3 Grabler 35, 4:4 Šuvak 38, 4:5 Hafner 45, 4:6 Klemenc 51, 4:7 Klemenc 40, 4:8 Berlišk 59, 4:9 Šuvak 60. minuta.

Kazenske minute: Celje 7, Jesenice 13 plus 10 disciplinske.

Jeseničani so se morali v prvih dveh tretjinah resno potruditi, da si domačini niso ustvarili večje prednosti. Večkratni prvaki so sicer igrali zelo dobro, vendar so se domačini z dobro igro uspešno upirali gostom. V drugi tretjini so tudi dvakrat povedli (2:1, 4:3), vendar so Jeseničani rezultat izenačili na 4:4. Zadnja tretjina pa je minila v precejšnji premoči jeseniških hokeyjistov, ki so končno strli odpor zelo dobrih Celjanov. V teh zadnjih dvajsetih minutah so gostje dosegli kar pet zadetkov in prepričljivo zmagali.

Na splošno je treba poudariti, da sta obe ekipi igrali zelo dobro, da je bil prikazan hokey hiter in zelo zanimiv, da pa je zmaga jeseniških hokeyjistov več kot zaslužena.

JESENICE : MEDVEŠČAK

12:2 (2:0, 6:2, 4:0)

Dvorana v Podmežakliji, gledalcev 800, sodniki Andrejka iz Ljubljane ter Eržen in Petrič oba Jesenice. Strelci: 1:0, Medja 16. minuta, 2:0 Hafner 20, 3:0 Hafner 21, 4:0 Razinger 25, 5:0 Klemenc 32, 5:1 Horvat 35, 6:1 S. Ščep 36, 6:2 Maruša 38, 7:2 Hafner 39, 8:2 Klemenc 40, 9:2 Šuvak 41, 10:2 M. Pejič 42, 11:2 S. Ščep 50 in 12:2 Šuvak 59. minuta.

Izključitev: Jesenice 8 plus 10 disciplinske, Medveščak 4 minute.

Kljub temu da Medveščak ni tako kvalitetno moštvo, da je nastopil tudi brez veterana Renauda, pa je potrebno posebej poudariti, da so večkratni prvaki tokrat zaigrali najboljšo v letošnjem prvenstvu. V prvi tretjini so dosegli sicer le dva zadetka, toda imeli so veliko več priložnosti, ki jih je izničila zelo soliden vratar Črnkovič. V drugi tretjini so domačini zaigrali še boljše, hitreje, kolektivno, predvsem pa učinkovito. Prejeli so sicer dva zadetka, vendar so jih dosegli kar šest. Tudi zadnji del je minil v veliki premoči domačinov, vratar gostov, pa je rešil Zagrebčane hujšega poraza.

Kot kaže jeseniški hokeyjisti počasi prihajajo v željeno formo. Res je sicer, da se še vedno srečujejo s številnimi problemi, od slabega ledu, dotrajane opreme, osebnih dohodkov, vendar pa je kot kaže, sedanja generacija jeseniških hokeyjistov pripravljena premagati tudi te težave, čeprav je vprašanje, koliko časa bo trajala ta njihova pripravljenost.

PROGRAM DRSANJA IN PRIREDITEV OD 13. DO 19. NOVEMBRA

REKREACIJSKO DRSANJE:

- petek, 14. novembra, od 20. do 22. ure za Železarno,
- sobota, 15. novembra, od 14. do 16. ure splošno,
- nedelja, 16. novembra, od 14. do 16. in od 17. do 19. ure splošno.

HOKEJ:

- sobota, 15. novembra, od 9.30 – pionirji HK Kranjska gora : HDK Celje; vstopnine ni,
- ob 11. uri – mladinci HK Jesenice : HDC Celje; vstopnine ni,
- sreda, 19. novembra, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Jesenice : HK Partizan Beograd; vstop prost.

GORENJSKA LIGA:

- četrtek, 13. novembra, od 22. ure do 23.30 HK Tržič,
- petek, 14. novembra, od 22.15 do 23.30 HK Naklo,
- sobota, 15. novembra, od 17. ure do 18.30 HK Kokrica,
- nedelja, 16. novembra, od 11.45 do 13.45 HK Triglav Kranj,
- ponedeljek, 17. novembra, od 22. ure do 23.30 HK Borovlje,
- torek, 18. novembra, od 21. do 22. ure HK Leše,
- sreda, 19. novembra, od 21. ure do 22.30 HK Blejska Dobrava.

KEGLJAČI NA LEDU:

- nedelja, 16. novembra, ob 7. uri tradicionalni turnir ob dnevu republike; vstopnine ni.

Iz pisarne SD Jesenice

Košarka

JESENICE : DRAVA (PTUJ) 79:69 (37:30)

V prvem kolu republiške košarkarske lige so Jeseničanke prislužile dve točki z zmago nad novinkami v ligi. Za Jesenice so nastopile: Slamnik 11, Stražar 20, Azman 20, Vavpotič 28, Mlačnik, Ulčar, Cuder in Kučina.

Po drugi minuti, ko so gostje vodile s 3:2 so prevzele pobudo domačinke, ki so zamudile lepo priložnost, da bi še bolj prepričljivo premagale poprečno ekipo iz Ptujja. Igrale so premalo zavzeto, še posebej takrat, ko so si priborile nekaj kosev prednosti. Najslabšo igro so domačinke pokazale v obrambi. Zaradi prepočasne gibanja in zapiranja prostora pod košem so omogočile, da sta se razigrani Ptujčanki Sirec in Pajenk, ki sta sami dosegli 38 kosev za svojo ekipo.

Jeseničanke bodo morale predvsem popraviti skok tako v obrambi kot v napadu. Pod košema bodo morale zaigrati bolj borbeno in na to, predvsem pa izkoristiti svojo višino. Poprečno je jeseniška ekipa ena najvišjih v ligi, vendar višina pomeni prednost v borbi v raketni, ne pa v srednji ali večji oddaljenosti od koša. Največja napaka jeseniških igralcev centrov pa je, da se izogibajo trdi borbi pod košem in se pustijo izriniti na rob dogajanja.

Tekma z Dravo ni merilo kakovosti jeseniške ekipe, ki pa bo morala za zmage z ostalimi nasprotnicami v ligi vložiti več zavzetosti in napora. Tega so igralke tudi sposobne.

Člani in kadeti bodo pričeli s tekmovalni v slovenskih ligah – zahod med tednom.

SPORED TEKEM KK JESENICE DO KONCA LETA 1980 – DOMA

sobota, 15. novembra, ob 17. uri JESENICE : POSTOJNA (M),

sobota, 22. novembra, ob 19. uri JESENICE : JEŽICA B (Z),

nedelja, 7. decembra, ob 9.30 JESENICE : GOSTOL (K),

sobota, 13. decembra, ob 17. uri JESENICE : VRHNICA (M),

sobota, 13. decembra, ob 19. uri JESENICE : MENGEŠ (Z),

sobota, 27. decembra, ob 19. uri JESENICE : ŽKK MARIBOR (Z),

Ž – ženske, M – moški, K – kadeti

Vse tekme se igrajo v dvorani ŽIC.

USPEH MURKE

IN VATROSTALNE

Na umetnem draslišču v dvorani v Podmežakliji je bil v nedeljo, 9. novembra, drugi mednarodni turnir v kegljanju na ledu, v izvedbi ekipe Železar in v organizaciji kegljskega kluba na ledu Jesenice. Tekmovanja se je udeležilo 12 ekip in sicer dve ekipi iz Avstrije, ostale pa iz Rateč, Kranjske gore in Jesenice. Največ uspeha je imela ekipa Murke, ki je brez izgubljenih igr in s količnikom preko 5 zasedla prvo mesto. Za ekipo so nastopili: Ivan Malek, Milan Čop, Peter Ilić, Rade Radinović in Lovrenc Purgar.

Rezultati: 1. Murka – Jes. 22 točk, 2. St. Martin Stefanic – A 16 točk, 3. Globasnica – A 15 točk, 4. Krivec – Jes. 14 točk, 5. Vatrostalna – Jes. 13 točk itd.

V nedeljo, 2. novembra, je Vatrostalna nastopila v Beljaku na velikem mednarodnem turnirju za pokal Feldkirchnera. Tekmovanja se je udeležilo 29 ekip, med katerimi je ekipa Vatrostalne dosegla imeniten uspeh. Osvojila je prvo mesto in osvojila velik pokal; posamezniki pa lepe zlate medalje.

Kegljači ekipe Železar se ob tej priliki zahvaljujejo odboru za rekreacijo pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice za denarno pomoč pri izvedbi turnirja.

Ruša

ZMAGA IN PORAZ BLEJSKIH ODBOJKARJEV

V zadnjem kolu prve zvezne B lige – zahod so Blejci doma gostili Reko in zmagali 3:2. Po medlem in neodločno začetku, Rečani so namreč povedli 2:0, so se domačini zbrali in zaigrali odlično. Z dobro igro v polju in na mreži so povsem nadigrali goste in tako zasluženo zmagali tudi v drugem nastopu pred domačimi gledalci.

V petem kolu so odbojkarji gostovali na Ravnah pri Fužinarju. Po enakovredni igri so zasluženo zmagali domačini 3:1. Igra je bila izredno razburljiva, najboljši pa je bil tretji niz, ki je tudi odločil tekmo. Gostje so najprej visoko povedli, nato se je razvila ogorčena borba za vsako točko. Na koncu so slavili domačini 19:17. V zadnjem nizu so bili igralci Fužinarja boljši, tako da so točke ostale doma. Ekipa Bleja je po petih kolu z dvema zmagama na sedmem mestu.

Zenska ekipa je v tretjem kolu II. zvezne odbojkarke lige – zahod gostila še nepoznane ekipe Perčeta. Dekleta so ponovno prikazale dobro igro in zasluženo zmagale s 3:1.

V četrtem kolu so Blejke gostovale v Misljini. Domača ekipa, ki do sedaj še ni slavila, je tesno zmagala 3:2. Tekma ni bila toliko kvalitetna kot razburljiva in borbena. Gostje so delale izredno veliko napak pri serviranju, kar je bilo tudi odločilno za končni neuspeh.

Mladinska ekipa Bleja je v republiški ligi zahod gostila kandidata za prvaka ekip Pionirja iz Novega mesta. Izkušeni in veliko višji gostje so z lahkoto zmagali 3:0.

V soboto, 15. novembra, bo moška ekipa Bleja igrala doma z ekipo Borova, ženska ekipa prav tako doma z Marčano, mladinci pa bodo odšli v goste Narodnemu domu.

Mitja Torkar

RUDI KOKALJ PRVAK TOZD VZDRŽEVANJE V NAMIZNEM TENISU

V sredo, 5. novembra, popoldan smo se zbrali ljubitelji bele žogice v zgornjih prostorih TOZD Partizan Jesenice, da odigramo turnir za najboljšega posameznika TOZD Vzdrževanje za leto 1980. Nastopilo je 12 igralcev v dveh skupinah po šest igralcev. V vsaki skupini se je odigral turnir po sistemu vsak z vsakim, nato pa sta prvaka skupin igrala za prvo mesto, drugo uvrščena igralca obeh skupin pa za tretje mesto. Četrto mesto in tako do konca, da se je dobil vrstni red vseh 12 igralcev. Igralo se je na dva dobljena seta.

Rezultati I. skupine: 1. Rudi Kokalj 5 zmag, 2. Ivo Rutar 4 zmage, 3. Janko Fon 3 zmage, 4. Febo Filipovič 2 zmage, 5. Miro Smodič 1 zmago, 6. Alojz Bec 0 zmag.

Rezultati II. skupine: 1. Franc Bergelj 5 zmag, 2. Franc Morić 4 zmage, 3. Milan Reven 3 zmage, 4. Marjan Pajsar 2 zmage, 5. M. Dragomirjevič 1 zmago, 6. Drago Komljenovič 0 zmag.

Finale: Kokalj : Bergelj 2:0, Rutar : Morić 0:2, Fon : Reven 1:2, Filipovič : Pajsar 1:2, Smodič : Dragomirjevič 1:2, Bec : Komljenovič 2:0.

Končni vrstni red: 1. Kokalj, 2. Bergelj, 3. Morić, 4. Rutar, 5. Reven, 6. Fon, 7. Pajsar, 8. Filipovič, 9. Dragomirjevič, 10. Smodič, 11. Bec, 12. Komljenovič.

Prvih pet tekmovalcev je dobilo praktične nagrade in obveznost, da bodo zastopali TOZD Vzdrževanje na sindikalnem prvenstvu železarne Jesenice. Izvajalci tega tekmovanja, namiznoteniskemu klubu Jesenice in predsedniku Alojzu Strumbu gre zahvala za dobro izvedbo.

L. M.

LJUBITELJEM HOJE IN TEKA NA SMUČEH

Zaradi izrednega razmaha hoje in teka na smučeh v zadnjih letih, se je pojavila potreba po organiziranosti. Zato smo se odločili, da v okviru smučarskega kluba Jesenice ustanovimo SEKCIJO ZA REKREATIVNI SMUČARSKI TEK.

Osnovne naloge, ki jih bomo skušali reševati bodo:

- nasveti začetnikom pri nabavi opreme,
- nasveti pri mazanju smučí in o osnovah smučarskega koraka,
- vzdrževanje tekaške proge pod Mežakljo od Žvagnovega mostu do Mojstrane,
- organiziranje prevozov (avtobusnih ali z osebnimi avtomobili) na tekaške prireditve.

Vsi ljubitelji teka na smučeh sta vabljeni na ustanovni sestanek sekcije, ki bo v sredo, 19. novembra ob 17. uri v prostorih SK Jesenice v zgradbi kegljskega kluba.

Ker bomo na seji začrtali smernice za nadaljnje delo, se zberimo v čim večjem številu!

Vedno mladi – tečemo radi!

JUGOSLOVANSKI ALPINIZEM PRED VELIKIMI CILJI

Iz široke baze množičnega planinstva (100.000 aktivnih planincev v 170 planinskih društvih Slovenije) je izšlo 1500 aktivnih vrhunskih plezalcev in ekstremnih alpinistov, ki uspešno in odločno segajo po najvišjih lovoriših in presenetljivih zmagah tudi v svetovnem alpinizmu.

Uspehi in zmage naših vrhunskih, ekstremnih alpinistov na petem osemstočaku, 8.481 m visokem Makaluju in lani na Mount Everestu (8848 m) »strehu sveta«, najvišjem vrhu našega planeta in še številne druge velike in pomembne zmage v stelah, na grebenih in vrhovih južne in severne Amerike, Nove Zelandije, Norveške in še kje drugje, kjer goče zahtevajo maksimalnih naporov in znanja, jih uvrščajo med elito svetovnega alpinizma.

Komaj se je vrnila naša šesta JAHO odprava z vrha Mount Everest 1979. leta, že so morali člani selektorske komisije pod vodstvom našega Dihrenfurtha, Aleša Kunaverja, najbolj izkušenega poznavalca stirinastih himalajskih osemstočakov iskati med našimi najboljšimi in izkušeni »himalajski« perspektivne kandidate za našo VII. JAHO, katere visoko postavljeni in težko dosegljivi cilj v letu 1981 je 3.300 m visoka južna stena četrtega osemstočaka, 8.511 metrov visokega LHOTSEJA.

Za Lhotse »81« se je prijavilo strogim in izkušnim, selektorjem 31 plezalcev in alpinistov, ki so s svojimi dosežki v zadnjih letih pokazali in dokazali, da resnično spadajo ne samo v naš temveč tudi svetovni plezalni alpinistični vrh. Poleg preizkušenih in prekalanih asov in gadov, ki so pokazali in dokazali svoje visoko znanje in moralne tehnične sposobnosti na Makaluju, Everestu, v Dolomiti, Alpai, Andih in domačih gorah poletih in pozimi, nenehno in vztrajno trkajo na vrata naše izbrane vrste tudi mladi, ki nečesto počivati na lovoriških naših najboljših in silijo v osrednje. Poleg Frančka Kneza, Marjana Manfreda, Andreja in Marka Štremfija, Vanja Marjaveca, Vikija Groslija in Neja Zaplotnika, so prijavi svojo udeležbo tudi številni mladi prihajajoči in veliko obetajoči: Filip Bence in Slavko Frantar ter Iztok Tomažin iz Trbiča, v odpravi pa bo sodeloval verjetno kot kuhar tudi Janez Skumavec iz Mojstrane. Dvanajst članov odprave se bo poskušalo povzpeti po »italijanskem« rebru preko 3.300 m visoke južne stene na vrh četrtega osemstočaka. To je vsekakor težak in zahteven cilj, ki bo obvezno zahteval brezbirno organizacijo in maksimalno angažiranje celotne odprave.

To pa ni edini cilj naših bodočih alpinističnih odprav, v katerih bodo aktivno sodelovali vsi naši plezalci in ekstremni alpinisti. Stane Belak, Šrauf, udeleženec številnih vrhunskih alpinističnih odprav, že dalj časa načrtuje z izbranimi plezalci in alpinisti samostojne odprave na štiri osemstočake, 8167 m visoki Dhaulagiri v nepalski Himalaji, na katerega so že leta 1980 stopili odlični avstrijski vrhunski alpinisti pod vodstvom odličnega Kurta Dienbergerja v sestavi švicarske odprave.

To pa nista edini naši alpinistični odpravi. Načrtujejo jih tudi drugi množični in aktivni alpinistični odseki na zanimive in težke vrhove Kavkaza, Pamirja, Hinduksa, Karakuma in Andov, kjer se poganjajo v nebo še neukročeni šest, sedem in osem tisočaki, ki čakajo naskakovalce. V zadnjih letih je med plezalci in alpinisti večje tudi zanimanje za južnoamerikanske Ande, kjer kipe v nebo med Atlantskim in Tihim oceanom čudoviti in fantastično oblikovani vrhovi, ki zaslužijo vse spoštovanje in uživanje posebnih mik. Na skrajnem jugu Južne Amerike, v Patagoniji, so fantastično izoblikovani skalni vršci Fitz Roy (3441 m) in Cerro Torre (3128 m), ki imajo posebno ceno pri vrhunskih plezalcih in

alpinistih in predstavljajo višek težavnostne stopnje.

Ze pred dvajsetimi leti so južnoamerikanski Andi vzbudili zanimanje med tedaj odličnimi ljubljanskimi plezalci in alpinisti. Skupina iz akademkega alpinističnega oddelka se je nameravala povzpeti na fantastični Cerre El Altar (5404 m) v Ekvatorju, ki je edinstveni vrh v čudoviti verigi Andov na zeleni celini. Načrti so bili uničeni zaradi politične situacije v svetu. Načrtovani Cerre El Altar se dviga tik nad amazonskim pragozdom, vrh je ugasli vulkan in prav zato posebna vaba za raziskovalce.

Ker ljubljanski plezalci in alpinisti niso mogli uresničiti svojih ambicioznih načrtov pred dvajsetimi leti, so se v zadnjem času začeli zanimati za ta cilj plezalci in alpinisti iz Radovljice, katerim je uspelo urediti vse potrebno za odhod v gore Ekvatorja v gozdove Amazonke proti uglednemu ognjeniku, katerega krase čudovite stene in enkratni grebeni v višini nad pet tisoč metri, vplivom Tihiga oceana. Podjetim planincem iz Radovljice je uspelo zbrati v odprave vrste plezalcev in alpinistov iz Bohinja, Trbiča, Radovljice in ostalih bližnjih alpinističnih odsekov, ki visoko kotirajo v naših vrhunskih alpinističnih vrstah in vsekakor zaslužijo uvrstitve med najboljše. Skupina, ki jo bosta vodila Zvone Andrejčič, udeleženec nekaterih jugoslovanskih alpinističnih odprav in Janez Pretnar, predsednik PD Radovljica, bo tako odprla novo stran našega plezalnoalpinističnega udejstvovanja v južnoamerikanskih Andih in tako dvignila ceno in ime našega alpinizma v areni svetovnega alpinizma.

Po sedaj znanih vesteh pa se bodo skušali že v prihodnjem letu ali leta 1982 uveljaviti v visokih in težkih stenah na vseh petih kontinentih še druge naše alpinistične odprave iz številnih alpinističnih odsekov in sekcij, v katerih se šolajo in vzgajajo številni mladi, ki vztrajno silijo v osrednje.

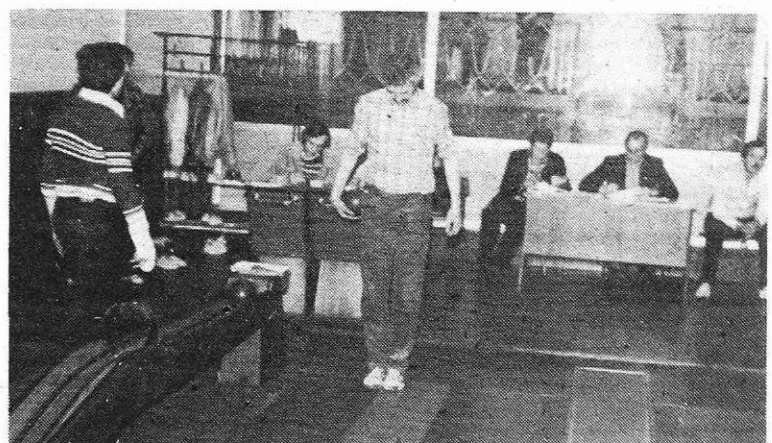
ZURO

OBVESTILO SMUČARJEM

Od 15. novembra dalje bo v kletnih prostorih trgovine Slovenija šport, Titova 18 Jesenice, odprt SMUČARSKI SERVIS. V servisu vam strokovno montiramo, in popravljamo smučarske vezi, brusimo in popravljamo robnike, impregniramo in popravljamo drsne ploške. Ob nakupu novih smučí in vezi v trgovini Slovenija šport imajo kupci prednost pri montaži v smučarskem servisu. Servis bo deloval vsak dan od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 9. ure.

REKREACIJA TUDI V NOVI TELOVADNICI NA PPLAVZU

Z izgradnjo nove telovadnice v osnovni šoli Tone Cufar na Plavzu, se odpira možnost rekreativne vadbe in istočasno tudi uporabe zimskega bazena. Vadbna bo organizirana vsak petek od 18. do 20. ure in to pod strokovnim vodstvom rekreatorja. Možnost udeležbe na rekreacijski vadbi imajo delavci TOZD in delovnih skupnosti Železarne in prebivalci krajevne skupnosti PLAVZ. Seveda pa je vstop v telovadnico dovoljen le v copatah in športnem oblačilu – drusu. Istočasno pa je tudi možna uporaba zimskega bazena.

Med nedavnim tekmovanjem v kegljanju na asfaltu za prvenstvo Železarne (Foto B. Blenkuš)

NAMIZNI TENIS NA BREGU PRI ANŽONU

Mladina Brega je priredila 1. novembra pri Anžonu tekmovanje v namiznem tenisu za naslov »prvak Anžona za leto 1980«. Poleg domačinov je sodelovalo še nekaj mladincev iz sosednjih vasi in Radovljice. Kljub nenadni odločitvi mladim, da se bodo med seboj pomerili v namiznem tenisu, saj dan mrtvih ni primeren za ples – ponavadi priredijo vsako soboto mladinski ples – je bila udeležba dokaj zadovoljiva in kvalitetna. Posebno so presenetili s kvaliteto osnovnošolski iz žirovniške šole. V celodnevni osnovni šoli imajo otroci vse pogoje, da se v prostem času ukvarjajo z

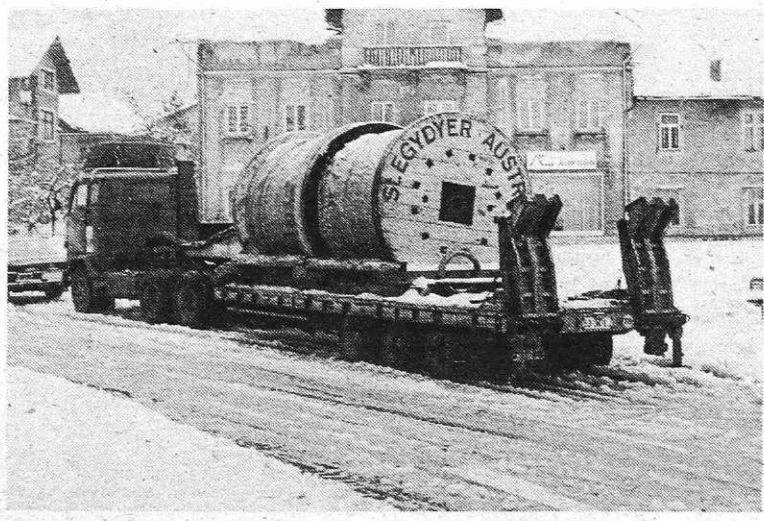
različnimi interesnimi dejavnostmi, s stvarmi, ki jih zanimajo, razveseljujejo in izpopolnjujejo življenje. Vse kaže, da so določeni uspehi vse bolj vidni tudi izven šole. Pri tem zaslužijo pohvalo vsi pedagogi na šoli.

Ob vsem tem bi rada povedala še tole. Med mladino na podeželju ni zaprtosti, rezerviranosti, samo treba jo je razumeti in ji pomagati pri uresničevanju idej. Narobe pa je to, da se zaprtost in nerazumevanje pojavljata med starejšimi, posebno na Bregu, pa tudi v KS Žirovnica.

Mladi so se odločili, da bo to tekmovanje postalo tradicionalno.

Rezultati: 1. Janez Dolžan – študent strojne fakultete v Ljubljani, 2. Janez Toman – učenec osnovne šole Žirovnica, 3. Samo Čeh – učenec poklicne šole na Jesenicah.

Margareta Ahačič

Tovornjak Alpetoura DO Eurošped Jesenice, je pripeljal iz Avstrije novo nosilno jekleno urv za gondolo na Vogel, ki v mesecu januarju zaradi nameršanja ne bo obratovala